

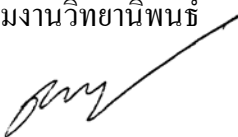
ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่หมู่ 7 ตำบลหนองบอน
อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว

กอบชัย จันทร์ผง

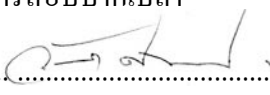
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการเมืองการปกครอง
คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
พฤษภาคม 2561
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

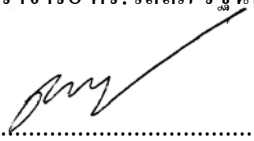
อาจารย์ผู้ควบคุมงานวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ กอบชัย จันทร์ผง ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชาการเมืองการปกครอง ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

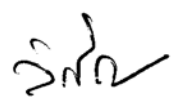
อาจารย์ผู้ควบคุมงานวิทยานิพนธ์

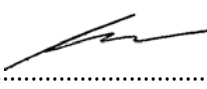

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ โปธิสว่าง)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

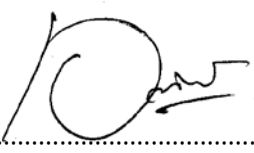

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิมล รัตนานนท์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ โปธิสว่าง)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ร้อยตำรวจเอก ดร.วิเชียร ต้นศิริกงคล)

..... กรรมการ
(ดร.โชติสา ขาวสนิท)

คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชาการเมืองการปกครอง ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ว่าที่เรือตรี ดร.เอกวิทย์ มณีธร)

วันที่...24... เดือน...พฤษภาคม..... พ.ศ...2561.....

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ โปธิสว่าง อาจารย์ที่ปรึกษาที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมาผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่งจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบ รวมทั้งให้คำแนะนำแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีคุณภาพ ตลอดจนเพื่อนร่วมรุ่น ร่วมชั้นเรียนในหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต รุ่น 4 ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่ออนุชา จันทรผิง คุณแม่อุไร จันทรผิง และ พี่ ๆ น้อง ๆ เพื่อน ๆ ทุกคนที่ให้กำลังใจ และสนับสนุนผู้วิจัยเสมอมา

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูกตเวทิตาแด่ บุพการี บุรพจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้มีการศึกษา และประสบความสำเร็จมาจนตราบเท่าทุกวันนี้

กอบชัย จันทรผิง

55910035: สาขาวิชา: การเมืองการปกครอง; ร.ม. (การเมืองการปกครอง)

คำสำคัญ: ผู้นำชุมชน/ การเลือกตั้ง/ การตัดสินใจ/ สระแก้ว

กอบชัย จันทรังษ: ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่

ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว (THE FACTORS INFLUENCING DECISION TO ELECTING THE LOCAL LEADER IN VILLAGE NO. 7 AT NONGBON SUB-DISTRICT, MUANG DISTRICT, SAKAEW PROVINCE) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: ไพฑูรย์ โปธิสว่าง, รด., 116 หน้า, ปี พ.ศ. 2560.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาว่า ปัจจัยอะไรบ้างที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำชุมชนเขตพื้นที่หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว กำหนดกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยด้วยสูตรของ ยามาเน่ โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ 0.5 ได้จำนวนตัวอย่าง 211 ตัวอย่าง วิเคราะห์ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า 1. การเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้าน เขตพื้นที่หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำชุมชนผู้ที่ได้อันดับ 1 ซึ่งชนะการเลือกตั้งได้เป็นผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว คือ ปัจจัยด้านนโยบาย เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลมากที่สุด รองลงมาคือ ปัจจัยด้านผลประโยชน์ตอบแทน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ ซึ่งสามารถนำมาเขียนเป็นสมการได้ดังนี้ $Get\ top\ score = 25.262 + 4.221 (\text{ด้านนโยบาย}) - 1.401 (\text{ด้านผลประโยชน์ตอบแทน})$ 2. การเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เขตพื้นที่หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำชุมชนผู้ที่ได้อันดับ 1 ซึ่งชนะการเลือกตั้งได้เป็นสมาชิกสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เขตพื้นที่หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว คือ ปัจจัยด้านผลประโยชน์ตอบแทนเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลมากที่สุด รองลงมาคือ ปัจจัย ด้านนโยบาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ ซึ่งสามารถนำมาเขียนเป็นสมการได้ดังนี้ $Get\ top\ score = 55.555 - 1.168 (\text{ด้านผลประโยชน์ตอบแทน}) + 1.614 (\text{ด้านนโยบาย})$ ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพนั้น จากการสัมภาษณ์พบว่า นโยบายที่ผู้สมัครใช้หารเสียงในเรื่อง การทำงานจริง การพึ่งพาได้ และการเสียสละ เป็นปัจจัยที่ทำให้ประชาชนเลือกเป็นปัจจัยหลัก อีกปัจจัยหนึ่งก็คือ ผลประโยชน์ตอบแทน การจ่ายค่าเดินทางให้สำหรับผู้ที่มีสิทธิ์เลือกตั้งในพื้นที่แต่ไม่ได้อาศัยอยู่ในพื้นที่เวลานั้น จะมีค่าเดินทางและค่าเสียเวลาให้ โดยจะเลือกเฉพาะบุคคลที่คิดว่าได้คะแนนจากบุคคลนั้นจริง ๆ และผลประโยชน์ตอบแทนในด้านส่วนรวม เช่น การช่วยเหลือพิธีงานต่างๆในชุมชน เหล่านี้เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำชุมชน

55910035: MAJOR: POLITICAL SCIENCE, M.POL.SC. (POLITICS AND GOVERNMENTS)

KEYWORDS: COMMUNITY LEADER / ELECTION/ DECISION/ SAKAEW

KOBCHAI JANPONG: THE FACTORS INFLUENCING DECISION TO ELECTING THE LOCAL LEADER IN VILLAGE NO. 7 AT NONGBON SUB-DISTRICT, MUANG DISTRICT, SAKAEW PROVINCE. ADVISORY COMMITTEE: PAITHOON BHOTHISAWANG, Ph.D., 116 p. 2017

This research aims to study what factors influence decision for electing community leaders in Moo 7, Nong Bon Sub-district, Mueang District, Sa Kaeo Province. The sampling group of the research was determined by Yamate formula (Yamane, 1967, cited in Paitoon Phothisawan, 2011, p. 171), with a confidence level of 0.5. The 211 samples were analyzed by Stepwise multiple regression analysis.

The findings of the research were as follows. For the election in Moo 7, Nong Bon, Amphoe Mueang, Sa Kaeo, the most influential factor influencing the decision to choose community leader who won the 1st place as the village headman was policy factor. The benefit return factor was the second rank by the statistical significance of .05. This is based on the hypothesis. The written equation was $\text{Get top score} = 25.262 + 4.221 (\text{policy factor}) - 1.401 (\text{Benefit return factor})$. 2. Election of Top Management Organization Moo 7, Nong Bon, Amphoe Mueang, Sa Kaeo, the factors influencing the decision to choose the leader community , who won the election, were members of the top management organization. The area of Moo 7, Tambon Nong Bon, Amphoe Mueang, The most influential factor was the benefit return factor. And the second rank was the policy factor with the statistical significance of .05 which was based on the hypothesis. $\text{Get top score} = 55.555 - 1.168 (\text{for benefits factor}) + 1.614 (\text{the policy factor})$. For qualitative research from the interview, the policy that the candidates used in real work, dependence, and sacrifice were the main factors that makes people choose the community leader. Another factor was the benefit return factor. It was the travel expenses that were paid for those who are eligible to vote in the area, but not living in that time zone. It will only select people who think that they really have a point and the benefits of the community, such as helping with community ceremonies. These were the factors that influence the decisions of community leaders.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
สมมติฐานของการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
กรอบแนวคิด.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
แนวคิดเกี่ยวกับผู้นำ.....	8
แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง.....	12
แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียง.....	14
แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมือง.....	20
แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมการเมืองท้องถิ่นในประเทศไทย.....	27
แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น.....	39
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	40
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	45
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	45
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	46
การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	46
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	47
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	47

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการศึกษา.....	49
ส่วนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	49
ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้ใหญ่บ้านหมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว.....	52
ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน พื้นที่หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว.....	68
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	80
สรุปผล.....	80
อภิปรายผล.....	87
ข้อเสนอแนะ.....	88
บรรณานุกรม.....	91
ภาคผนวก.....	93
ภาคผนวก ก.....	94
ภาคผนวก ข.....	99
ภาคผนวก ค.....	103
ภาคผนวก ง.....	106
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	116

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ ของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	49
2	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามช่วงอายุ.....	50
3	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานะ.....	50
4	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา.....	51
5	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ.....	51
6	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้ต่อเดือน.....	52
7	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยหลักขั้นตอนที่ 1-2 ของการวิเคราะห์การถดถอยแบบ พหุคูณแบบขั้นตอนของผู้ได้รับคะแนนผู้ใหญ่อันดับ 1.....	53
8	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยหลักขั้นตอนที่ 2 ของ การวิเคราะห์การถดถอยแบบ พหุคูณแบบขั้นตอนของผู้สมัครผู้ใหญ่อันดับ 1.....	54
9	สรุปสมมติฐานปัจจัยหลักของผู้ที่ได้รับคะแนนอันดับ 1 เลือกตั้งผู้ใหญ่อันดับ 1 ในเขต พื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว (ชนะการเลือกตั้งได้เป็น ผู้ใหญ่อันดับ 1 ในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว).....	58
10	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยย่อยขั้นตอนที่ 1-3 ของการวิเคราะห์การถดถอยแบบ พหุคูณแบบขั้นตอนของผู้ได้รับคะแนนผู้ใหญ่อันดับ 1.....	59
11	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยย่อยขั้นตอนที่ 3 ของ การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ แบบขั้นตอนของผู้สมัครผู้ใหญ่อันดับ 1.....	60
12	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยหลักขั้นตอนที่ 1-2 ของการวิเคราะห์การถดถอยแบบ พหุคูณแบบขั้นตอนของผู้ได้รับคะแนนสมาชิก อบต. อันดับ 1.....	69
13	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยหลักขั้นตอนที่ 2 ของการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ แบบขั้นตอนของผู้สมัครสมาชิก อบต. ได้รับคะแนนอันดับ 1.....	69
14	สรุปสมมติฐานปัจจัยหลักของผู้ที่ได้รับคะแนนอันดับ 1 ของการเลือกตั้งสมาชิก องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน ในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว (ชนะการเลือกตั้งได้เป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน ในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว).....	73
15	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยหลักของการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณแบบ ขั้นตอนของผู้ได้รับคะแนนสมาชิก อบต. อันดับ 2.....	74

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
16	77
สรุปสมมติฐานปัจจัยหลักของผู้ที่ได้รับคะแนนอันดับ 2 ของการเลือกตั้งสมาชิก องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน ในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว (ชนะการเลือกตั้งได้เป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล หนองบอน ในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว).....	
17	82
สรุปผลทดสอบสมมติฐาน ปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้ง, ระดับปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้ง และความเหมือนความต่าง ของผู้ที่ชนะเลือกตั้งการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 7 ต.หนองบอน อ.เมือง จ.สระแก้ว ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05.....	
18	83
สรุปผลทดสอบสมมติฐาน ปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้ง, ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้ง และความเหมือนความต่างของ ผู้ที่ชนะเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล หมู่ 7 ต.หนองบอน อ.เมือง จ.สระแก้ว ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ.05.....	
19	84
สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน, ปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียง เลือกตั้ง ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้ง และความเหมือนความ ต่างของทั้งสองการเลือกตั้งผู้นำชุมชน (เลือกตั้งผู้ใหญ่บ้าน เขตพื้นที่ หมู่ 7 ต.หนองบอน อ.เมือง จ.สระแก้ว, การเลือกสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล หนองบอน เขตพื้นที่ หมู่ 7 ต.หนองบอน อ.เมือง จ.สระแก้ว).....	
20	85
สรุปความถี่ของปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้นำชุมชนในเขต พื้นที่ หมู่ 7 ต.หนองบอน อ.เมือง จ.สระแก้ว (เลือกตั้งผู้ใหญ่บ้าน เขตพื้นที่ หมู่ 7 ต.หนองบอน อ.เมือง จ.สระแก้ว, การเลือกสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล หนองบอน เขตพื้นที่ หมู่ 7 ต.หนองบอน อ.เมือง จ.สระแก้ว).....	

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
2 การวิจัยก่อนการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยหลัก การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบเป็น ขั้นตอนของผู้ที่ได้รับ คะแนนอันดับ 1 ในการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้าน ในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว (ชนะการเลือกตั้ง ได้เป็นผู้ใหญ่บ้าน ในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว).....	56
3 การวิจัยหลังการวิเคราะห์ข้อมูลการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน ของผู้ที่ได้รับ คะแนนอันดับ 1 ในการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้าน ในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว (ชนะการเลือกตั้ง ได้เป็นผู้ใหญ่บ้าน ในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว).....	57
4 การวิจัยก่อนการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยย่อย การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบเป็น ขั้นตอนของผู้ที่ได้รับ คะแนนอันดับ 1 ในการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว (ชนะการเลือกตั้ง ได้เป็นผู้ใหญ่บ้าน).....	63
5 การวิจัยหลังการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยย่อย การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบเป็น ขั้นตอนของผู้ที่ได้รับ คะแนนอันดับ 1 ในการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว (ชนะการเลือกตั้ง ได้เป็นผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว).....	64
6 การวิจัยก่อนการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยหลักการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบเป็น ขั้นตอนของผู้ที่ได้รับ คะแนนอันดับ 1 ในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล หนองบอน ในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว (ชนะการเลือกตั้ง ได้เป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน ในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว).....	71
7 การวิจัยหลังการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยหลักการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบเป็น ขั้นตอนของผู้ที่ได้รับ คะแนนอันดับ 1 ในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วน ตำบลหนองบอน ในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว (ชนะการเลือกตั้ง ได้เป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน ในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว).....	72

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
8	
<p>การวิจัยก่อนการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยหลักการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบเป็น ขั้นตอนของผู้ที่ได้รับ คะแนนอันดับ 2 ในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล หนองบอน ในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว (ขณะการเลือกตั้ง ได้เป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน ในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว).....</p>	
	75
9	
<p>การวิจัยหลังการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยหลักการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบเป็น ขั้นตอนของผู้ที่ได้รับ คะแนนอันดับ 2 ในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล หนองบอน ในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว (ขณะการเลือกตั้ง ได้เป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน ในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว).....</p>	
	76

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสังคมมนุษย์ผู้นำนั้นมีอยู่หลายระดับ ในระดับที่สูงที่สุดก็จะเป็นระดับประเทศนั้นก็คือนายกรัฐมนตรี รองลงมาก็เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่าง ๆ ผู้นำเหล่านี้ล้วนมีความสำคัญทั้งสิ้น แต่ก็ยังมีอีกตำแหน่งหนึ่งที่มีความสำคัญไม่แพ้กันถึงแม้จะเป็นหน่วยเล็ก ๆ แต่ก็มี ความสำคัญอย่างมากในการพัฒนาประเทศตำแหน่งนั้นก็คือผู้นำระดับชุมชน ผู้นำระดับชุมชนนี้ เป็นผู้นำที่ใกล้ชิดประชาชนที่สุดแทบจะเป็นเนื้อเดียวกันกับชุมชนเพราะว่าเป็นคนในพื้นที่และได้ สัมผัสวิถีชีวิตในชุมชนชุมชนนั้นจริง ๆ ในอดีตผู้นำชุมชนนั้นจะเป็นอย่างไม่เป็นทางการกล่าวคือ ผู้นำชุมชนในอดีตนั้นอาจไม่มีตำแหน่งอย่างเป็นทางการ เพียงแต่บุคคลนี้มีความเป็นผู้นำและ สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้คนในชุมชนได้ดีคนในชุมชนจึงยอมรับ และไว้วางใจให้เป็นผู้นำ แต่ ในยุคสมัยใหม่มีการเปลี่ยนแปลงทั้ง เศรษฐกิจ สังคม และ การเมือง ทำให้ตำแหน่งผู้นำชุมชนเป็น ทางการมากขึ้นโดยผ่านกระบวนการประชาธิปไตยที่เรียกว่าการเลือกตั้ง ในสังคมสมัยใหม่จึงเกิด ผู้นำชุมชนใน 2 รูปแบบ คือ 1. ผู้นำชุมชนที่ไม่เป็นทางการ กล่าวคือ ผู้นำชุมชนที่ไม่มีตำแหน่งแห่ง หนอะไรแต่คนในชุมชนไว้วางใจให้เป็นผู้นำ 2. ผู้นำชุมชนแบบที่เป็นทางการ กล่าวคือ ผู้นำชุมชน ที่มาจากการเลือกตั้งไม่ว่าจะเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล หรือผู้ใหญ่บ้าน ในสังคม ประชาธิปไตยการเลือกตั้งถือว่าเป็นส่วนที่สำคัญส่วนหนึ่งที่เป็นวิถีทางของการแสดงออกถึงความ ต้องการของประชาชนถึงแม้ว่าปัจจุบันประเทศไทยไม่ได้ปกครองในระบอบประชาธิปไตย และ ไม่ มีการเลือกตั้งท้องถิ่น หรือการเลือกตั้งในชุมชนเลยนับตั้งแต่การรัฐประหารในวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 โดย คสช. แต่ในอนาคตจำเป็นต้องมีการเลือกตั้งเพื่อการกลับเข้าสู่ระบอบประชาธิปไตย และเพื่อการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ การเมืองของประเทศ และการเป็นส่วนหนึ่งในสังคมโลกที่ซึ่ง ประเทศที่เป็นประชาธิปไตยจะได้รับการยอมรับที่มากกว่า

การเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นเป็นรากฐานที่สำคัญของการพัฒนาประชาธิปไตยใน ระดับประเทศ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศิริพร เชาวลิขิต ได้ให้ความสำคัญไว้ว่า การปกครองท้องถิ่นถือเป็นรากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย เพราะเป็นสถาบันฝึกสอนการเมืองการ ปกครองให้แก่ประชาชน ทำให้เกิดความคุ้นเคยในการใช้สิทธิและหน้าที่พลเมืองอันจะนำไปสู่ ความศรัทธาเลื่อมใสในระบอบประชาธิปไตย (ศิริพร เชาวลิขิต, 2555, หน้า 47)

Robert Dahl กล่าวว่าไว้ว่า เมืองซึ่งเป็นท้องถิ่นชนิดหนึ่งนั้นคือ หน่วยปกครองขนาดพอเหมาะพอดีที่จะอำนวยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจการบ้านเมืองได้มากที่สุดโดยไม่จำเป็นต้องผ่านผู้แทน หรือผู้นำเพียงเท่านั้น (Robert, 1967 อ้างถึงใน อเนก เหล่าธรรมทัศน์, 2557, หน้า 2)

จากอดีตประเทศไทยมีการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้านซึ่งถือว่าเป็นผู้นำชุมชนอย่างเป็นทางการเกิดขึ้น และต่อมาได้มีการกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่นจากรัฐธรรมนูญปี 2540 ที่มีการเขียนไว้ในมาตรา 282 ไว้ว่า รัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น โดยการให้อิสระจะต้องไม่กระทบกับรูปแบบของประเทศที่บัญญัติไว้ในมาตรา 1 แห่งรัฐธรรมนูญคือ ประเทศไทยเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียวจะแบ่งแยกมิได้ และได้ให้ความเป็นอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ ดังนั้นรัฐธรรมนูญปี พ.ศ. 2540 จึงเป็นเหมือนจุดเริ่มต้นที่เป็นรูปเป็นร่างของการปกครองส่วนท้องถิ่นก่อให้เกิดการเลือกตั้งส่วนท้องถิ่นซึ่งก็ถือว่าเป็นการเลือกตั้งผู้นำชุมชนอย่างเป็นทางการอีกตำแหน่งหนึ่งด้วย ถึงแม้ว่าในปัจจุบันการกระจายอำนาจสู่ประชาชนในระดับท้องถิ่นต้องหยุดชะงักลงอย่างไม่มีกำหนดเมื่อ คสช. ทำการรัฐประหารและออกประกาศหัวหน้า คสช. ที่ 85/2557 เรื่อง การได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นการชั่วคราว และ คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 1/2557 เรื่อง การได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นการชั่วคราว เนื้อหาสำคัญของประกาศและคำสั่งทั้งสองฉบับคือ การให้หยุดการเลือกตั้งท้องถิ่นทุกรูปแบบจนกว่าประกาศนี้จะมีการเปลี่ยนแปลง แต่การปกครองส่วนท้องถิ่นก็ยังคงมีความจำเป็นต่อการพัฒนาท้องถิ่นและประเทศและด้วยวัฒนธรรมของคนไทยที่อยู่กันเป็นครอบครัวใหญ่จึงก่อให้เกิดระบบอุปถัมภ์และระบบพวกพ้องและกลายมาเป็นปัญหาต่าง ๆ ของประชาธิปไตยในท้องถิ่นในที่สุด

สภาพปัญหาจากข้อสังเกตจาก กกด.ว่า ปัญหาทุจริตการเลือกตั้งท้องถิ่นไม่ได้ลดความรุนแรงลงจากในอดีต แต่ได้เปลี่ยนรูปแบบจากที่เคยทำโจ่งแจ้งเป็นแนบเนียนขึ้น นายสมชัย ศรีสุทธิยากร กรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ด้านกิจการบริหารงานเลือกตั้ง อดีตผู้ร่วมก่อตั้งเครือข่ายตรวจสอบทุจริตการเลือกตั้ง หรือที่รู้จักกันในชื่อ PNET ให้ข้อสังเกตว่า การเลือกตั้งให้อำนาจข้าราชการท้องถิ่นจัดการเลือกตั้ง ทำให้ถูกอิทธิพลการเมืองครอบงำง่าย แต่หลังจาก กกต.เข้าไปจัดการเลือกตั้ง ตั้งแต่ปี 2545 การเมืองแทรกแซงได้ยาก รูปแบบการทุจริตจึงเปลี่ยนไป ทำกันแนบเนียนมากขึ้น อาทิ ใช้งบ อปท.จัดดูงาน อบรมสัมมนา หรือแจกของ เป็นการซื้อเสียงทางอ้อมงบประมาณที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับจำนวนมาก ทำให้การเลือกตั้งท้องถิ่นมีการแข่งขันดุเดือด อธิปไตยส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น มองว่า อาจมีเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้นที่คิดเช่นนี้ แต่เชื่อว่าส่วนใหญ่ต้องการเข้ามาบริหารจัดการท้องถิ่นของตนให้เจริญก้าวหน้า สถิติคำร้องทุจริต

การเลือกตั้งที่ กต.ยื่นต่อศาล พบว่า สัดส่วนคดีเลือกตั้งท้องถิ่นสูงกว่าการเลือกตั้งระดับชาติ หลายเท่าตัว สะท้อนว่าการทุจริตเลือกตั้งท้องถิ่นยังคงรุนแรง และมีข้อมูลอีกว่า การซื้อเสียงต่อหัว อยู่ในระดับหลัก 1,000-3,000 บาท ขณะที่การเลือกตั้ง ส.ส. อยู่ที่ 200-500 บาท

ม.ร.ว. อकिन รพีพัฒน์ กล่าวว่า ระบบอุปถัมภ์เป็นผลมาจากความเชื่อของคนไทยในเรื่อง บุญกรรม และเรื่องตายแล้วเกิดใหม่ เช่น ความเชื่อที่ว่าผู้ที่เกิดมาท่ามกลางกองเงินกองทอง อำนาจวาสนา เป็นเพราะกรรมที่ทำไว้แต่ปางก่อน คนเราเกิดมาไม่เท่าเทียมกันด้วยเหตุที่บุญบารมีที่ได้สะสมไว้แต่ปางก่อนแตกต่างกัน ทำให้คนไทยยอมรับความแตกต่างในฐานะตำแหน่งที่ลดหลั่นเป็นขั้น ๆ ว่าเป็นสิ่งที่ เป็นธรรมชาติ และธรรมดา และยึดถือความแตกต่างเป็นหลักสูงสุดแห่งฐานะ ตำแหน่งในการจัดระเบียบสังคม ความสัมพันธ์แบบผู้ใหญ่-ผู้น้อย หรือความสัมพันธ์แบบลูกพี่-ลูกน้อง ความสัมพันธ์ดังกล่าวเป็นความสัมพันธ์ที่ตั้งอยู่บนรากฐานแห่งความไม่เสมอภาคในการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ ซึ่งความสัมพันธ์ในลักษณะนี้เองเราเรียกว่า ความสัมพันธ์แบบอุปถัมภ์ และผู้รับอุปถัมภ์ (อकिन รพีพัฒน์, 2525 อ้างถึงใน อมรา พงศาพิชญ์ และปรีชา คุวินทร์พันธุ์, 2539, หน้า 3-4)

ดังนั้นเมื่อพิจารณาการทุจริตการเลือกตั้ง และรูปแบบวัฒนธรรมของสังคมไทยแล้ว ผู้สมัครรับเลือกตั้งพยายามใช้ช่องว่างทางทางคม วัฒนธรรม ในการแสวงหาผลประโยชน์ในทางการเมืองโดยใช้กลไกของระบบอุปถัมภ์เป็นเครื่องมือในการแปรเปลี่ยนเป็นคะแนนเสียง ดังนั้นการเลือกตั้งในท้องถิ่นชุมชนจำเป็นต้องพัฒนาอีกมากเพื่อเรียนรู้ และค้นหาจุดสำคัญในการพัฒนาประชาธิปไตยระดับชาติต่อไป

การเลือกตั้งผู้นำชุมชน ผู้ใหญ่บ้าน และสมาชิก อบต.นั้นถือเป็นการเลือกตั้งในท้องถิ่นที่ใกล้ชิดประชาชนที่สุด และมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 กำหนดให้ในหมู่บ้านหนึ่ง มีผู้ใหญ่บ้านคนหนึ่ง ซึ่งมาจากการเลือกของราษฎรในหมู่บ้านนั้น พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 กำหนดให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหมู่บ้านละสองคนซึ่งเลือกตั้งขึ้น โดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นเมื่อมีการเลือกตั้งเกิดขึ้นสิ่งที่ตามมาคือ เสียงสะท้อนว่า มีการซื้อสิทธิ์ขายเสียง จากเอกสารที่ผู้วิจัยศึกษาพบว่า พฤติกรรมในการซื้อสิทธิ์ขายเสียง ไม่ได้มีในรูปแบบของการซื้อเสียงที่เป็นเงินเสมอไปแต่ยังมีรูปแบบอื่นที่จูงใจให้ประชาชนไปลงคะแนนให้ เช่น ความขึ้นชอบคุณสมบัติผู้สมัคร นโยบาย และอาจเป็นเพราะความรู้จักส่วนตัว

ตัวอย่างผลงานวิจัยของ พัชรภรณ์ ศิริพงษ์ นำเสนอเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขตเลือกตั้งที่ 8 จังหวัดชลบุรี พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อ

การได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งมีอยู่ 3 ปัจจัย คือ ปัจจัยที่มีผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งที่มีอิทธิพลมากที่สุด คือ คุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัคร(Personal) รองลงมา คือ การสังกัดกลุ่มพรรคการเมือง (Party) สูดทำยเป็นกลไก การพนัน และการติดสินบนเจ้าหน้าที่ และผลของการวิจัยเชิงคุณภาพนั้น จากการสัมภาษณ์ พบว่า การมีอาชีพเดียวกันในที่นี้คือทหารเรือการรู้จักกันมาก่อน ปัจจัยหลัก อีกปัจจัยก็คือ การที่ผู้สมัครเป็นผู้ที่ทำงานเพื่อสังคม ความพึงพอใจในนโยบายของพรรค แต่อีกส่วนหนึ่งก็คือกลไกเพราะหวัคคะแนนจะเป็นคนหาคนมาลงคะแนนให้ผู้สมัคร

กล่าวโดยภาพรวมแล้ว การเลือกตั้งในประเทศไทยแทบจะเกิดขึ้นมาคู่กับการทุจริต ถึงแม้ว่าประเทศไทยมีการพัฒนาการเลือกตั้งอย่างไรการทุจริตก็ยังคงเกิดขึ้นซึ่งปัจจุบันมีการทุจริตในหลายรูปแบบ และซับซ้อนมากขึ้น เงินจึงไม่ใช่ปัจจัยเดียวที่ประชาชนใช้เป็นตัวตัดสินในการลงคะแนน

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยมีความสนใจในการเลือกตั้งในชุมชนและ การตัดสินใจเลือกผู้แทนในชุมชน เพราะการเลือกตั้งผู้นำชุมชนถึงแม้จะเป็นหน่วยที่เล็กมากแต่กลับเป็นการเลือกตั้งที่ใกล้ชิดกับประชาชนที่สุด ด้วยความที่ใกล้ชิดกับประชาชนนี้จึงทำให้สะท้อนเห็นปัญหาประชาธิปไตยท้องถิ่นได้ชัดเจนชัดเจนที่สุด ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดกับประชาชนในพื้นที่ อาจเป็นญาติหรือ บุคคลที่รู้จักใกล้ชิด แตกต่างจากการเลือกตั้งในระดับชาติ อีกเหตุผลหนึ่งคือ เราไม่สามารถปฏิเสธได้ว่าการเมืองในระดับท้องถิ่นไม่มีการซื้อสิทธิ์ขายเสียงซึ่งอาจเป็นวัฒนธรรมของการเลือกตั้งในประเทศไปแล้ว ซึ่งผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งก็จะรับเงินในทุกฝ่าย ผู้วิจัยจึงสนใจว่าผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งนั้นตัดสินใจเลือกผู้นำชุมชนด้วยสาเหตุที่แท้จริงจากอะไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำชุมชน (ผู้ใหญ่บ้าน) ในเขตพื้นที่หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำชุมชน (สมาชิก อบต.) ในเขตพื้นที่หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยนี้เป็นการสำรวจ (Survey research) โดยเก็บข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.1 เนื้อหาด้านการเลือกตั้ง ศึกษาเฉพาะการเลือกตั้งผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว

1.2 เนื้อหาด้านปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเลือกตั้งผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว

2. ขอบเขตด้านพื้นที่การศึกษา

งานวิจัยชิ้นนี้ดำเนินการในพื้นที่ ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว มีประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตพื้นที่ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้วจำนวน 444 คน

3. ขอบเขตด้านเวลา

ใช้ระยะเวลาระหว่างวันที่ 1 ธันวาคม 2559 ถึง 1 ธันวาคม 2561

นิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้นำชุมชน หมายถึง ผู้ใหญ่บ้านและ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน ชาวบ้าน ประชาชน หมายถึง ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ต.หนองบอน อ.เมือง จ.สระแก้ว

การเลือกตั้ง หมายถึง การเลือกตั้ง ผู้ใหญ่ บ้านหมู่ที่ 7 ต.หนองบอน อ.เมือง จ.สระแก้ว และ การเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน หมู่ที่ 7 ต.หนองบอน อ.เมือง จ.สระแก้ว

การตัดสินใจลงคะแนน หมายถึง แนวโน้มที่สูงสุดในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชน

ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง หมายถึง บุคคลผู้ซึ่งมีอายุ 18 ปีขึ้นไป และมีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ในพื้นที่หมู่ที่ 7 ต.หนองบอน อ.เมือง จ.สระแก้ว

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจ หมายถึง องค์ประกอบด้านคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ด้านนโยบายของผู้เลือกตั้ง ด้านเครือข่ายทัศนคติ และด้านผลประโยชน์ตอบแทน ที่ส่งผลในประชาชนในพื้นที่ตัดสินใจลงคะแนนเลือกผู้สมัครคนใดคนหนึ่ง

คุณสมบัติผู้สมัคร หมายถึง ลักษณะและ คุณสมบัติของผู้ลงสมัครรับเลือกตั้ง เช่น มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ มีวิสัยทัศน์

นโยบาย หมายถึง นโยบายที่ผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งใช้หาเสียงในพื้นที่การเลือกตั้ง หมู่ที่ 7 ต.หนองบอน อ.เมือง จ.สระแก้ว

ระบบเครือข่ายและคนสนิท หมายถึง ญาติ พี่น้อง รวมถึงพรรคพวกคนสนิท คนที่
คุ้นเคยกัน

ผลประโยชน์ตอบแทน หมายถึง การมีผลประโยชน์ตอบแทนในการชักจูงให้เลือก
ลงคะแนนให้ โดยอาจจะเป็น เงิน หรือ สิ่งของ

สมมติฐานของการวิจัย

สมมติฐานของปัจจัยหลัก

สมมติฐานที่ 1 คุณสมบัตินของผู้สมัครมีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำชุมชน

สมมติฐานที่ 2 นโยบายมีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำชุมชน

สมมติฐานที่ 3 ระบบเครือข่ายหรือคนรู้จักมีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำชุมชน

สมมติฐานที่ 4 ผลประโยชน์ตอบแทนมีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำชุมชน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ เพื่อเสนอผลการศึกษาซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่มีความสนใจศึกษาการเมืองการปกครอง และการเลือกตั้งในระดับชุมชน

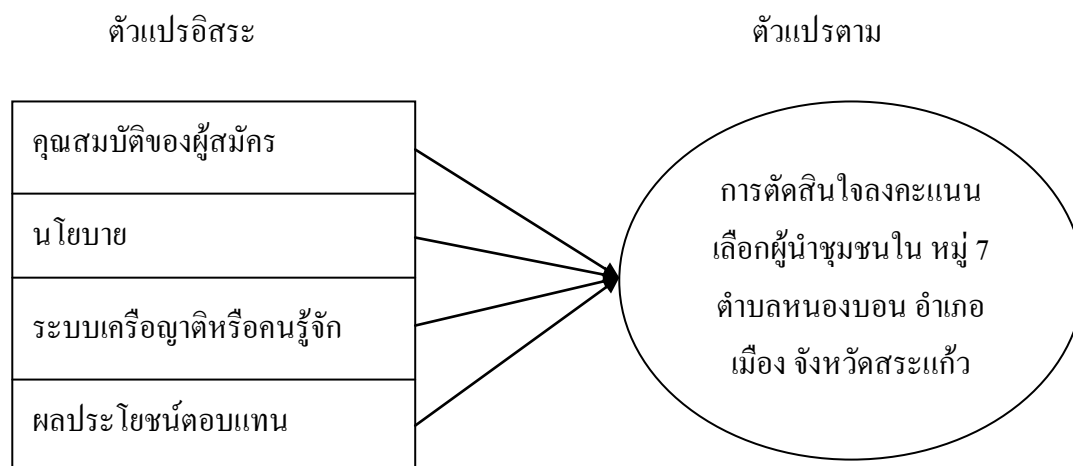
2. เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้นำไปใช้และเสนอหน่วยงานในเขตพื้นที่ที่จัดทำ เพื่อทำความเข้าใจที่แท้จริงกับประชาชน และกำหนดแนวทางส่งเสริม พัฒนาการเลือกตั้งในเขตพื้นที่ให้เป็นพื้นฐานที่ดีต่อการพัฒนาประชาธิปไตยต่อไป

3. ผู้นำทางการเมืองในชุมชนหรือผู้ที่สนใจเล่นการเมืองท้องถิ่น ควรพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ ว่ามีปัจจัยใดบ้าง อาทิเช่น นโยบาย คุณสมบัตินส่วนบุคคล กลยุทธ์และวิธีการหาเสียงที่จะมีผลทำให้ตนเองได้รับคะแนนเสียงเพิ่มขึ้นและได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง

กรอบแนวคิด

จากการทบทวนวรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบในการศึกษา และตัวแปรที่เกี่ยวข้องดังนี้

ปัจจัยหลัก

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว มีแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับผู้นำ
2. แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง
3. แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียง
4. แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมือง
5. แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมการเมืองท้องถิ่นในประเทศไทย
6. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับผู้นำ

ผู้นำคือ ผู้ที่สามารถรวมคนให้เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน เพื่อสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ให้ได้ (Simon, Smithburg & Thompson, 1971 อ้างถึงใน วิเชียร วิทยอุดม, 2553, หน้า 1)

ผู้นำคือ บุคคลที่ริเริ่มหรือส่งเสริมให้มีการเปลี่ยนแปลงการกระทำของกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพและ เป็นผู้นำที่สนับสนุนส่งเสริมให้มีการสัมพันธ์ของสมาชิกภายในกลุ่มดำเนินไปด้วยดี (Fiedler, 1967 อ้างถึงใน วิเชียร วิทยอุดม, 2553, หน้า 1)

ผู้นำคือ บุคคลที่ถูกเลือกหรือได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้นำกลุ่มและมีอิทธิพลต่อกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่ม เพื่อทำหน้าที่เป็นหัวหน้าของกลุ่มและทำให้กลุ่มบรรลุเป้าหมาย (Dejnozka, 1983 อ้างถึงใน วิเชียร วิทยอุดม, 2553, หน้า 2)

ผู้นำคือ บุคคลที่ได้รับการยอมรับหรือยกย่องให้เป็นผู้นำและต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถอันเกิดจากตัวของเขาเอง จนเป็นที่ยอมรับหรือยกย่องของกลุ่มให้เป็นผู้นำและนำกลุ่มไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย (วิเชียร วิทยอุดม, 2553, หน้า 3)

ประเภทของผู้นำ

ความพยายามของนักวิชาการต่าง ๆ ที่จะแยกประเภทหรือชนิดของผู้นำให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันนั้นมีความยากลำบาก เพราะนักวิชาการแต่ละท่านก็ต้องผ่านการศึกษาจาก

สำนักงานการศึกษาที่มีนักวิชาการต้นความคิดแตกต่างกัน ไม่รู้จะเอาต้นความคิดอันไหนเป็นหลัก ที่เห็นว่าสำคัญและประโยชน์ต่อการศึกษาในเรื่องผู้นำดังต่อไปนี้

1. ฟรีโป (Filippo, 1968 อ้างถึงใน วิเชียร วิทยอุดม, 2553, หน้า 13) ได้แบ่งผู้นำออกเป็น ประเภทใหญ่ ๆ ได้ 2 ประเภท

1.1 ผู้นำประเภทนิเสธ (Negative leadership) หมายถึง ผู้นำที่มีลักษณะเผด็จการใช้วิธีการบริหารแบบรวมอำนาจ ศูนย์รวมอำนาจอยู่ที่ตัวผู้นำ การใช้อำนาจของผู้นำเป็นไปในลักษณะที่ทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาหรือผู้ร่วมงานเกิดความเกรงกลัว จำเป็นต้องปฏิบัติตามแนวทางที่ผู้นำต้องการ โดยอาศัยอำนาจหน้าที่ (Authority) เป็นเครื่องมือ

1.2 ผู้นำประเภทปฏิฐาน (Positive Leadership) หมายถึง ผู้นำที่มีลักษณะประชาธิปไตยใช้วิธีการบริหารแบบกระจายอำนาจ ให้อิสระเสรีภาพแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาหรือผู้ร่วมงาน ในการแสดงความคิดเห็น การใช้อำนาจของผู้นำเป็นไปในลักษณะที่มุ่งก่อให้เกิดความเลื่อมใสศรัทธาในการปฏิบัติงาน และผู้ใต้บังคับบัญชาเห็นชอบด้วยเหตุผลโดยอาศัยอำนาจบารมี (Power) เป็นเครื่องมือ

2. เกียตเนอร์ ((Kreitner, 1985 อ้างถึงใน วิเชียร วิทยอุดม, 2553, หน้า 13) จัดประเภทและอธิบายลักษณะของผู้นำได้ออกเป็น 2 ประเภท

2.1 ผู้นำที่เป็นทางการ (Formal leadership) หมายถึง ผู้นำที่ได้รับการแต่งตั้งหรือเลือกตั้ง ได้รับการประกาศให้รับรู้ทั่วไปอย่างเป็นทางการ ได้รับการมอบหมายอำนาจหน้าที่เป็นทางการ สามารถใช้อำนาจที่ติดมาจากตำแหน่ง ทำให้สมาชิกของกลุ่มยอมรับได้ และสามารถโน้มน้าวชักจูงผู้ใต้บังคับบัญชาให้เกิดความเชื่อถือและมีความเต็มใจปฏิบัติงานตามคำสั่ง

2.2 ผู้นำที่ไม่เป็นทางการ (Informal leadership) หมายถึง บุคคลที่ปฏิบัติการเป็นผู้นำของกลุ่ม โดยไม่ได้รับการแต่งตั้งหรือเลือกตั้งอย่างเป็นทางการ และเป็นผู้ซึ่งไม่มีอำนาจหน้าที่หรือมีฐานะเป็นผู้บังคับบัญชาในองค์การ แต่มีความเหมาะสมกับสถานการณ์นั้นและได้รับการยอมรับนับถือของบุคคลอื่นให้เป็นผู้ที่ไม่เป็นทางการ เป็นผู้นำที่มีอิทธิพลที่จะชักจูงให้คนอื่น ๆ เชื่อถือเชื่อฟังความคิดเห็น ตลอดจนเต็มใจปฏิบัติตามความเห็นของตนได้ อันสืบเนื่องมาจากอำนาจหน้าที่หรือ อิทธิพลในทางส่วนตัวบางประการ

3. ไวท์ และลิปพิต (White & Lippitt, 1953 อ้างถึงใน วิเชียร วิทยอุดม, 2553, หน้า 13-14) ได้แบ่งผู้นำออกเป็น 3 ประเภท คือ

3.1 ผู้นำแบบเผด็จการ (Autocratic style) หมายถึง ผู้นำแบบนี้จะรวมอำนาจหน้าที่และการตัดสินใจทั้งหมดไว้ที่ตัวผู้นำ ผู้นำเป็นคนกำหนดนโยบาย เป้าหมาย เทคนิควิธีการและออกคำสั่งเกี่ยวกับการปฏิบัติงานทั้งหมด แล้วแจ้งผู้ใต้บังคับบัญชาทราบและนำไปปฏิบัติตาม การ

มอบหมายงานมีน้อยขนาดของการควบคุมแคบ การควบคุมผู้ใต้บังคับบัญชากระทำอย่างใกล้ชิด ความเป็นผู้นำแบบเผด็จการจะให้ความสำคัญเรื่องการออกคำสั่งเป็นสำคัญ

3.2 ผู้นำแบบประชาธิปไตย (Democratic style) หมายถึง ผู้นำแบบนี้จะให้กลุ่มผู้ใต้บังคับบัญชาได้มีส่วนร่วมในกระบวนการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และวิธีการ ที่จะนำมาซึ่งบรรลุถึงเป้าหมายที่ต้องการ และยังเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการตัดสินใจและแสดงความคิดเห็นในปัญหาต่าง ๆ

3.3 ผู้นำแบบเสรีนิยม (Laissez -faire style) หมายถึง ผู้นำแบบนี้จะให้คำแนะนำโดยทั่ว ๆ ไปและปล่อยให้ผู้ใต้บังคับบัญชาอิสระที่จะทำหน้าที่หรือมีบทบาทในการกำหนดแนวทางที่จะนำมาใช้ในการปฏิบัติงานด้วยตนเองตามความต้องการของพวกเขา ปัญหาสำคัญถึงความเป็นผู้นำแบบนี้คือ การขาดผู้นำที่มีความแข็งแกร่ง กลุ่มผู้ใต้บังคับบัญชาจะไม่มีการควบคุมและสั่งการ ทุกคนจะปฏิบัติงานในฐานะเป็นสมาชิกคนหนึ่งของกลุ่ม

4. เก็ตเซลส์ และกัมปา (Getzels & Campbell, 1968 อ้างถึงใน วิเชียร วิทยอุดม, 2553, หน้า 14) แบ่งผู้นำโดยยึดพฤติกรรมเป็นหลักออกเป็น 3 ประเภท

4.1 ผู้นำที่ยึดกฎหลักเกณฑ์เป็นหลัก (The nomothetic leader) หมายถึง ผู้นำที่เน้นให้ความสำคัญกับตัวสถาบัน ยึดวัตถุประสงค์ ระเบียบกฎเกณฑ์ ข้อบังคับ และผลประโยชน์ ของสถาบันเป็นหลัก ผู้นำจะใช้อำนาจและระเบียบกฎเกณฑ์ ข้อบังคับของสถาบันเป็นเครื่องมือในการดำเนินงาน ใ้บุคคลากรมีบทบาทตามสถาบันกำหนด โดยไม่คำนึงถึงความรู้สึกของบุคคลอื่น ผู้นำประเภทนี้อาจทำลายได้ไม่แต่เพียงน้ำใจหรือทำให้ผู้อื่นไม่พอใจ แต่เขายังอาจสามารถทำลายได้แม้กระทั่งผลประโยชน์ของบุคคลอื่น เพื่อพิทักษ์ปกป้องผลประโยชน์ส่วนรวมขององค์กรไว้ให้ได้

4.2 ผู้นำที่ยึดอุดมการณ์เป็นหลัก (The ideographs leader) หมายถึง ผู้นำที่ยึดแนวคิดของตน หรือคนที่ให้ความเคารพนับถือเป็นพิเศษเป็นหลักยึดและแนวทางในการตัดสินใจ นิยมการแก้ปัญหาเป็นรายบุคคล โดยพิจารณาตัวบุคคลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาเป็นราย ๆ ไป การปฏิบัติงานเป็นอะไรก็ตามมักจะต้องคำนึงถึงปัจจัยความเหมาะสม ความต้องการ ความจำเป็น ความสุขหรือความเดือดร้อนของบุคคลที่เกี่ยวข้องก่อนสิ่งใดเสมอเป็นผู้นำที่มีลักษณะพยายามที่จะเข้าใจผู้ใต้บังคับบัญชาและคำนึงถึงความสัมพันธ์อันดีเป็นส่วนบุคคลกับบุคลากรในองค์กรมากกว่าตำแหน่งหน้าที่การงาน

4.3 ผู้นำที่ยึดการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ (The transactional leader) หมายถึง ผู้นำที่ยึดทั้งประโยชน์ของสถาบันและประโยชน์ของบุคคลทั้งสองอย่างไปพร้อม ๆ กัน จะใช้ความ

อะลุ่มอล่วยถึงผลได้ผลเสียระหว่างประโยชน์ของสถาบันและของบุคคล เป็นผู้นำที่นิยมใช้การ
ประนีประนอมในทุก ๆ เรื่องเป็นแนวปฏิบัติปัญหากรณี

ทฤษฎีคุณลักษณะผู้นำ (Trait theories)

ภาพลักษณ์ 7 ประการที่มีผลต่อการเป็นผู้นำ

1. แรงขับ (Drive) หมายถึง แรงจูงใจภายในที่ผู้นำจะต้องมี เพื่อให้สิ่งทีกระทำถึง
จุดมุ่งหมาย ผู้นำจะต้องเป็นคนที่มีความต้องการเป็นอย่างมากที่จะทำงานให้สำเร็จ สิ่งนี้จะเป็นแรง
กระตุ้นให้รู้จักค้นหาวิธีการและคำตอบให้ได้ในสิ่งที่ตนสนใจหรือสงสัย มีความต้องการที่จะเรียน
รู้อยู่ตลอดเวลา (วิเชียร วิทยอุดม, 2553, หน้า 70)

2. แรงจูงใจผู้นำ (Leadership motivation) ผู้นำจะต้องมีอำนาจเพราะเขาต้องมีอิทธิพลใน
การชักจูงคนอื่น ๆ อย่างไรก็ตามผู้นำต้องมีอำนาจทางสังคมด้านอื่นเพราะแรงกระตุ้นของเขาก็ต้อง
ประกอบด้วยความรู้สึกที่เห็นแก่ประโยชน์ของคนอื่น ๆ โดยไม่เห็นแก่ประโยชน์ของตนเองและม
ีความรับผิดชอบต่อสังคม (วิเชียร วิทยอุดม, 2553, หน้า 70-71) ในทางกลับกันผู้นำที่ทำงานได้ผล
จะพยายามสร้างอำนาจชักจูงผู้อื่นเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมาย ซึ่งผลดีก็จะตกอยู่กับทีมหรือองค์กร

3. มีความมั่นคง (Integrity) หมายถึง ความจริงใจของผู้นำและนิสัยที่ชอบที่จะแปลงถ้อย
คำพูดเป็นการปฏิบัติได้จริง มีการศึกษาหลายอย่างได้รายงานว่า ผู้ตามจะเชื่อความจริงใจของผู้นำ
เป็นลักษณะเด่นที่สำคัญ ผู้นำก็จะยังคงมีผู้ตามเมื่อยังคงได้รับความเชื่อถืออันเกิดจากความมั่นคงใน
จิตใจของผู้นำ (วิเชียร วิทยอุดม, 2553, หน้า 71)

4. มีความเชื่อมั่นในตนเอง (Self-confidence) ผู้นำจะต้องเชื่อมั่นในทักษะและ
ความสามารถของตนเองในอันที่จะทำให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ ขณะเดียวกันก็ต้องใช้กลวิธีใน
การสร้างควมนิยมเพื่อให้ผู้ตามเกิดความเชื่อถือและเกิดความมั่นใจ (วิเชียร วิทยอุดม, 2553, หน้า
71)

5. มีความฉลาด (Intelligence) ผู้นำจะต้องมีความฉลาดเหนือระดับปกติ และสามารถที่
จะจัด-เก็บ-ย่อยข้อมูลได้มากกว่าคนอื่น ผู้นำไม่จำเป็นต้องเป็นผู้ฉลาดล้ำเลิศ แต่ควรฉลาดกว่า
ระดับปกติ สามารถที่จะวิเคราะห์ทางเลือกที่ดีกว่าหรือที่ดีที่สุด และสามารถชี้โอกาสที่เป็นไปได้
(วิเชียร วิทยอุดม, 2553, หน้า 71)

6. มีความรู้ในธุรกิจ (Knowledge of the business) ผู้นำจะต้องมีความรู้ถึงสภาพแวดล้อม
ทางธุรกิจที่พวกเขากระทำอยู่ความรู้ส่วนนี้จะทำให้พวกเขามีความเข้าใจในलगสังหรณ์ของการ
ตัดสินใจที่จะกระทำ และรู้ว่าข้อคิดใดสมควรผลที่จะช่วยให้ธุรกิจนั้นไปได้รอดและได้รับ
ความสำเร็จ (วิเชียร วิทยอุดม, 2553, หน้า 71)

7. ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ (Emotional intelligence) ผู้นำที่ปฏิบัติงาน ได้ผลดี จะต้องมึระดับความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์สูง บุคคลที่มีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์สามารถรู้ได้ถึงอารมณ์ของตนเองและของผู้อื่น สามารถแยกถึงความแตกต่างได้ และใช้เป็นข้อมูลนำไปคิดและปฏิบัติ การมีวุฒิภาวะทางอารมณ์จะทำให้มีบุคลิกที่เข้มแข็งและควบคุมตนเองได้ (Strong self-monitoring personality) เพราะผู้นำต้องเป็นผู้ที่รู้สึกนับไวต่อสถานการณ์ที่เป็นเหตุบังชี้ต่าง ๆ ว่ากำลังเกิดปัญหาและพร้อมที่จะปรับพฤติกรรมของตนเองได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งยังต้องสามารถมีอารมณ์ร่วมและเข้าใจถึงความรู้สึกอารมณ์ของผู้อื่น ตลอดจนมีทักษะในสังคม ซึ่งเป็นส่วนสำคัญและจำเป็นในการสร้างสัมพันธภาพ ทำให้เกิดความสามัคคีกลมเกลียวจนเกิดเครือข่ายความสัมพันธร่วมกันเป็นหมู่คณะ ยิ่งไปกว่านั้นผู้นำที่มีประสิทธิภาพจะต้องเป็นบุคคลที่สามารถมีการตรวจสอบและควบคุมตนเองได้ดี ตลอดจนมีความสามารถในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองให้เหมาะสมกับสถานการณ์นั้น ๆ ได้ (วิเชียร วิทญอุคม, 2553, หน้า 71)

แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

ความหมายของการเลือกตั้ง

การเลือกตั้ง หมายถึง บุคคลผู้มีสิทธิไปใช้สิทธิของตนในการเลือกสรรบุคคล เพื่อไปทำหน้าที่หรือกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งแทนตนตามกฎหมายบัญญัติ (กลุ่มงานผลิตเอกสารสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2547 อ้างถึงใน เอกวิทย์ มณีธร, 2554, หน้า 455)

การเข้าสู่อำนาจทางการเมืองของพรรคการเมืองโดยส่วนใหญ่ มักจะดำเนินการผ่านการเลือกตั้ง ซึ่งจัดเป็นองค์ประกอบสำคัญของระบอบประชาธิปไตยในการเปิดโอกาสให้บุคคลเสนอตัวเข้ามารับใช้ส่วนรวมและ เปิดโอกาสให้พลเมืองใช้สิทธิเลือกบุคคลที่ตนต้องการเป็นผู้ปกครองหรือ เป็นปากเป็นเสียงแทนหรือ ไปใช้อำนาจอธิปไตยแทนตน การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็นการแสดงออกถึงเจตจำนงของประชาชนต่อวิธีกำหนดนโยบายในการปกครองประเทศ ซึ่งการแสดงเจตจำนงนี้ จะมีความหมายหรือมีผลดีตามระบอบประชาธิปไตยนั้น จะขึ้นอยู่กับความสนใจและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน (สันติสิทธิ์ ชวลิตธำรง, 2546 อ้างถึงใน เอกวิทย์ มณีธร, 2554, หน้า 455)

การเลือกตั้งเป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการประชาธิปไตย ซึ่งจะนำไปสู่กระบวนการประชาธิปไตยอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นเลือกรัฐบาลหรือฝ่ายบริหาร การออกกฎหมายนิติบัญญัติเพื่อให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ การเลือกตั้งเป็นวิธีการหนึ่งที่ทำให้คนส่วนใหญ่ของประเทศได้มีส่วนร่วมในการปกครองประเทศ เนื่องจากเราไม่สามารถให้ประชาชนทุกคนมีส่วนร่วมในการปกครองประเทศได้ จึงคิดค้นวิธีการขึ้นมาเรียกว่าการเลือกตั้ง การเลือกตั้งเป็นสิ่งสำคัญในระบอบ

ประชาธิปไตยที่ต้องมีอย่างสม่ำเสมอเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนเลือกผู้ปกครองที่ตนเห็นว่าดีและเหมาะสมเข้ามาทำหน้าที่แทนตน เป็นเรื่องของประชาธิปไตยโดยผู้แทน ขณะเดียวกันเป็นการยอมรับในตัวผู้แทนที่ราษฎรเลือกไป พร้อมกับการมอบอำนาจให้ไปปกครองประเทศราษฎรจึงเป็นผู้สนับสนุนที่สำคัญของนักการเมืองที่ไปทำหน้าที่แทนประชาชนในทางกลับกันผู้แทนที่ราษฎรเลือกเข้าไปทำหน้าที่จะต้องระลึกอยู่เสมอว่า ต้องทำหน้าที่อย่างซื่อสัตย์และมีประสิทธิภาพ มิฉะนั้นประชาชนจะไม่สนับสนุนให้โอกาสกลับเข้ามาทำหน้าที่อีก (อัญญาจักษ์ ปาณิกบุตร, 2545 อ้างถึงใน เอกวิทย์ มณิธร, 2554, หน้า 456)

วิธีการเลือกตั้งแบ่งเป็น 2 วิธีการ คือ

การเลือกตั้งโดยตรง คือ การเลือกจากประชาชนโดยตรงเช่น การปกครองของนครรัฐกรีกในอดีต

การเลือกตั้งโดยอ้อม คือ ประชาชนใช้สิทธิ์เลือกบุคคลเป็นผู้แทน เช่น การเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตยที่ประเทศระบอบประชาธิปไตยส่วนใหญ่ใช้อยู่ (เอกวิทย์ มณิธร, 2554, หน้า 456)

องค์ประกอบของการเลือกตั้ง

ผู้สมัครรับเลือกตั้ง (Candidates) จะต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญและกฎหมายเลือกตั้ง จึงไม่ได้หมายความว่าประชาชนทุกคนจะเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งได้เสมอไป เหตุผลในการกำหนดคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งนั้น ก็เพื่อที่จะให้ได้บุคคลที่มีความเหมาะสมที่จะใช้อำนาจธิปไตยแทนปวงชน

ผู้เลือกตั้ง (Voters) ประชาชนที่มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง บทบัญญัติแห่งกฎหมายรัฐธรรมนูญและกฎหมายเลือกตั้งจะกำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งไว้เช่นกัน

หลักอิสระแห่งการเลือกตั้ง (Freedom of election) หมายถึง การแสดงเจตนาธรรมในการเลือกตั้ง จะต้องเป็นไปอย่างอิสระปราศจากการบีบบังคับ ข่มขู่ด้วยประการใด ๆ ไม่ว่าจะเป็นการให้อามิสสินจ้าง หรือ การใช้อิทธิพลบีบบังคับ

หลักการเลือกตั้งตามกำหนดเวลา (Periodic election) หมายถึง เมื่อมีการเลือกตั้งไปแล้ว ต้องมีการเลือกตั้งใหม่อีก โดยกำหนดระยะเวลาแน่นอนเพื่อให้ประชาชนมีโอกาสตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ปกครอง ว่าได้ปฏิบัติไปตามเจตนาธรรมของประชาชนหรือไม่ ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญในการพิจารณาความชอบธรรมในการใช้อำนาจของผู้ปกครองและเป็นเงื่อนไขเพื่อให้ประชาชนมีโอกาสเปลี่ยนแปลงตัวผู้ปกครองได้โดยสันติวิธีผู้ปกครองที่ใช้อำนาจโดยชอบธรรมในระหว่างที่อยู่ในอำนาจเมื่อครบวาระแล้ว ก็มีโอกาที่จะได้รับความไว้วางใจจากประชาชน และได้รับเลือกเข้ามาใหม่

หลักการเลือกตั้งอย่างแท้จริง (Genuine election) หมายถึง การเลือกตั้งได้เป็นไปโดยบริสุทธิ์ รัฐบาลจะต้องถือเป็นหน้าที่สำคัญที่จะป้องกันไม่ให้เกิดการคดโกงในการเลือกตั้งเกิดขึ้น พร้อมกันนี้รัฐบาลก็ต้องระวังไม่ให้ราษฎรคดโกงกันเองในการเลือกตั้ง โดยการให้ราษฎรจัดการเลือกตั้งของตนเองให้มากที่สุดทั้งเปิดโอกาสให้มีการคัดค้านการเลือกตั้งได้ เมื่อเห็นว่าการเลือกตั้งนั้นไม่ได้เป็นไปโดยบริสุทธิ์ยุติธรรมอย่างแท้จริง

หลักการออกเสียงโดยทั่วถึง (Universal suffrage) หมายถึงการให้บุคคลออกเสียงลงคะแนนโดยไม่จำกัด กล่าวคือ บุคคลทุกคนไม่ว่าหญิงหรือชายที่เป็นผู้มีสัญชาติของประเทศใด ต้องมีสิทธิเลือกตั้งผู้แทนราษฎรของประเทศนั้น เว้นแต่กรณีที่มีข้อจำกัดอันเป็นที่รับรองกันทั่วไป เช่น ไม่ให้สิทธิเลือกตั้งแก่เด็ก บุคคลวิกลจริตหรือมีจิตบกพร่อง เป็นต้น

หลักความเสมอภาค (Equal suffrage) หมายถึง บุคคลที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง มีสิทธิคนละหนึ่งเสียงและคะแนนเสียงทุกคะแนนมีน้ำหนักเท่ากัน หลักการเลือกตั้งอย่างเสมอภาคนี้เป็นหลักที่เป็นรากเหง้าของระบอบประชาธิปไตย

หลักการลงคะแนนเสียงลับ (Secret vote) หมายถึง การลงคะแนนเสียงที่ไม่ได้มีผู้อื่นนอกจากเจ้าตัวเองทราบว่าได้มีการลงคะแนนเสียงให้แก่ผู้ใด หลักการลงคะแนนเสียงลับได้กำหนดไว้เพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปอย่างบริสุทธิ์ เป็นการป้องกันการใช้อิทธิพลต่าง ๆ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งต้องการคะแนนเสียงให้ผู้ใดก็สามารถลงคะแนนเสียงให้ผู้นั้นได้ตามต้องการ (เอกวิทย์ มณีธร, 2554, หน้า465)

แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียง

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนและการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้ง สิ่งสำคัญก่อนที่จะมีการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งก็คือ กระบวนการตัดสินใจเลือกตั้ง การทำความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจออกเสียงเลือกตั้งในบทความนี้ได้หยิบยกเอาผลการศึกษางานบางส่วนมานำเสนอ อันได้แก่ กระบวนการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ปรากฏผลการศึกษาไว้จำนวนมากกระทั้งยากจะหยิบยกมากล่าวถึงได้ทั้งหมด อย่างไรก็ตาม ผลงานการศึกษาแทบทั้งหมดชี้ให้เห็นกระบวนการตัดสินใจเลือกตั้งที่สามารถจำแนกออกเป็น 4 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1

เป็นขั้นตอนการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งและข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนแรกของกระบวนการตัดสินใจเลือกตั้ง ซึ่งจะเริ่มจากการได้รับข่าวสารว่าจะมีการเลือกตั้ง ข่าวสารเกี่ยวกับการสมัครรับเลือกตั้งข่าวสารเกี่ยวกับตัวผู้สมัครรับ

เลือกตั้ง และข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายต่าง ๆ ของพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งในแง่ประเด็นของการศึกษากระบวนการออกเสียงเลือกตั้งในขั้นตอนนี้พบว่า มีหัวข้อที่แตกต่างกันไป เช่นการศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งที่ผลการศึกษานี้ไม่น้อยช่วยให้เราเข้าใจได้ว่า ประชาชนในชนบทได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งโดยผ่านสื่อหรือช่องทางใดบ้าง หรือเป็นการศึกษาในประเด็นว่าข่าวสารต่าง ๆ ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งเกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือเกี่ยวกับพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง ประชาชนเลือกรับในลักษณะใดและมีการนำข่าวสารนั้นไปเป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งให้เหลือเท่ากับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ต้องการจะลงคะแนนเสียงหรือไม่ เพียงใด เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 2

เป็นขั้นของการสร้างหลักเกณฑ์และให้น้ำหนักของหลักเกณฑ์ในการตัดสินใจเลือกตั้ง ในขั้นตอนนี้ เมื่อผู้ลงคะแนนเสียงยอมรับว่าจะต้องมีการตัดสินใจและได้รับข่าวสารต่าง ๆ เกี่ยวกับตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือนโยบายของพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่ หรือผู้ลงคะแนนเสียงที่ผูกพันกับพรรคการเมืองหรือผูกพันกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง ก็จะสร้างหลักเกณฑ์ในการที่จะคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ตนเองถูกใจมากที่สุดให้เหลือจำนวนเท่ากับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พึงมีได้หรือเท่าที่ตนเองต้องการจะลงคะแนนเสียงได้ ผู้ลงคะแนนเสียงก็จะสามารถสร้างหลักเกณฑ์ของตนเองว่าในการลงคะแนนเสียงครั้งนี้จะให้ความสำคัญกับพรรคการเมืองหรือให้ความสำคัญกับคุณสมบัติส่วนตัวของบุคคล กระนั้น การที่มีสิทธิออกเสียงจะลงคะแนนเลือกตั้งผู้ใด และโดยใช้หลักเกณฑ์ใดเป็นองค์ประกอบการตัดสินใจนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น ความรู้ความเข้าใจ และประสบการณ์ทั้งจากเรียนรู้ด้วยตนเองหรือแหล่งความรู้รอบตัว และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคคลอื่น กระบวนการออกเสียงเลือกตั้งของบุคคลในขั้นตอนนี้ เกิดขึ้นต่อเนื่องมาจากการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งเพื่อให้ ผู้ลงคะแนนเสียงเห็นชอบกับตัวผู้สมัครรับทราบข่าวสารต่าง ๆ ทั้งในด้านส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือนโยบายของพรรคการเมืองไปยังประชาชนผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ภายหลังจากนั้น ประชาชนผู้ลงคะแนนเสียงก็จะเริ่มประเมินข่าวสารต่าง ๆ ที่ได้รับมานั้นสอดคล้องกับหลักเกณฑ์หรือจุดมุ่งหมายของผู้ลงคะแนนเสียงหรือไม่ผู้ลงคะแนนเสียงบางคนอาจจะได้ให้ความสำคัญกับนโยบายของพรรคการเมือง บางคนให้ความสำคัญกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง

ขั้นตอนที่ 3

เป็นขั้นของการประเมินและการจัดลำดับผู้สมัครรับเลือกตั้ง เมื่อได้กำหนดหลักเกณฑ์ต่าง ๆ และให้มีน้ำหนักของหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการลงคะแนนเสียงตามที่ผู้ลงคะแนนเสียงใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งแล้ว จากนั้นจะเป็นการประเมินผู้สมัครรับเลือก

ตั้งแต่ละคน (หรือเท่าที่ผู้ลงคะแนนเสียงจะประเมิน) ว่าตามหลักเกณฑ์ที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น ผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคนควรได้รับการประเมินตามการประเมินของผู้ลงคะแนนเสียงแต่ละคน

ขั้นตอนที่ 4

เป็นขั้นของการตัดสินใจสุดท้ายที่จะลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครคนใดคนหนึ่ง ในขั้นตอนนี้ตามปกติแล้ว ผู้ลงคะแนนเสียงจะตัดสินใจลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครที่มีคะแนนรวมจากการประเมินมากที่สุด แต่ในขั้นตอนนี้ อาจจะมีเหตุการณ์บางอย่างเข้ามาทำให้การตัดสินใจที่เกิดจากการประเมินผลครั้งแรกเปลี่ยนแปลงไป เช่น ผู้ลงคะแนนเสียงบางคนอาจจะลงคะแนนเสียงเลือกตั้งตามอิทธิพลของอามิสตินจ้าง คำมั่นสัญญา สิ่งของ หรือเงินทอง ที่ได้รับจากหัวหน้าผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือจากผู้สมัครรับเลือกตั้ง (ไพฑูรย์ โพธิสว่าง, 2561, หน้า 195-198)

พฤติกรรมของการตัดสินใจลงคะแนนเลือกตั้ง

เวเบอร์ (Weber, n.d. อ้างถึงใน ไพฑูรย์ โพธิสว่าง, 2561, หน้า 199-201) นักสังคมวิทยาที่ยึดถือแนวคิดเรื่องแบบในอุดมคติ (Ideal type) ได้นำเสนอแนวคิดในอุดมคติของการกระทำทางสังคม ซึ่งแบ่งได้เป็น 4 ประเภท คือ

1. การกระทำตามเหตุผลอย่างมีเงื่อนไข (Instrumental or means/ends Rationality) เป็นการกระทำที่ผู้กระทำมีการคิดคำนวณวิธีการที่จะนำไปสู่บรรลุเป้าหมายบางอย่าง
2. การกระทำตามเหตุผลค่านิยม (Value – rationality) เป็นการกระทำที่มีเป้าหมาย ในตัวเองเป็นการกระทำที่ขึ้นอยู่กับค่านิยมในเป้าหมายและวิธีการนั้น ๆ ในตัวของมันเองซึ่งบุคคลยึดถือนำมาปฏิบัติบุคคลเห็นว่าการกระทำนั้นมีคุณค่าควรแก่การกระทำไม่ได้คำนึงถึงผลตอบแทนที่จะได้รับกลับมามีการกระทำแบบเหตุผลอย่างมีเงื่อนไขเป็นการกระทำส่วนใหญ่ในเรื่องเศรษฐกิจ (แบบทุนนิยม) ส่วนการกระทำตามค่านิยมมักจะเป็นการกระทำในเรื่องที่เกี่ยวกับศาสนา (Religions) การกระทำอยู่บนพื้นฐานของการมองเงื่อนไขความเป็นไปของโลกเป็นสำคัญเป็นการเลือกวิธีการกระทำที่จะมุ่งผลสำเร็จไปสู่เป้าหมายที่ต้องการซึ่งการกระทำแบบนี้มีความสำคัญมากที่สุดในการกระทำประเภทต่าง ๆ
3. การกระทำตามอารมณ์ (Emotional action) เป็นการกระทำที่เป็นผลมาจากแรงผลักดันทางความรู้สึก (Feeling) ซึ่งอาจจะพบได้จากนักต่อต้านทางการเมืองหรือผู้คลั่งไคล้ศาสนา (ในที่นี้หมายถึงการกระทำทางสังคมประเภทหนึ่งซึ่งไม่ใช่เป็นการกระทำที่เกิดจากประสาทสัมผัส เช่น ไม่ได้หมายถึงการร้องของคนที่ได้รับความเจ็บปวด)
4. การกระทำตามประเพณี (Traditional action) เป็นการกระทำตามลักษณะนิสัย ความเคยชินที่ได้ปฏิบัติกันมาหรือเป็นการกระทำที่สืบทอดต่อ ๆ กันมาจากคนแต่ละรุ่นการกระทำตามประเพณีมีลักษณะใกล้เคียงกันกับตามอารมณ์คือ ไม่ใคร่จะมีความหมายภายในเท่าใดนัก

(Meaningless) ไม่มีความสำคัญในแง่ที่เป็นการกระทำที่มีแก่นสารแท้จริงตามทัศนะในทางสังคมวิทยาและเป็นการกระทำที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา

ความคิดในเรื่องเหตุผลถ้าหากจะวิเคราะห์ “พฤติกรรมทางเลือกตั้ง” ตามแนวคิด เรื่อง “การกระทำทางสังคม” ของแมกเวเบอร์อาจจะจำแนกลักษณะการกระทำได้ 4 ประเภท เช่นเดียวกัน คือ

1. การไปเลือกตั้งเป็นได้ทั้งการกระทำที่มีเจตจำนงเชิงเหตุผล ได้แก่ผู้เลือกตั้งมีการ คิดคำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะได้จากการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เช่น การมุ่งหวังที่จะเลือกคนที่ตนเองสนับสนุนให้เข้าไปมีอำนาจเพื่อที่จะกำหนดนโยบายให้สอดคล้องกับผลประโยชน์ของตนเอง กล่าวคือ การที่จะบรรลุเป้าหมายผลประโยชน์โดยการไปใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นวิธีการที่จะบรรลุเป้าหมายดังกล่าว

2. การเลือกตั้งเป็นการกระทำตามค่านิยม ได้แก่ผู้ที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งเห็นว่าการไปเลือกตั้งมีความหมายในแง่คุณค่าอยู่ในตัว ตัวอย่างเช่น คนที่มีความศรัทธาในระบอบประชาธิปไตย จะเห็นว่าการไปเลือกตั้งมีคุณค่าในแง่ที่เป็นการส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยจึงตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

3. การเลือกตั้งเป็นการกระทำตามอารมณ์ เช่น คนที่มีความรู้สึกรักใคร่ชอบพอดต่อบุคคลผู้หนึ่ง เป็นต้น ผู้สมัครรับเลือกตั้งบางคนแล้วไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพื่อแสดงความรักศรัทธาต่อบุคคลผู้หนึ่ง เป็นต้น

4. การเลือกตั้งเป็นการกระทำตามประเพณี เช่น คนที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งบางคนไปใช้สิทธิเพราะความเคยชิน การเห็นคนอื่นปฏิบัติตาม เป็นต้น (ไพฑูริย์ โปธิสว่าง, 2561, หน้า 200-201) นอกจากนี้ยังมีแนวคิดของ เลน ที่ได้อธิบายเกี่ยวกับความ ต้องการพื้นฐานของมนุษย์ที่เป็นแรงจูงใจให้คนเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองดังต่อไปนี้

1. มนุษย์ต้องการผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจหรือทางวัตถุ เช่น รายได้ทรัพย์สิน ความมั่นคงทางเศรษฐกิจซึ่งคาดหมายว่าจะได้มาด้วยวิธีการทางการเมือง

2. มนุษย์มีความต้องการทางจิตใจ อันได้แก่ ความต้องการในมิตรภาพ ความรักความผูกพันกับคนอื่นซึ่งคาดหมายได้ว่าจะได้มาด้วยวิธีการทางการเมือง

3. มนุษย์ต้องการทำความเข้าใจเกี่ยวกับโลกความรู้เกี่ยวกับที่มาของเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อพวกเขาซึ่งทำให้มีความต้องการมีการสังเกตและพูดคุยแลกเปลี่ยนในเรื่องการเมือง

4. มนุษย์ต้องการลดแรงกดดันภายในจิตใจ อันได้แก่ ความต้องการตอบสนองแรงขับเคลื่อนของความก้าวร้าวและความต้องการทางเพศภายในจึงทำให้เกิดแรงกดดันที่จะแสดงออกด้วยวิธีการทางการเมือง

5. มนุษย์มีความต้องการแสวงหาอำนาจเหนือคนอื่น (เพื่อที่จะสร้างความพึงพอใจให้กับตนเอง) จึงทำให้มีการแสวงหาวิธีการต่าง ๆ ที่จะทำได้มาซึ่งอำนาจ

6. มนุษย์ต้องการที่จะปกป้องรักษาและเพิ่มพูนความรู้สึกที่มีเกียรติให้กับตนเอง และการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองก็ทำให้ได้มาซึ่งความต้องการนั้น (ไพฑูรย์ โปธิสว่าง, 2561, หน้า 203-204)

ปัจจัยทางสังคมวิทยาที่มีอิทธิพลต่อการเลือกตั้ง

ชัยมงคล สุพรหมินทร์ (2554, หน้า 321 อ้างถึงใน ไพฑูรย์ โปธิสว่าง, 2561, หน้า 210) ได้แบ่งปัจจัยทางสังคมวิทยาที่มีอิทธิพลต่อการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็น 4 ปัจจัย ดังนี้

1. ระดับการศึกษา คนที่เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองตั้งแต่ระดับพื้นฐานที่สุด คือการเลือกตั้งทั่วไปจนถึงระดับสูงมากขึ้น เช่น การประชุม อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมือง เป็นคนที่มีการศึกษาสูงกว่าคนที่มีศึกษาน้อย ดังนั้นหากต้องการขยายการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น ย่อมต้องเพิ่มโอกาสให้คนทั้งหลายในสังคมได้รับการศึกษาเล่าเรียนมากยิ่งขึ้น

2. ชนชั้นทางสังคม กลุ่มชนชั้นกลางเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าชนชั้นล่าง เช่น กรรมกร ชาวจีน เพราะชนชั้นกลางไม่เพียงเป็นผู้มีรายได้ที่สูงกว่าชนชั้นล่างเท่านั้น แต่ยังเป็นเพราะคนเหล่านี้สามารถเข้าถึงลักษณะทางการเมือง และข้อมูลข่าวสารทางการเมืองมากกว่าชนชั้นล่าง

3. ความคิด ความเชื่อทางการเมือง แต่ละสังคมปลูกฝังความคิด ความเชื่อทางการเมืองแตกต่างกันออกไป บางสังคมให้ความสำคัญกับเพศชายมากกว่าเพศหญิง หรือสังคมที่มีเพศชายเป็นใหญ่ มักไม่เปิดโอกาสหรือให้การสนับสนุนการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของเพศหญิง ทัดเทียมเท่าเพศชาย บางสังคมปลูกฝังความคิดเรื่องความแตกต่างของคนในสังคม เชื่อว่าการเมืองเป็นเรื่องของคนเฉพาะกลุ่ม เฉพาะคนที่มีบุญบารมี หรืออำนาจวาสนาย่อมคิดกันหรือเป็นอุปสรรคต่อการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของคนทั่วไปอย่างกว้างขวาง

4. ความรู้สึกที่ตนเองสามารถก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองได้ บุคคลที่เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองหลายคนมีความรู้สึกที่ตนเองสามารถสร้างความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองได้ จึงเห็นความสำคัญที่จะเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง ขณะที่หากวางเฉยไม่สนใจใฝ่คิดต่อสิ่งที่กำลังเกิดขึ้นในระบบการเมือง ไม่เพียงจะไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงใด ๆ แล้วอาจจะก่อให้เกิดผลทางลบต่อสังคม ซึ่งหมายรวมถึงตนเองที่ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมนั้นด้วย

การซื้อสิทธิขายเสียง

1. การใช้เงินซื้อเสียงของนักการเมือง

การซื้อสิทธิขายเสียงนับว่าเป็นปัญหาสำคัญและเกิดขึ้นในระบบการเลือกตั้งของประเทศไทยมาช้านาน และปฏิเสธไม่ได้เลยว่า “เงิน” ยังเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะให้ได้รับเลือกตั้ง มีการประมาณการกันว่า การเลือกตั้งแต่ละครั้ง ผู้สมัครต้องใช้เงินกว่าหลายล้านบาท ปัญหาการซื้อเสียงดังกล่าว ถึงแม้จะเป็นการยากลำบากที่จะพิสูจน์อย่างแน่ชัดว่ามีการใช้เงินซื้อเสียงเกิดขึ้น เนื่องจากมีการเปลี่ยนรูปแบบ เทคนิค และกลยุทธ์แบบชนิดต่าง ๆ ซึ่งมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น แต่ข้อเท็จจริงนั้น นักการเมือง และพรรคการเมืองต่างทุ่มเงินเป็นจำนวนมาก จากเอกสารการวิจัยเรื่อง ปัญหาการซื้อสิทธิขายเสียงในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับความมั่นคงทางการเมืองไทย พบว่า มีนวัตกรรมของกลวิธีการซื้อเสียงในภูมิภาคต่าง ๆ เพิ่มขึ้นมากมาย อาทิ

1. ซื้อผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือซื้อคู่แข่ง คือ การที่ผู้สมัครเสนอเงื่อนไขต่าง ๆ ให้กับคู่แข่งเพื่อไม่ให้ลงสมัครแข่งขันกับตน หรือให้ผู้สมัครที่เป็นคู่แข่งข้านั้นลงสมัคร เพื่อให้กันคะแนนของคู่แข่งคนอื่น ๆ
2. ซื้อหัวคะแนน คือ เป็นการซื้อบุคคลทั่วไปที่ไม่ใช่ผู้สมัคร ซึ่งเป็นบุคคลมีอิทธิพลหรือมีความนิยมในหมู่ชาวบ้านในชุมชนต่าง ๆ รวมทั้งข้าราชการต่าง ๆ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน พระสงฆ์ สท. ฯลฯ เพื่อดำเนินการช่วยเหลือให้ประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ
3. ซื้อเจาะ เป็นการซื้อเสียงที่หวังผลในทางปฏิบัติ วิธีปฏิบัติหรือการให้ทรัพย์สินหรือสิ่งตอบแทน โดยมีเงื่อนไขและสามารถพิสูจน์ได้ในภายหลังเมื่อพ้นวันเลือกตั้งแล้ว มีจดหมายเลขบัตรประชาชน มีการยืมบัตรประชาชน มีกำหนดเวลาและมีหัวหน้าหรือหัวคะแนนไปลงคะแนนจะเป็นกลุ่ม ๆ แต่ละหน่วยเลือกตั้งจะมีหลายกลุ่ม วิธีนี้จะทำเป็นระบบมาก นิยมทำกันทุกภาค หัวคะแนนไม่สามารถบิดพลิ้วได้
4. ซื้อกรรมการหรือซื้อคูหา เป็นการซื้อเสียงที่หวังผล เป็นการซื้อกรรมการคุมคูหาเลือกตั้งนั้น ๆ โดยวิธีให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งใช้บัตรเลือกตั้งที่เหลือนอกจากมีผู้มาใช้สิทธิแล้ว กรรมการจะเป็นผู้กาเบอร์ลงคะแนนแล้วหย่อนบัตรลงหีบเอง หรือมีการเวียนเทียน โดยกรรมการรู้เห็นเป็นใจกับหัวคะแนนที่นำชาวบ้านมา ถีบบัตรคนอื่นมาหรือไม่มีบัตรก็สามารถลงคะแนนได้ เพราะมีการตรวจเช็คบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิแต่ไม่มาลงคะแนนเป็นการลงคะแนนแทนผู้นั้นเลย
5. ซื้อเกาะ เป็นการซื้อเสียงสำหรับผู้สมัครที่มีชื่อเสียงไม่ค่อยดีหรือมีคะแนนนิยมไม่ดีนัก วิธีการคือ เสนอสิ่งตอบแทนโดยบอกผู้มีสิทธิเลือกตั้งว่าให้เลือกเบอร์ที่มีคะแนนนิยมและเบอร์ของตนด้วย คือ ฝากเบอร์ตัวเองด้วยหรือเมื่อจะเลือกเบอร์อื่นแล้ว (ผู้สมัครที่คะแนนดี) ก็ให้กาเบอร์ของตนไปด้วยวิธีนี้จะใช้ในเขตเลือกตั้งที่มีสองคนขึ้นไป

6. ซ้อกัน เป็นการซื้อเสียงที่หวังผลอีกวิธีหนึ่ง คือการซื้อเสียงโดยให้ผู้มีสิทธิลงคะแนนเพียงพอแล้ว โดยเสนอว่าไม่ต้องไปลงคะแนนให้ใครแม้แต่ตนเอง คือจ้างคนไม่ต้องไปใช้สิทธิลงคะแนน ส่วนใหญ่แล้วบุคคลที่สามจะเป็นผู้ซื้อโดยอ้างว่าไม่ชอบเบอร์ (เพราะหวังให้อีกเบอร์ชนะการเลือกตั้ง) เป็นทำงานแบบคู่ต่อสู้ตามเกมไม่ทัน นิยมกันทุกภูมิภาค

7. ซ้อหวย เป็นการซื้อเสียงโดยให้ผู้ลงคะแนนซื้อเบอร์ตัวเอง หรือพนันว่าเบอร์ไหนจะชนะจะทำให้หัวคะแนนรวบรวมเงินมาซื้อ จะซื้อเงินสดหรือเงินเชื่อก็ได้และตกลงกันว่าจ่ายกี่ต่อแต่ละเบอร์จะไม่เท่ากัน เบอร์ตัวเองอาจจ่ายมากกว่าเบอร์คู่แข่งเพื่อดึงดูดความสนใจ

8. ซ้อหลอก เป็นการเสนอเงื่อนไขหลอกลวงผู้มีสิทธิลงคะแนน ให้เกลียดชังคู่ต่อสู้โดยไปตั้งราคาไวสูงและบอกว่าคู่ต่อสู้นั้นจะมาจ่ายในวันนั้นวันนี้หรือนัดวันไว้และให้มัดจำแอบแฝงไปในนามคู่ต่อสู้ เมื่อคู่ต่อสู้ไม่สามารถดำเนินการได้หรือทำความเข้าใจแก้ปัญหาไม่ได้ ก็จะเข้าไปปลอมโยนและเสนอราคาให้เพื่อสร้างความชอบธรรมแก่ตนเองและขอคะแนน

9. นอกจากนี้ยังมีวิธีการซื้อเสียงโดยการให้สิ่งของที่ไม่ใช่เงิน เช่น ให้ซื้อเหล้าขวดละ 1 บาท ต่อคน เพื่อสร้างความนิยม หรือขายปฎิเคราะห์ราคาโดยให้ลงคะแนนก่อนค่อยมารับปฎิเคราะห์ มาครั้งหนึ่งแล้วผู้สมัครเมื่อได้รับเลือกจะมาดำเนินการจ่ายให้อีกทีหนึ่ง โดยมีการติดต่อร้านค้าไว้และมีหัวคะแนนนำมา ยึดบัตรประชาชนไว้เป็นหลักฐาน วิธีการนี้กำลังระบาดมากเพราะเป็นข้อผูกมัดและได้ผล สิ้นค้าส่วนใหญ่จำเป็นต่อความเป็นอยู่ถ้าไม่ได้รับเลือกตั้ง ผู้ซื้อสินค้าต้องนำเงินมาชำระเอง (ไพฑูรย์ โพธิสว่าง, 2561, หน้า 246-248)

แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมือง

คำว่า พฤติกรรม หมายถึง การกระทำ หรือการที่แสดงออกทางกล้ามเนื้อ ความคิด และความรู้สึกเพื่อตอบสนองสิ่งเร้า พฤติกรรมจัดเป็นกิจกรรมต่าง ๆ ที่อินทรีย์เป็นผู้กระทำ ทั้งที่แสดงออกมาให้เห็น รวมทั้งที่ซ่อนเร้นไว้ภายใน และพฤติกรรมนั้นบุคคลอื่นสามารถสังเกตเห็นได้ ดี เช่น การนอน การเคลื่อนไหว อิริยาบถและกิริยาท่าทางต่าง ๆ จัดเป็นพฤติกรรมภายนอก ส่วนการกระทำภายในบุคคล ซึ่งผู้อื่นไม่สามารถรับรู้ หรือสามารถสังเกตได้โดยตรง แต่ใช้เครื่องมือวัดได้ เช่น เราสามารถวัดความดันเลือด การเปิดของม่านตา คลื่นสมอง แรงต้านทานไฟฟ้าของผิวหนัง เป็นต้น เหล่านี้จัดเป็นพฤติกรรมภายใน (คนอง ว่างฝายแก้ว, 2555)

ความหมายของพฤติกรรมคือ การแสดงออกซึ่ง ปฏิกริยาอาการหรือ การกระทำของมนุษย์ (และสัตว์ด้วย) พฤติกรรมแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. พฤติกรรมภายนอก (Overt behavior) ได้แก่ พฤติกรรมที่ผู้อื่นสามารถสังเกตเห็นได้โดยตรงจากประสาททั้ง 5 (หู ตา จมูก ปาก และผิวหนัง) พฤติกรรมภายนอก แยกได้เป็น

1.1 พฤติกรรมที่สังเกตได้โดยตรงไม่ต้องใช้เครื่องมือช่วย (บางท่านเรียกว่า พฤติกรรมโมลาร์ (Molar behavior) เช่น หัวเราะ ร้องไห้ อ้าปาก กระโดด

1.2 พฤติกรรมที่สังเกตได้โดยตรง โดยใช้เครื่องมือช่วย เรียกพฤติกรรมประเภทนี้ว่า พฤติกรรมโมเลกุล (Molecular behavior) เช่น การเดินของหัวใจ ความดันของโลหิต ความต้านทานกระแสไฟฟ้าที่ผิวหนัง

2. พฤติกรรมภายใน (Covert behavior) ได้แก่ พฤติกรรมที่เกิดขึ้นภายในตัวของบุคคล จะโดยรู้สึกตัว หรือไม่รู้สึกตัวก็ตาม ปกติผู้อื่นจะไม่สามารถสังเกตพฤติกรรมประเภทนี้ได้โดยตรง ถ้าไม่บอก ไม่แสดงออกมาให้เป็นที่สังเกต พฤติกรรมภายในจึงเป็นเรื่องของประสบการณ์ส่วนบุคคล (Private experience) คนเท่านั้นรู้ ตัวอย่างเช่น ความคิด ความจำ จินตนาการ ความฝัน และ พฤติกรรมการรู้สึกต่าง ๆ เช่น กลัว เสียใจ หิว เจ็บ เพลีย ฯลฯ

2.1 พฤติกรรมภายในที่เกิดขึ้นโดยรู้สึกตัว เช่น หิว เหนื่อย ตื่นเต้น ชื่นชม พฤติกรรมเหล่านี้ เข้าของพฤติกรรมรู้สึกตัวว่ามันเกิด แต่เจ้าของพฤติกรรมอาจจะควบคุม หรือเก็บความรู้สึกต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ ไม่แสดงออกซึ่งกิริยาอาการหรือสัญญาณใด ๆ

2.2 พฤติกรรมภายในที่เกิดขึ้นโดยไม่รู้ตัว พฤติกรรมบางอย่างเกิดขึ้นภายในโดย บางครั้งบุคคลไม่รู้รู้สึกตัว แต่มีผลต่อพฤติกรรมภายนอกของบุคคลผู้นั้น เช่น ความขลาด หวาดกลัว ความคิด ความคาดหวัง ความปรารถนา ความสุขใจ (คนอง วังฝายแก้ว, 2555)

ความหมายของพฤติกรรมที่แตกต่างไปบ้าง แต่โดยความหมายแล้วมีความสอดคล้องกัน คือ พฤติกรรมบางอย่างเราสามารถรับรู้ได้ด้วยอวัยวะรับความรู้สึก (Sense organ) เช่น เวลาเรายืน นั่ง พุดคุย คิดใจ เสียใจ หรือ โกรธ แต่พฤติกรรมบางอย่างเราสังเกตเห็นไม่ได้ อาจรู้ได้โดยมีเครื่องมือวัดพฤติกรรม เช่น เครื่องมือจับเท็จ เราอาจแบ่งพฤติกรรมเป็น 2 แบบ คือ

1. Special pattern เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากการทำงานของร่างกายหลาย ๆ ส่วน ร่วมกัน เช่น การเคลื่อนไหวของนิ้วหัวแม่มือและนิ้วชี้ เวลาถือของเล็ก ๆ

2. Temporal pattern เป็นพฤติกรรมที่เกิดจากการทำงานของร่างกายต่อเนื่องกัน เวลาที่เราขึ้นมือไปหยิบวัตถุ เราต้องใช้สายตามองวัตถุพร้อมกับยื่นมือไปหยิบวัตถุนั้น

กล่าวโดยสรุป พฤติกรรมเป็นการแสดงออกโดยรวมของสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ ทั้งเป็นการแสดงออกภายนอกและการแสดงออกภายใน การจะศึกษาพฤติกรรมให้เข้าใจจะต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎีพฤติกรรมดังนี้

1. ทฤษฎีพฤติกรรม

ทฤษฎีพฤติกรรม เป็นการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักจิตวิทยา ที่ได้ศึกษาค้นคว้าพฤติกรรมของมนุษย์ ในที่นี้จะขอกกล่าวถึงทฤษฎีที่สำคัญ 2 ทฤษฎีคือ

1.1 ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalysis theory) ผู้นำเสนอทฤษฎีนี้คือ ซิกมันด์ ฟรอยด์ นักจิตวิทยาชาวออสเตรีย เขากล่าวถึงพฤติกรรมของมนุษย์ไว้ว่า พฤติกรรมเกิดจากพลังของจิต 2 ลักษณะคือ จิตสำนึก (Conscious) และจิตใต้สำนึก (Unconscious) นั่นคือพฤติกรรมที่แสดงออกมาถูกควบคุมโดยจิตสำนึก แต่จิตสำนึกนั้นจะเกิดขึ้นได้ก็ต้องอาศัยแรงกระตุ้นผลักดันจากภายในอันได้แก่ จิตไร้สำนึก ซึ่งเป็นที่รวมของความตึงเครียด ความปรารถนา และความเก็บกดต่าง ๆ ดังนั้นจิตใต้สำนึกจึงเป็นพลังงานอันก่อให้เกิดการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมา

1.2 ทฤษฎีพฤติกรรมนิยม (Behavioral theory) กลุ่มทฤษฎีพฤติกรรมนิยมกลุ่มแรกๆ ให้คำอธิบายเกี่ยวกับบุคลิกภาพตามแนวคิดของทฤษฎีพฤติกรรมนิยม คือ พาฟลอฟ วัตสัน และ สกินเนอร์ ซึ่งได้นำเสนอทฤษฎีการเรียนรู้แบบคลาสสิก และลงมือกระทำ นักคิดในทฤษฎีกลุ่มนี้ไม่ค่อยให้ความสำคัญต่อแรงจูงใจภายในตัวบุคคล ว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดลักษณะพฤติกรรมและบุคลิกภาพ แต่ให้ความสำคัญกับสิ่งเร้าภายนอก รวมทั้งกระบวนการให้การเสริมแรงมากกว่า โดยให้ความเห็นว่า บุคคลจะมีบุคลิกภาพเช่นไร ขึ้นอยู่กับเขาได้รับการเสริมแรงจากบุคคลและกลุ่มสังคมในวัยที่ผ่านมาอย่างไร เช่น คนที่มีนิสัยก้าวร้าว อาจเกิดจากการที่เมื่อเขาก้าวร้าวแล้วได้รับการชื่นชม (เสริมแรงบวก) คนขี้อาย อาจได้รับการชมเชยเมื่อแสดงความขี้อาย (เสริมแรงบวก) หรือถูกทำโทษเมื่อแสดงตน (เสริมแรงบวก) นอกจากนั้นแล้ว ทฤษฎียังเชื่อว่า พฤติกรรมหรือบุคลิกภาพของบุคคลเกิดจากการสังเกตตัวแบบ แล้วมีการเลียนแบบเกิดขึ้น อย่างไรก็ตามทฤษฎีกลุ่มนี้มักถูกวิพากษ์ว่า อธิบายบุคลิกภาพของบุคคลอย่างผิวเผิน โดยลืมนึกถึงพลังขับเคลื่อนชีวภาพและด้านความรู้ความคิดซึ่งเป็นพลังขับเคลื่อนที่สำคัญในการกำหนดลักษณะพฤติกรรมและบุคลิกภาพของบุคคลเช่นเดียวกัน (คนอง วังฝ้ายแก้ว, 2555)

พฤติกรรมทางการเมือง

พฤติกรรมทางการเมือง เป็นการแสดงออกทางการเมือง ซึ่งจะมีผลก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ดังนั้นพฤติกรรมทางการเมืองจึงเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางการเมือง เช่น การเลือกตั้ง ได้แก่ การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การมีส่วนร่วมในการรณรงค์หาเสียง การเข้ารับสมัครรับเลือกตั้ง เป็นต้น การเข้าร่วมประชาพิจารณ์ การเข้าร่วมต่อสู้ทางการเมือง (คนอง วังฝ้ายแก้ว, 2555)

พฤติกรรมทางการเมืองของบุคคล เช่น การเข้าไปมีส่วนร่วมในทางการเมืองในระดับต่าง ๆ การไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การช่วยพรรคการเมืองหาเสียง การลงสมัครรับเลือกตั้ง การเดินขบวนหรือแสดงออกซึ่งการคัดค้านรัฐบาล การเลือกพรรคการเมืองที่เห็นว่าดีที่สุด การเลือกอุดมการณ์ทางการเมืองที่เห็นว่าดีที่สุด รวมไปถึงพฤติกรรมของผู้นำการเมือง เป็นต้น (คนอง วังฝ้ายแก้ว, 2555)

พฤติกรรมทางการเมืองที่มีลักษณะเด่นคือ การมีส่วนร่วมทางการเมือง รายละเอียดมีดังนี้

การมีส่วนร่วมทางการเมือง

มีผู้ให้นิยามความหมายของคำว่า การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองไว้มากมายและสรุปนิยามที่มักจะใช้นามอ้างอิงกันโดยทั่ว ๆ ไปแบ่งออกเป็น 10 ความหมายด้วยกัน คือ

1. หมายถึง การให้การสนับสนุนและการเรียกร้องต่อผู้นำในรัฐบาล เพื่อให้สนองตอบต่อความต้องการใด ๆ
 2. หมายถึง ความพยายามที่จะสร้างผลกระทบ ต่อการดำเนินงานของรัฐบาลที่ได้ผลและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
 3. หมายถึง กิจกรรมทางการเมืองที่ถูกต้องตามกฎหมาย เช่น การออกเสียง การยื่นข้อเรียกร้อง การประท้วง การลอบบี้ เป็นต้น
 4. หมายถึง การใช้สิทธิเลือกตั้งตัวแทนเข้าไปใช้อำนาจแทนตนเอง
 5. หมายถึง ความรู้สึกแปลกแยกหรือตีตนออกจากระบบการเมืองอันเนื่องมาจากการถูกกีดกันไม่ให้เขาได้มีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วม พวกนี้มีศักยภาพที่จะกลับเข้ามาแก้ไข เปลี่ยนแปลงระบบการเมืองเพื่อให้เป็นไปตามแนวทางที่พวกเขาเห็นว่าเหมาะสมหรือยุติธรรมกว่าเก่า
 6. หมายถึง กิจกรรมของพวกที่ตื่นตัวในทางการเมือง ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้รวมไปถึงการพูดคุย ถกเถียงปัญหาในทางการเมืองก็ได้ ไม่จำเป็นเสมอไปว่าจะต้องอยู่ในรูปของการใช้สิทธิเลือกตั้ง
 7. หมายถึง กิจกรรมทางการเมืองทุกชนิด ทั้งแบบที่ใช้ความรุนแรงและแบบที่ไม่ใช้ความรุนแรง
 8. หมายถึง กิจกรรมทางการเมืองและกิจกรรม ที่ต้องการเข้าไปมีอิทธิพลต่อการดำเนินการของข้าราชการด้วย
 9. หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่กระทบต่อการเมืองระดับชาติ แต่บางคนมองว่าจะต้องรวมถึงกิจกรรมที่กระทบต่อองค์กรส่วนท้องถิ่นด้วย
 10. หมายถึง กิจกรรมทุกชนิดที่เป็นการเมือง
อย่างไรก็ตามสรุปนิยามของการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองได้แจ่มแจ้งเป็นองค์ประกอบย่อย ๆ 2 ประการด้วยกัน คือ
 1. จะต้องมิจิจกรรม เช่น การพูด ขู่ และร่วมดำเนินการใด ๆ แต่ทั้งนี้ไม่รวมถึงทัศนคติหรือความรู้สึก
 2. จะต้องมิจิจกรรมในลักษณะที่เป็นอาสาสมัครจะต้องมีชื่อเลือกหรือทางให้เลือกมากกว่าหนึ่งเสมอ (Weiner, 1971 อ้างถึงใน คนอง วังฝายแก้ว, 2555)
- การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ

1. กลุ่มที่ไม่สนใจการเมือง (Apologetical strata) กลุ่มนี้ประกอบด้วยบุคคลที่ไม่ยินดียินร้าย ไม่มีความตื่นตัวกระตือรือร้นทางการเมือง ส่วนสาเหตุที่ทำให้บุคคลไม่สนใจการเมืองนั้นสรุปดังนี้

1.1 พวกเขาคิดเชิงเปรียบเทียบ ซึ่งคิดว่าถ้าเขาดำเนินกิจกรรมอื่นที่ไม่ใช่กิจกรรมทางการเมืองจะได้รับผลประโยชน์หรือได้รับค่าตอบแทนที่มีคุณค่าสูงกว่ากิจกรรมทางการเมือง

1.2 ตัวเลือกหรือทางเลือกไม่แตกต่างกัน ถึงแม้ไม่ไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งก็ไม่เป็นไร

1.3 การเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองไม่มีผลผิดแผกไปจากเดิม

1.4 ผลที่ได้จากกิจกรรมทางการเมืองเป็นไปตามที่คนปรารถนา สามารถสร้างความพึงพอใจให้กับทุกคนค่อนข้างแน่นอน แม้ว่าคนจะไม่ไปใช้สิทธิหรือเข้าไปมีส่วนร่วมด้วยก็ตาม

1.5 มองว่าการเมืองเป็นเรื่องสลบซับซ้อน ต้องมีความเชี่ยวชาญชำนาญในทางนี้หรือไม่ก็ต้องมีการศึกษา มีความรู้ดี ส่วนพวกตนมีความรู้ที่น้อยเกินไปที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีประสิทธิภาพ

1.6 กระบวนการในระบบการเมือง ตลอดจนวิธีการในการเข้าไปมีส่วนร่วมที่ซับซ้อน หมุมหมิ่นเกินความจำเป็นก็นับเป็นอุปสรรคที่สำคัญยิ่งที่ทำให้บุคคลเพิกเฉย ไม่เข้าไปมีส่วนร่วมในทางการเมือง

2. กลุ่มการเมือง (Political strata) บุคคลกลุ่มนี้ประกอบไปด้วยผู้ที่ให้ความสนใจและแสวงหาข่าวสารทางการเมืองอย่างสม่ำเสมอมีความหวังใยและรู้ดีว่าตนเองสามารถก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองได้ และพวกนี้จะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างแท้จริง มีความตื่นตัวและจะพยายามที่จะแสวงหาอำนาจทางการเมือง หรือไม่เข้าไปมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจทางการเมืองในรูปใดรูปหนึ่ง บุคคลในกลุ่มนี้อาจแบ่งออกได้อีกเป็น 2 กลุ่มย่อย ๆ ด้วยกันคือ

2.1 กลุ่มที่แสวงหาอำนาจ (Power seekers) กลุ่มนี้ประกอบไปด้วยบุคคลที่พยายามใช้ทรัพยากรหรือสิ่งที่มีคุณค่าที่มีอยู่ทุกชนิดเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจ โดยสรุปแล้วพวกนี้จะใช้ชื่ออ้างของการแสวงหาอำนาจของตนเองดังต่อไปนี้

2.1.1 เพื่อประโยชน์ของประชาชนโดยรวม

2.1.2 เพื่อประโยชน์ส่วนตัว

2.1.3 เพื่อเป็นการสนองตอบต่อแรงกระตุ้นจากจิตใต้สำนึก เช่น ต้องการให้ได้มาซึ่งอำนาจ เพื่อใช้อำนาจนั้นเป็นเครื่องมือเพื่อให้ได้มาในสิ่งที่ตนเองถูกกีดกันในตอนวัยเยาว์ เป็นต้น

2.2 กลุ่มผู้นำที่มีอำนาจ (Powerful elites) หมายถึง กลุ่มบุคคลที่สามารถนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่มาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและชำนาญกว่าในการให้ได้มาซึ่งอำนาจทางการเมือง (Dah, 1966 อ้างถึงใน คนอง วังฝายแก้ว, 2555)

ถ้าเรามองว่า การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งของสังคมที่ทันสมัย และสังคมที่ทันสมัยแล้วนั้นก็มีพื้นฐานสำคัญในทางการเมืองของระบบการเมืองที่พัฒนาแล้ว เราจะพบว่า การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองมีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาการเมือง โดยเฉพาะในประเทศเกิดใหม่ และประเทศกำลังพัฒนาทั่วโลกซึ่งต่างก็พยายามเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ประเทศที่ยึดเอาอุดมการณ์ประชาธิปไตยเป็นหลักในการปกครอง ยึดหลักการปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน ก็จำเป็นต้องส่งเสริมให้ประชาชนภายในประเทศเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองและโดยใช้การเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองนี้เองที่ผู้ปกครองอ้างในความชอบธรรมของอำนาจ (คนอง วังฝายแก้ว, 2555)

รูปแบบของการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง

เนื่องจากการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นปรากฏการณ์ของกิจกรรมทางการเมืองหลายอย่างรวมกันอยู่ ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ต่างก็มุ่งที่จะเข้าไปมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายของรัฐบาลทั้งสิ้น รูปแบบต่าง ๆ ของการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในแต่ละสังคมอาจเน้นหรือให้ความสำคัญแตกต่างกัน ไป บางสังคมอาจให้ความสำคัญกับการไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งระดับชาติ แต่บางสังคมอาจเข้าไปมีส่วนร่วมในรูปของการเดินขบวนประท้วงรัฐบาลก็ได้ นอกจากนี้ในการที่บุคคลแต่ละคนจะยึดเอาการเข้ามีส่วนร่วมในรูปแบบใด ๆ เป็นแนวทาง ย่อมที่จะต้องมีการกระบวนการณ์ที่แตกต่างกันไปด้วย พวกที่เข้าไปช่วยหาเสียงให้ผู้สมัครรับการเลือกตั้ง อาจดำเนินการได้โดยเข้าเป็นสมาชิกพรรคนั้น ๆ ปฏิบัติการไปตามแนวทางหรือแนวนโยบายที่พรรควางไว้ให้ ส่วนพวกที่ติดต่อโดยตรงกับผู้แทนราษฎรเพื่อหวังที่จะให้ผู้แทนช่วยเหลือการใด ๆ ก็ย่อมที่จะใช้กระบวนการณ์ที่ต่างกันไป ดังนั้น จึงกล่าวถึงรูปแบบต่าง ๆ ของการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง แบ่งออกเป็น 4 รูปแบบคือ

1. การใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นกิจกรรมของบุคคลแต่ละคนในการเลือกตัวแทนของตนเข้าไปมีอำนาจในการปกครอง สิทธิในการเลือกตั้งจึงอาจนับได้ว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญยิ่งในการควบคุมรัฐบาล แต่การไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งจะแตกต่างกันไป จากกิจกรรมการเข้ามีส่วนร่วมในรูปแบบอื่น ๆ ที่สังคมเป็นผู้กำหนดโอกาสให้ เช่น 4 ปีต่อครั้ง จึงทำให้ความรู้สึกสร้างสรรค์ของคนมีน้อยมาก

2. กิจกรรมการรณรงค์หาเสียงเป็นกิจกรรมในลักษณะเดียวกับการใช้สิทธิเลือกตั้ง แต่เป็นรูปของการเข้าไปมีส่วนร่วมในการรณรงค์หาเสียง กิจกรรมนี้เป็นส่วนหนึ่งที่ประชาชนอาจใช้

เพื่อเพิ่มอิทธิพลที่เขาพึงมีต่อผลของการเลือกตั้งนอกเหนือไปจากเสียง 1 เสียงที่เขาได้จากสิทธิในการเลือกตั้งแล้ว กิจกรรมรณรงค์หาเสียงนี้นับเป็นกิจกรรมที่ค่อนข้างยากเมื่อเปรียบเทียบกับ การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

3. กิจกรรมของชุมชนเป็นกิจกรรมของกลุ่มหรือองค์กรที่ราษฎรร่วมกันดำเนินการ เพื่อแก้ไขปัญหาทางสังคมและการเมือง ในกรณีนี้ราษฎรจะร่วมมือกันเพื่อใช้อิทธิพลต่อการดำเนินงานของรัฐบาล กิจกรรมในรูปแบบนี้เป็นไปอย่างมีเป้าหมายที่แน่นอนและมีอิทธิพลมาก

4. การติดต่อเป็นการเฉพาะ เป็นรูปแบบสุดท้ายของการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง และจะเกี่ยวเนื่องกับราษฎรรายบุคคลไปติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือข้าราชการเพื่อให้แก้ไขปัญหาใด ๆ เฉพาะตัวหรือของครอบครัว กิจกรรมในรูปแบบนี้มีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายของรัฐบาลน้อยมาก

การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน แต่ก็ได้เพิ่มเติมในบางรูปแบบ เพื่อให้สมบูรณ์และครอบคลุมเนื้อหามากยิ่งขึ้น ดังนี้

1. กิจกรรมการเลือกตั้ง หมายถึง รวมถึงกิจกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และการเข้าร่วมรณรงค์หาเสียงในการเลือกตั้งด้วย

2. การลอบบี้ (Lobby) หมายถึง การเข้าหาเจ้าหน้าที่หรือผู้นำทางการเมืองเพื่อหาทางเข้าไปมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายของรัฐบาลโดยให้ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อผลประโยชน์ของกลุ่มเป็นเกณฑ์

3. กิจกรรมองค์กร เป็นกิจกรรมทางการเมืองของกลุ่มองค์กรใด ๆ โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะเข้าไปมีอิทธิพลต่อประเด็นที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์เฉพาะอย่าง หรืออาจเป็นผลประโยชน์สูงสุดของส่วนรวมก็ได้

4. การติดต่อ หมายถึง การเข้าหาเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือข้าราชการเป็นการส่วนตัวโดยปกติจะมุ่งหวังผลประโยชน์ส่วนตัวหรือครอบครัว

5. การใช้กำลังรุนแรง คือ กิจกรรมที่พยายามจะสร้างผลกระทบต่อการตัดสินใจของรัฐบาลโดยการทำร้ายร่างกายหรือทำลายทรัพย์สิน กิจกรรมนี้อาจดำเนินไปโดยมีจุดมุ่งหมายที่จะเปลี่ยนแปลงผู้นำทางการเมือง เช่น กิจกรรมรัฐประหาร การลอบสังหารผู้นำทางการเมือง หรืออาจจะมุ่งที่จะเปลี่ยนแปลงระบบการเมือง เช่น การทำปฏิวัติก็ได้

(Huntington and, 1976 อ้างถึงใน คนอง วังฝายแก้ว, 2555)

แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมการเมืองท้องถิ่นในประเทศไทย

“วัฒนธรรมทางการเมือง” ในสังคมใด ๆ หมายถึงแบบแผนความคิด ความเชื่อ ค่านิยม ท่าที ซึ่งหลอมรวมกันเป็น “อุปนิสัยทางการเมือง” ของผู้คนและสถาบันการเมืองในสังคมนั้น ๆ เช่น คนไทยชอบ ส.ส. ที่ช่วยฝากลูกเข้าโรงเรียน ช่วยประกันตัวผู้ต้องหา มางานแต่งงาน งานศพ งานวันเกิดของคนในครอบครัว มากกว่า ส.ส. ที่ทำหน้าที่นิติบัญญัติในสภาได้อย่างยอดเยี่ยม หรือ คนไทยถือว่าการหนีภาษีเป็นเรื่องธรรมดา (ยอมรับได้ ใครเสียภาษีเต็ม 100% ก็นับว่าโง่) หรือ คนไทยเชื่อว่าคนดีไปเล่นการเมืองแล้วจะเสียคน (การเมืองทำให้คนดีกลายเป็นคนเลว) ฯลฯ ดังนี้ เป็นต้น แบบแผนความคิด ความเชื่อ และพฤติกรรมเหล่านี้อาจปรากฏให้เห็นหรือสังเกตได้จาก พฤติกรรมของผู้คน (เช่น ส.ส. ขาดประชุม เพราะต้องไปงานศพ งานแต่งงาน) หรือจากภาษา (เช่น “เงินไม่มา กาไม่เป็น”) หรือจากสัญลักษณ์ (เช่น การประท้วงหน้าทำเนียบ) แต่บางครั้งวัฒนธรรมทางการเมืองก็อาจแฝงอยู่ในความคิดความรู้สึกเล็ก ๆ ของผู้คนและสถาบันการเมืองในสังคม หากที่ จะสังเกตได้ แต่ก็สะท้อนออกมาเป็นท่าที ท่วงทำนองทางการเมืองของผู้คนในโอกาสต่าง ๆ เช่น คนไทยยังไม่เชื่อถือศรัทธาในระบอบการเมืองแบบประชาธิปไตยจริง ๆ จึงยังคงนิยมชมชอบ ผู้นำแบบพ่อหรือแบบอัสวินจีมาขาว คนคิดคนเก่งที่ไม่จำเป็นต้องมาจากกระบวนการประชาธิปไตย ก็ได้ หรือนักการเมืองตั้งพรรคการเมืองเฉพาะกิจเพื่อการเลือกตั้ง หรือทหารยึดอำนาจจากรัฐบาล คอรัปชั่น เพราะเชื่อว่าสถาบันทหารมีหน้าที่พิทักษ์คุณธรรมทางการเมือง (จรัส สุวรรณมาลา, 2550, หน้า 84)

มิติของวัฒนธรรมการเมือง

องค์ประกอบหลัก ๆ (Core components) ของวัฒนธรรมการเมือง 7 ประการดังนี้

1. ความคิด ความเชื่อ ท่าที และอุปนิสัยของพลเมืองที่มีต่อสถาบันทางการเมือง (Regime orientation) เช่น ความเชื่อถือใ้วางใจ ท่าทีและของพลเมืองที่มีต่อผู้นำทางการเมือง คณะรัฐมนตรี องค์กรนิติบัญญัติ บริหาร ตุลาการ องค์กรตรวจสอบอิสระ ส่วนราชการต่าง ๆ รวมทั้งต่อนักการเมือง และข้าราชการ ผู้ปฏิบัติงานของรัฐ ในทำนองเดียวกัน ความคิดความเชื่อ ท่าที และพฤติกรรมของสถาบันการเมืองที่มีต่อพลเมืองก็เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมทางการเมือง ด้วยเช่นเดียวกัน เช่น ทศนคติ ท่าทีของผู้นำทางการเมือง นักการเมือง ข้าราชการพนักงานของรัฐ พรรคการเมือง รัฐสภา ที่มีต่อประชาชนพลเมือง

2. ความคิด ความเชื่อ ท่าที และอุปนิสัยของพลเมืองที่มีต่อกระบวนการทางการเมือง และผลผลิต/ผลลัพธ์ของระบบการเมือง (Orientation toward governmental inputs and outputs) เช่น อุปนิสัยของพลเมืองเกี่ยวกับการเลือกตั้ง การไปลงประชามติ การไปร่วมแสดงความคิดเห็นทางการเมือง การรับข้อมูลข่าวสารจากรัฐบาล ไปจนถึงความคิด ความเชื่อถือใ้วางใจของพลเมืองต่อ

นโยบายและบริการสาธารณะของรัฐในด้านต่าง ๆ เป็นต้น ในทำนองเดียวกัน สถาบันการเมืองก็มีแบบแผนความคิด ความเชื่อและท่าทีต่อกระบวนการทางการเมือง ผลผลิต และผลลัพธ์ของระบบการเมือง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมทางการเมืองเช่นเดียวกัน เช่น พรรคการเมืองไทยคิดว่าการซื้อเสียงเลือกตั้งเป็นเรื่องจำเป็นต้องมี หรือข้าราชการและส่วนราชการในสังคมปัจจุบันมองพลเมืองเป็น “ลูกค้า” (Clientelism) จึงให้ความสำคัญกับการส่งมอบผลผลิตแก่ประชาชนเป็นหลัก ในขณะที่มีท่าทีปกปิดข้อมูลต่อสาธารณชน หรือข้าราชการไทยยอมรับว่าการวิ่งเต้นซื้อตำแหน่งเป็นเรื่องจำเป็นต้องทำ

3. ความคิด ความเชื่อ ท่าที และอุปนิสัยของพลเมืองที่มีต่อหน่วยทางสังคมการเมือง (Political identification) เช่น ความรู้สึกผูกพัน ความเชื่อ ท่าที และอุปนิสัยของพลเมืองที่มีต่อชุมชน กลุ่มองค์กรหรือสมาคมของตนเอง หรือต่อเมืองหรือเขตการปกครอง หรือต่อประเทศชาติของตนเอง

4. ความเชื่อถือไว้วางใจ ท่าที อุปนิสัยของพลเมืองที่มีต่อเพื่อนสมาชิกในสังคม (Political trust) เช่น ท่าทีต่อการสังสรรค์สมาคมกับคนอื่น ท่าที อุปนิสัยที่มีต่อผู้คนในกลุ่มอื่น คนต่างภูมิภาคต่างชาติ เป็นต้น รวมไปถึงความอดทนต่อปัญหาความขัดแย้งและการต่อสู้แข่งขันทางการเมือง (Political tolerant) การให้ความเคารพนับถือ ทศนคติเกี่ยวกับเพื่อนสมาชิกในสังคม ฯลฯ เป็นต้น ในทำนองเดียวกัน ความคิด ทศนคติ ท่าที ความอดทนของสถาบันทางการเมืองต่อความขัดแย้ง ความแตกต่าง และการต่อสู้แข่งขันทางการเมืองก็เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมการเมืองเช่นเดียวกัน

5. ความคิด ความเชื่อ ท่าทีและอุปนิสัยของพลเมืองและสถาบันการเมืองที่มีต่อกฎหมาย หลักเกณฑ์ กฎกติกาของสังคม (Rules-of-game orientation) เช่น ท่าที อุปนิสัยเกี่ยวกับการยอมรับ/การปฏิบัติตามกฎหมาย กฎกติกาสังคม ฯลฯ ในทำนองเดียวกัน ท่าทีของสถาบันการเมืองที่มีต่อการยึดหลักกฎหมายในการบริหารราชการแผ่นดิน และความเคร่งครัด ความเท่าเทียมเสมอภาคในการบังคับใช้กฎหมาย ฯลฯ ก็เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมการเมืองเช่นกัน

6. ความคิด ความเชื่อ ท่าทีและขีดความสามารถของพลเมืองเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรทางการเมือง (Political competence) เช่น ท่าทีเกี่ยวกับการมีและใช้สิทธิทางการเมือง การเข้าถึงและใช้สถาบันการเมืองเพื่อรักษาคุ้มครองผลประโยชน์ของตนเอง หรือเพื่อแก้ปัญหาของกลุ่มและสังคมส่วนรวม รวมถึงการรู้จักประเมินและประยุกต์ใช้ “พลังทางการเมือง” ความสามารถในการแสวงหาโอกาส/กลยุทธ์ เครื่องมือ สื่อ ภาษา สัญลักษณ์ สถาบันและกระบวนการทางการเมืองเพื่อบรรลุเป้าหมายของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ฯลฯ ในทำนองเดียวกันทศนคติ ท่าที และระเบียบปฏิบัติของสถาบันการเมืองต่อการเพิ่มขีดความสามารถและเปิดโอกาสให้พลเมืองเข้าถึงทรัพยากรทางการเมืองอย่างทั่วถึง เสมอภาคและเพียงพอ ก็เป็นมิติหนึ่งของวัฒนธรรมการเมือง

7. ความคิด ความเชื่อ และท่าทีของพลเมืองเกี่ยวกับความสามารถในการเปลี่ยนแปลง ปรับปรุงแก้ไขปัญหาสาธารณะ โดยใช้กระบวนการทางการเมือง (Political efficacy) เช่น พลเมือง มีความเชื่อมั่นว่าตนเอง (พลเมือง) สามารถผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคมได้ หรือ แก้ปัญหาสังคมได้ (โดยใช้กระบวนการทางการเมือง) หรือในทางตรงกันข้าม พลเมืองไม่เชื่อ หรือไม่คิดว่าตนสามารถทำอะไรได้ (จึงไม่สนใจการเมือง) ฯลฯ ในทำนองเดียวกัน ท่าทีของ สถาบันทางการเมือง และหน่วยงานภาครัฐในการอบรมสั่งสอนและเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ เรียนรู้การเมืองด้วยการให้ประชาชนพลเมืองได้มีโอกาสทดลองเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง เรียนรู้ขอบเขตและทักษะของการมีส่วนร่วมทางการเมือง ใช้พลังการเมืองในการขับเคลื่อนประเด็นทางการเมือง เป็นต้น ก็เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมทางการเมือง (Walter, 1975 อ้างถึงใน จรัส สุวรรณมาลา, 2550, หน้า 84-86)

ห้วงโซ่ (DNA) วัฒนธรรมการเมืองท้องถิ่นในประเทศไทย

พัฒนาการวัฒนธรรมการเมืองท้องถิ่นเริ่มขึ้นพร้อมกับการมีชุมชนเมื่อหลายร้อยปีมีมาแล้ว (ฉัตรทิพย์ นาถสุภา, 2511 อ้างถึงใน จรัส สุวรรณมาลา, 2550) ประชาชนพลเมืองและสถาบันทางการเมืองในท้องถิ่นได้เรียนรู้และถูกหล่อหลอมค่านิยม ท่าที และพฤติกรรมทางการเมืองจากการเปลี่ยนผ่านสภาวะแวดล้อมทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมในช่วงหลายร้อยปีที่ผ่านมา ซึ่ง น่าจะสรุปเป็นแบบแผน “ห้วงโซ่” วัฒนธรรมการเมืองท้องถิ่นที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาของ ประวัติศาสตร์การเมืองการปกครองท้องถิ่นของไทยแบ่งได้เป็น 5 รูปแบบดังนี้

ห้วงโซ่ที่ 1 องค์กรชุมชน: วัฒนธรรมการเมืองแบบสมาคมดั้งเดิม (Traditional civic culture) ก่อนที่จะมีกฎหมายบ้านเมืองจัดระบบการปกครองท้องถิ่นอย่างเป็นทางการนั้น ชุมชนต่าง ๆ มีองค์กรชุมชนทำหน้าที่เป็นธุระดำเนินกิจกรรมสาธารณะในชุมชน จึงนับเป็นวัฒนธรรมการปกครองตนเองแบบดั้งเดิม (Traditional civic culture) ที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติในท้องถิ่นต่าง ๆ ทั้งนี้ยกเว้นชุมชนในเขตเมืองหลวงและตัวเมืองในภูมิภาคที่มีการจัดระบบการปกครองเป็นทางการชัดเจน วัฒนธรรมการเมืองท้องถิ่นยุคแรก ๆ นี้มีองค์กรชุมชนจำนวนมากเป็นพลังขับเคลื่อน โดยเป็นการรวมตัวกันของประชาชนเพื่อดำเนินกิจกรรมสาธารณะอย่างใดอย่างหนึ่งในชุมชน เช่น กลุ่มทำนาทำไร่ กลุ่มเหมืองฝาย กรรมการวัด/มัสยิด กลุ่มประมงพื้นบ้าน กรรมการรักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชน ฯลฯ เป็นต้น ในชุมชนหนึ่ง ๆ อาจมีองค์กรชุมชนจำนวนหลายองค์กร แต่ละองค์กรมีหน้าที่ดูแลกิจการสาธารณะเฉพาะด้านของตนเอง องค์กรเหล่านี้ไม่มีสถานะทางกฎหมาย การดำเนินกิจการสาธารณะของกลุ่มจึงต้องอาศัยกระบวนการทางสังคม ความไว้วางใจ ความสัมพันธ์เชิงเครือญาติและระดมทรัพยากรจากสมาชิกกลุ่มด้วยการบริจาค สมทบทุน การ “ทำบุญ” และการเป็นอาสาสมัครร่วมทำกิจกรรม ฯลฯ

หัวข้อที่ 2 กำนันผู้ใหญ่บ้าน: จุดเริ่มต้นวัฒนธรรมการเมืองแบบรวมศูนย์-แนวดิ่ง
 กำนันผู้ใหญ่บ้านเป็นสถาบันการเมืองที่เป็นทางการ (ตามกฎหมายบ้านเมือง) ประเภทแรกที่รัฐบาล
 จัดตั้งขึ้นในชุมชนเมื่อประมาณ 100 ปีที่แล้ว มีผลทำให้วัฒนธรรมสมาคม-แนวราบดั้งเดิม
 (traditional civic culture) ค่อย ๆ คลี่คลาย เปลี่ยนรูปไปสู่วัฒนธรรมการเมืองแนวดิ่งและรวมศูนย์
 อำนาจ (Integrated political culture) ในเวลาต่อมา กำนันผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่เชื่อมต่อระหว่างส่วน
 ราชการกับชุมชนระดับล่างสุด ในช่วงหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองไปสู่ระบอบประชาธิปไตย
 โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หลังปี 2490 เป็นต้นมา ส่วนราชการต่าง ๆ ได้เพิ่มบทบาทด้านการจัดบริการ
 สาธารณะในชุมชนมากขึ้นโดยลำดับ ซึ่งทำให้กำนันผู้ใหญ่บ้านในฐานะเป็นตัวแทนของส่วน
 ราชการเป็นศูนย์กลางอำนาจทางการเมืองในชุมชนชัดเจนมากขึ้น และทำให้เกิดวัฒนธรรม
 การเมืองภายใต้โครงสร้างอำนาจทางการเมือง “แนวดิ่ง” ขึ้นในชุมชน

หัวข้อที่ 3 การล่มสลายและเปลี่ยนรูปขององค์กรชุมชน: จากองค์กรอิสระเป็นองค์กร
 ลูกข่ายของส่วนราชการในขณะเดียวกัน การเปลี่ยนแปลงทางสังคมในช่วง 50 ปีที่ผ่านมาส่งผลต่อ
 การเสื่อมสลายของวัฒนธรรมองค์กรชุมชนแบบดั้งเดิม การผลิตในระบบโรงงานสมัยใหม่ทำลาย
 วัฒนธรรมการจัดการรวมหมู่ของชุมชนเกษตรดั้งเดิม การเลิกตั้งและการแข่งขันเพื่อแย่งชิงอำนาจ
 และผลประโยชน์ในกิจกรรมทางการเมืองทั้งในระดับชาติและท้องถิ่นมีผลให้ความสัมพันธ์เชิง
 เครือญาติในชุมชนอ่อนตัวลง และทำลายความไว้วางใจระหว่างประชาชนในชุมชนลงไประดับ
 หนึ่ง การย้ายถิ่นของประชากรวัยหนุ่มสาวจากชุมชนชนบทไปศึกษาและหางานทำนอกชุมชน
 รวมทั้งระบบการศึกษาในโรงเรียนที่ไม่สัมพันธ์กับวิถีชีวิตของชุมชนก็มีส่วนทำให้หัวข้อแบบ
 แผนความสัมพันธ์ระหว่างคนรุ่นเก่ากับคนรุ่นใหม่ ระหว่างเครือญาติ ระหว่างกลุ่มอาชีพ ฯลฯ ขาด
 ตอนลง ทำให้องค์กรชุมชนจำนวนมากค่อย ๆ สลายตัวไปตามกาลเวลา

อย่างไรก็ตาม หน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่ส่งเสริมการรวมกลุ่มขององค์กรชุมชน อาทิ
 กรมการพัฒนาชุมชน กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ ฯลฯ ได้ใช้ความพยายามเข้าไป
 ประดับประดาของกลุ่มองค์กรชุมชนที่เหลืออยู่ไว้ได้จำนวนหนึ่ง พร้อมทั้งจัดตั้งองค์กรชุมชนขึ้นใหม่
 ตามเงื่อนไขของสังคมเศรษฐกิจยุคใหม่อย่างต่อเนื่อง อาทิ การส่งเสริมกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ กลุ่ม
 สตรี/เยาวชน กลุ่มอาชีพ สหกรณ์การเกษตรและสหกรณ์ประเภทอื่น ๆ และกลุ่มอนุรักษ์
 ทรัพยากรธรรมชาติด้านต่าง ๆ รวมทั้งนโยบายส่งเสริมสินค้าและผลิตภัณฑ์พื้นบ้าน (OTOP) และ
 นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กิจกรรมของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชนในยุครัฐบาล
 ปัจจุบัน ก็มีมีส่วนช่วยให้องค์กรชุมชนเริ่มกลับมามีชีวิตอีกครั้งหนึ่ง

แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าสถานะขององค์กรชุมชนในยุคนี้เปลี่ยนไปเป็นองค์กร “ลูกข่าย”
 หรือ “ลูกค้า” ของส่วนราชการที่เข้าไปจัดตั้ง และมีความสัมพันธ์กับส่วนราชการในเชิงพึ่งพามาก

ขึ้น องค์กรชุมชนลดการพึ่งตนเองลง เพราะสามารถเข้าถึงแหล่งทรัพยากร (ได้รับการสนับสนุนเงินงบประมาณและทรัพยากรจากส่วนราชการต่าง ๆ) แหล่งข้อมูล และมีโอกาสได้เรียนรู้กว้างขวางมากขึ้น รัฐบาลและส่วนราชการก็สามารถส่งมอบบริการสาธารณะและขับเคลื่อนนโยบายผ่านองค์กรชุมชนไปสู่ครัวเรือนของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ก็ยังทำให้วัฒนธรรมการเมืองท้องถิ่นแนวดิ่งและรวมศูนย์เข้าสู่ระบบราชการส่วนกลางเข้มข้นยิ่งขึ้นโดยลำดับ

หัวข้อที่ 4 ท้องถิ่นในฐานะเป็น “ฐานเสียง”ของการเมืองระดับชาติ การต่อสู้แข่งขันในการเลือกตั้งระดับชาติก็มีผลต่อวัฒนธรรมการเมืองท้องถิ่นมากเช่นเดียวกัน การแย่งชิงฐานคะแนนเสียงระหว่าง ส.ส. และพรรคการเมืองระดับชาติเข้าไปจัดระบบฐานเสียงของตนเองในท้องถิ่น โดยการดึงกำนันผู้ใหญ่บ้าน แกนนำองค์กรชุมชน และผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่นเข้าไปเป็นฐานเสียงทางการเมืองของตนเอง มีระบบผลประโยชน์และเครือข่ายความสัมพันธ์แนวดิ่งที่มีนักการเมืองและพรรคการเมืองเป็นศูนย์กลาง คู่ขนานไปกับเครือข่ายความสัมพันธ์แนวดิ่งที่มีส่วนราชการเป็นศูนย์กลางดำรงอยู่ในขณะเดียวกัน หากเครือข่ายทั้งสองประเภทนี้สามารถประสานรวมเข้าเป็นเครือข่ายเดียวกันได้ ก็จะมีพลังการรวมศูนย์เข้มข้นยิ่งขึ้น ซึ่งพบว่าได้เกิดขึ้นจริงในบางพื้นที่ในช่วงใดช่วงหนึ่ง

หัวข้อที่ 5 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จุดเริ่มต้นของการเมืองระบบตัวแทน การจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้นตามกฎหมายบ้านเมืองยุคใหม่นั้น กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจกรรมสาธารณะด้านต่าง ๆ ในชุมชนเพียงหน่วยงานเดียว อีกทั้งมีอำนาจระดมทรัพยากรจากประชาชนในท้องถิ่นโดยวิธีการบังคับ (เก็บภาษี ค่าธรรมเนียม ค่าบริการ เป็นต้น) และมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่น ใช้บังคับประชาชนเพื่อดำเนินกิจการสาธารณะให้บรรลุเป้าหมายได้อีกด้วย

ในด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน กฎหมายบ้านเมืองได้กำหนดให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้ง และมีวาระทางการเมืองที่แน่นอนและมีระบบการเลือกตั้ง และมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายที่ชัดเจนและเป็นทางการในด้านการบริหารจัดการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดโครงสร้างองค์กรการบริหารตามยุคสมัยใหม่ มีระบบพนักงาน/ข้าราชการท้องถิ่นตามระบบมาตรฐานข้าราชการ/พนักงานของรัฐที่เป็นสากล มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย

กล่าวโดยสรุป การจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ทำให้เกิดระบบการเมืองท้องถิ่นแบบประชาธิปไตยตัวแทนที่เป็นทางการขึ้นในท้องถิ่นต่าง ๆ และเมื่อรัฐบาลถ่ายโอนรายได้และเงินอุดหนุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วนับตั้งแต่ปีงบประมาณ 2544 เป็นต้นมา พร้อมกับการถ่ายโอนภารกิจใหม่ ๆ จากรัฐบาลลงสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มขึ้น

เป็นลำดับ ก็ได้ส่งผลให้การเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความตื่นตัวมากขึ้นอย่างรวดเร็ว และทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเคลื่อนเข้าสู่การเป็น “ศูนย์กลาง” ของระบบการเมืองท้องถิ่น ในระดับที่เข้มข้นมากขึ้น (จรัส สุวรรณมาลา, 2550, หน้า 88-90)

แบบแผนวัฒนธรรมการเมืองท้องถิ่นไทยในปัจจุบัน

จำแนกลักษณะวัฒนธรรมการเมืองในท้องถิ่นออกเป็น 3 แบบคือ 1. วัฒนธรรมการเมืองแบบปรึกษาหารือหรือแบบสมาคม (Deliberative/Civic political culture) 2. วัฒนธรรมการเมืองแบบแข่งขันรุนแรง (Fragmented and volatile competition) และ 3. วัฒนธรรมการเมืองแบบผูกขาด-รวมศูนย์อำนาจ (Monopolistic and centralized political culture)

1. วัฒนธรรมการเมืองแบบปรึกษาหารือหรือแบบสมาคม

1.1 พลเมืองในท้องถิ่นวัฒนธรรมการเมืองท้องถิ่นแบบ “ปรึกษาหารือ” ในที่นี้มีจุดเด่นของวัฒนธรรมการเมืองแบบสมาคมดั้งเดิม (Traditional civic culture) ที่กล่าวข้างต้น วัฒนธรรมการเมืองท้องถิ่นประเภทแรกนี้ประกอบขึ้นด้วยพลเมืองที่รู้จักคุ้นเคยกัน เป็นญาติมิตรรักใคร่นับถือกัน ผูกพันระหว่างกันและกัน และเชื่อถือไว้วางใจกันและกันค่อนข้างสูง ส่วนใหญ่เป็นชาวเมืองหรือชาวชุมชนมาแต่กำเนิด มีจิตใจรักและผูกพันกับเมืองหรือชุมชนของตนเองอย่างชัดเจน มีจิตสำนึกสาธารณะ ให้ความสำคัญกับการเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่ม/สมาคม ชมรม องค์กรชุมชน ในการจัดกิจกรรม/ บริการสาธารณะของชุมชน จึงมีองค์กรชุมชนทำหน้าที่จัดกิจกรรม สาธารณประโยชน์จำนวนหลายกลุ่มหลายองค์กร แต่ละกลุ่ม/ องค์กรมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของคนในชุมชน เช่น กลุ่มส่งเสริมอาชีพ กลุ่มเหมืองฝาย กลุ่มสวัสดิการ กลุ่มออมทรัพย์ สหกรณ์ กลุ่มส่งเสริม/อนุรักษ์วัฒนธรรม กลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน ฯลฯ เป็นต้น กลุ่มเหล่านี้มีกิจกรรมต่อเนื่อง มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวนมากอย่างสม่ำเสมอ

1.2 การมีส่วนร่วมทางการเมืองของพลเมืองพลเมืองในท้องถิ่นส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นน้อยกว่ากิจกรรมของกลุ่ม/องค์กรชุมชน และมีความใกล้ชิดและเชื่อมั่นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นน้อยกว่ากลุ่ม/องค์กรชุมชนของตนเองอย่างชัดเจน ส่วนใหญ่มององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าเป็น “หน่วยราชการภายนอก” ไม่ใช่องค์กรของชุมชน ช่องทางการเข้าร่วมกิจกรรมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนพลเมืองมี 2 ช่องทางหลักคือ

1.2.1 พลเมืองถูกดึงเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นโดยผ่านการประชุมเวทีประชาคม ซึ่งจัดโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อรับฟังความคิดเห็นในโอกาสต่าง ๆ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเหล่านี้มักจะเป็นแบบเรียบง่าย (Passive) เป็นการรับรู้รับทราบข้อมูลและ

คำอธิบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มากกว่าจะไปเรียกร้อง ต่อร้องหรือคัดค้าน เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนโยบายหรือแผนงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.2.2 การมีส่วนร่วมโดยผ่านกลุ่ม/องค์กรชุมชนที่ตนเป็นสมาชิก กลุ่มองค์กรชุมชนเหล่านี้เข้าไปมีบทบาทในการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ (ต่อร้อง เรียกร้อง/คัดค้าน) ในกระบวนการกำหนดนโยบายและแผนงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และอาจรวมถึงการเฝ้าตามดูการทำงานขององค์กรปกครองท้องถิ่น ทำหน้าที่ตรวจสอบถ่วงดุลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไปพร้อม ๆ กัน จึงกล่าวได้ว่าพลเมืองในท้องถิ่นส่วนใหญ่มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น และแสดงพลังทางการเมืองของตนเองโดยผ่านองค์กรชุมชนเหล่านี้ มากกว่าการมีส่วนร่วมในฐานะปัจเจกชนโดยตรง

1.3 ภาวะผู้นำทางการเมืองในท้องถิ่นผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในวัฒนธรรมการเมืองแบบนี้ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับและไว้วางใจจากกลุ่ม/องค์กรชุมชนและประชาชนทั่วไป และสนับสนุน (เป็นฐานเสียง) ให้มาทำหน้าที่เป็นผู้บริหารท้องถิ่น เป็นคนในท้องถิ่น ไม่มีความสัมพันธ์กับพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองภายนอก และไม่ใช้คนของทางการเมือง (ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอหนุนหลัง) อย่างชัดเจนผู้บริหารท้องถิ่นในวัฒนธรรมแบบนี้เป็นประธานงาน มากกว่าเป็นผู้ที่เข้มแข็งเด็ดขาด ส่วนใหญ่มีแบบแผนบริหารแบบเน้นการมีส่วนร่วมของกลุ่ม/องค์กรชุมชน รับฟังความคิดเห็นผ่านเวทีชุมชน และการปรึกษาหารือระหว่างกลุ่ม/องค์กรชุมชน และบางครั้งก็เชิญหน่วยงานของรัฐในพื้นที่มาร่วมปรึกษาหารือ และตัดสินใจร่วมกัน ใช้หลักการตัดสินใจแบบ “เห็นพ้องต้องกัน” ให้ข้อมูล และรับฟังความเห็นของกันและกัน (ด้วยความอดทน) มากกว่าการใช้เกณฑ์เสียงข้างมาก นโยบายและแผนงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในวัฒนธรรมแบบนี้ส่วนใหญ่ริเริ่มมาจากความคิดและความต้องการของกลุ่ม/องค์กรชุมชน จะมีเพียงบางกรณีเท่านั้นที่มาจากวิสัยทัศน์หรือความคิดความต้องการของผู้บริหารท้องถิ่น โดยลำพัง เป็นที่น่าสังเกตว่าการริเริ่มขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในวัฒนธรรมแบบนี้มักจะมุ่งแก้ปัญหาที่ประชาชนเผชิญหน้าอยู่ในอดีตและปัจจุบันเป็นส่วนใหญ่ ไม่ค่อยพบเห็นแผนงานที่เน้นการป้องกันปัญหาหรือการพัฒนาเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะมาถึงในอนาคตในระบบวัฒนธรรมแบบนี้ได้บ่อยนัก

1.4 การเลือกตั้ง การแข่งขันและความขัดแย้งทางการเมืองการเลือกตั้งในท้องถิ่นในวัฒนธรรมแบบปรึกษาหารือนี้อาจมีผู้สมัครรับเลือกตั้งจากหลายกลุ่ม และมีการแข่งขันทางการเมืองที่เข้มข้นระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ขึ้นได้เสมอ แต่ในที่สุดผู้ที่ได้รับเลือกจะเป็นผู้ที่กลุ่มองค์กรชุมชนส่วนใหญ่ให้การยอมรับมากที่สุด เมื่อเสร็จสิ้นการเลือกตั้งแล้ว การแข่งขันทางการเมืองที่เกิดขึ้นในช่วงการเลือกตั้งก็ค่อย ๆ คลี่คลายและหมดไป

1.5 สภาท้องถิ่นและการตรวจสอบทางการเมืองสมาชิกสภาท้องถิ่นส่วนใหญ่เป็นแกนนำกลุ่ม/องค์กรชุมชน สภาท้องถิ่นในวัฒนธรรมแบบนี้ส่วนใหญ่จะมีบทบาทชัดเจนเฉพาะด้านนิติบัญญัติเท่านั้น นอกจากนั้นก็จะเห็นสมาชิกสภาท้องถิ่นไปร่วมกับฝ่ายบริหารในการจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และเวทีปรึกษาหารือกับกลุ่ม/องค์กรชุมชน และให้ข้อคิดเห็นแก่ฝ่ายบริหารเกี่ยวกับการดำเนินนโยบายต่าง ๆ สำหรับการทำหน้าที่ตรวจสอบฝ่ายบริหารนั้น ดูเหมือนจะให้ความสำคัญเพียงเล็กน้อย ไม่ค่อยได้เห็นบทบาทการเป็นฝ่ายค้านหรือตรวจสอบฝ่ายบริหารอย่างเข้มแข็งจริงจังมากนัก และไม่ค่อยพบการแบ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นเป็นกลุ่มฝ่ายค้าน-ฝ่ายบริหารในวัฒนธรรมการเมืองแบบนี้บ่อยครั้งนัก (จรัส สุวรรณมาลา, 2550, หน้า 90-92)

2. วัฒนธรรมการเมืองแบบแข่งขันรุนแรง

วัฒนธรรมการเมืองแบบที่สองนี้มีลักษณะโดดเด่นในเรื่องการแข่งขันทางการเมืองเพื่อแย่งชิงอำนาจทางการเมืองที่รุนแรงและต่อเนื่อง การเมืองแบบนี้อาจจะพบเห็นได้ในชุมชนเขตเมืองหรือกิ่งชนบทที่เมืองที่มีการแบ่งกลุ่มการเมืองเป็นฝักเป็นฝ่ายหลายกลุ่มหลายพวก (Fragmented/Plural society) ที่เข้ากันไม่ได้ และไม่มีพวกใดกลุ่มใดมีอำนาจทางการเมืองเหนือกลุ่มอื่นอย่างเด็ดขาด

วัฒนธรรมการเมืองท้องถิ่นแบบนี้พัฒนามาจากห่วงโซ่วัฒนธรรมการเมืองหลายแบบประกอบกันคือ 1. วัฒนธรรมการเมืองซึ่งประกอบด้วยองค์กรชุมชนที่ได้แปรสภาพจากองค์กรแนวราบแบบดั้งเดิมไปเป็นองค์กรแนวตั้งภายใต้ “เครือข่าย” ของส่วนราชการ และมีผู้นำกลุ่มเป็นศูนย์กลางอำนาจการนำกลุ่ม ในท้องถิ่นหนึ่ง ๆ จะประกอบขึ้นด้วยองค์กรชุมชนหลายองค์กรที่ยังสามารถรักษาอิทธิพลทางการเมืองในท้องถิ่นไว้ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อองค์กรชุมชนเหล่านี้ได้รับการสนับสนุนด้าน “การจัดตั้ง” (การบริหารจัดการ) และ/หรือทรัพยากรจากส่วนราชการที่เป็น “แม่ข่าย” ของตนเอง องค์กรเหล่านี้มักจะมีทำที่ไม่ไว้ใจและไม่ร่วมมือกับองค์กรอื่น ๆ ในชุมชน ทำที่ดังกล่าวนี้มักจะแสดงออกโดยตัวผู้นำองค์กรชุมชนนั่นเอง และ 2. วัฒนธรรมการเมืองแนวตั้งที่ประกอบขึ้นจากข้าราชการเมืองชั่วอำนาจในท้องถิ่นหลายชั่ว เช่น ชั่วอำนาจกำนันผู้ใหญ่บ้าน ชั่วอำนาจผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่น ชั่วอำนาจนักการเมืองและพรรคการเมืองระดับชาติ และชื่อนักการเมืองท้องถิ่น ชั่วอำนาจทางการเมืองแนวตั้งเหล่านี้อาจรวมตัวกันในบางครั้ง เพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันทางการเมืองของตนเอง แต่ก็ไม่มีกลุ่มใดมีอำนาจเหนือกลุ่มอื่น ๆ อย่างเด็ดขาดถาวรได้

2.1 พลเมืองในท้องถิ่นประชาชนพลเมืองในฐานะปัจเจกชนส่วนใหญ่ในชุมชนมีแนวโน้มเบื่อหน่ายการเมือง ไม่เชื่อถือศรัทธาในการเมืองท้องถิ่น มองภาพจน้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหาร และนักการเมืองท้องถิ่นในทางลบ ในทำนอง “พวกนักการเมืองแย่งอำนาจ

และเพื่อประโยชน์ของกลุ่ม ไม่ใช่เพื่อประชาชนพลเมืองหรือเพื่อชุมชน” ทั้งนี้เนื่องจากมี
 ประสบการณ์การเมืองท้องถิ่นที่ไม่ดี แข่งกันเพื่อเอาชนะกันโดยใช้วิธีนอกระบบประชาธิปไตย
 ขาดจริยธรรม

ประชาชนพลเมืองในท้องถิ่นส่วนใหญ่ไม่ต้องการเข้าร่วมกลุ่มชั่วคราวความขัดแย้งทาง
 การเมือง จึงมักจะมีผู้ที่เข้าไปอยู่ในกลุ่มการต่อสู้จริง ๆ จำนวนไม่มากนัก แต่การต่อสู้แข่งขัน
 ระหว่างกลุ่มการเมืองในท้องถิ่นแบบไร้ขอบเขตและนอกกฎหมายอาจมีผลทำให้เกิดความแตกแยก
 ระหว่างคนในชุมชนในระดับกว้างขึ้นได้ และอาจเกิดความไม่ไว้วางใจระหว่างคนในชุมชน
 (Political distrust) ด้วยกันเองมากขึ้น ผู้คนในชุมชนมีแนวโน้มที่จะขาดความอดทน
 (Intolerant) ต่อเกมการเมือง มองความแตกต่างและความขัดแย้งทางการเมืองเป็น “ปัญหา” มี
 ความคิดความเชื่อว่าการต่อสู้แข่งขันทางการเมืองจะต้องมีผู้ชนะเด็ดขาดเพียงกลุ่มเดียว ไม่นับการ
 ประนีประนอมและการแบ่งปันประสานประโยชน์ระหว่างกลุ่ม

2.2 ภาวะผู้นำทางการเมืองในท้องถิ่นด้วยสภาวะการแข่งขันทางการเมืองที่รุนแรง
 ดังกล่าวนี้ทำให้ผู้บริหารท้องถิ่นมีแนวโน้มที่จะจัดระบบการเมืองการบริหารแบบรวมศูนย์อำนาจ
 และปิดกั้นอยู่ในวงแคบ เพื่อรักษาความได้เปรียบในทางการเมืองไว้ให้ได้มากที่สุด ผู้บริหารจะ
 เลือกรูปแบบการตัดสินใจโดยอิงหรือผ่านกระบวนการทางประชามติ หรือเปิดโอกาสให้กลุ่ม/องค์กร
 ชุมชนในวงกว้างเข้ามาร่วมแสดงความคิดเห็น หรือมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายในกรณีทีเห็น
 ว่าตนเองจะมีความได้เปรียบทางการเมืองเท่านั้น แต่กระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่จัดฉาก
 ขึ้นนี้ก็มักจะมีจำกัดอยู่ในกลุ่มผู้สนับสนุนของตนเอง หรือผู้ที่ได้รับประโยชน์จากกิจกรรมนั้น ๆ
 เท่านั้น ผู้คนทั่วไปซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่อาจไม่สนใจ ไม่ไว้วางใจ และไม่เข้าร่วมกระบวนการ

2.3 การเลือกตั้ง การแข่งขันและความขัดแย้งทางการเมืองการเลือกตั้งท้องถิ่นเป็นจุด
 ศูนย์กลางของการแข่งขันทางการเมือง ในวัฒนธรรมการเมืองแบบนี้มีกลุ่มที่ลงสมัครแข่งขันรับ
 เลือกตั้งจำนวนหลายกลุ่ม และมีทำที่เป็นปฏิปักษ์ต่อกันอย่างชัดเจน ใช้กลยุทธ์การต่อสู้แบบทำลาย
 ล้าง เพื่อเอาชนะคู่แข่งให้ได้ ไม่ประนีประนอม อาจใช้วิธีนอกกฎหมาย และใช้ความรุนแรง
 ประกอบกัน ในบางกรณีมีการดึงนักการเมืองและพรรคการเมืองระดับชาติเข้าร่วมเป็นพลัง
 สนับสนุนกลุ่มการเมืองท้องถิ่นด้วย ในกรณีเช่นนี้จะยิ่งทำให้การต่อสู้แข่งขันในการเลือกตั้ง
 ท้องถิ่นเพิ่มความเข้มข้นและรุนแรงมากขึ้น

พลเมืองส่วนใหญ่เบื่อหน่ายการเลือกตั้ง (ทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติ) เพราะมีผล
 ทำลายล้างชุมชนสูง ไม่เชื่อถือในกระบวนการเลือกตั้ง เพราะเป็นการเลือกตั้งที่สกปรก ซื่อเสียด ใช้
 อำนาจอิทธิพลข่มขู่ ฯลฯ ที่ชัดเจนและรุนแรง ผู้ที่ชนะการเลือกตั้งก็ขาดความชอบธรรมในทาง

การเมือง เพราะพลเมืองไม่ยอมรับผลการเลือกตั้ง แม้จะไม่แสดงออกเพราะเกรงกลัวอิทธิพลของนักการเมือง

2.4 สภาท้องถิ่นและการตรวจสอบทางการเมืองกระแสการแข่งขันทางการเมืองในท้องถิ่นรุนแรงไม่เฉพาะในช่วงการเลือกตั้งเท่านั้น แม้การเลือกตั้งจะสิ้นสุดลงไปแล้ว การแข่งขันเพื่อแย่งชิงอำนาจทางการเมืองก็ยังไม่สิ้นสุดลง แต่จะไปต่อสู้อันในสภาท้องถิ่นต่อไปอย่างต่อเนื่อง มีการแบ่งกลุ่มสมาชิกสภาท้องถิ่นเป็นฝ่ายค้าน-ฝ่ายบริหาร แต่ละฝ่ายต่างมีท่าทีเป็นปฏิปักษ์ต่อกันชัดเจน ฝ่ายค้านในสภาจะคัดค้านและขัดขวางการทำงานของฝ่ายบริหารทุกเรื่อง เพียงเพื่อทลายความน่าเชื่อถือและความชอบธรรมทางการเมือง โดยอาจไม่มีเหตุผลอื่น ๆ นอกเหนือไปจากเหตุผลทางการเมือง และไม่ยอมประนีประนอม ทำให้ฝ่ายบริหารขาดเสถียรภาพและขับเคลื่อนนโยบายได้ยาก ประชาชนพลเมืองในท้องถิ่นบางส่วนอาจถูกดึงเข้าไปร่วมขบวนการทำลายล้างนี้ได้เช่นเดียวกัน (จรัส สุวรรณมาลา, 2550, หน้า, 92-94)

3. วัฒนธรรมการเมืองแบบผูกขาด-รวมศูนย์อำนาจ

วัฒนธรรมการเมืองแบบนี้เกิดขึ้นจากห่วงโซ่วัฒนธรรมรวมศูนย์อำนาจที่พัฒนาขึ้นในท้องถิ่นประมาณ 50 ปีที่ผ่านมา การผูกขาดและรวมศูนย์อำนาจทางการเมืองอาจเกิดขึ้นจากหลายสาเหตุ อาทิ เกิดจากการก่อตัวของผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่น ซึ่งอาศัยอำนาจรัฐเป็นองค์ประกอบในขั้นต้น (เช่น กำนัน-ผู้ใหญ่บ้านที่เป็นผู้มีอิทธิพล หรือผู้มีอิทธิพลที่อิงอำนาจของส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐหรืออาศัยอำนาจบารมีนักการเมืองระดับชาติ) หรือเกิดกลุ่มการเมืองท้องถิ่นที่ผูกขาดอำนาจทางการเมืองเพราะมีผลงานเป็นที่ยอมรับ หรือมีนโยบายการดำเนินงานที่ประชาชนในท้องถิ่นนิยมชมชอบ เข้าถึงความต้องการของประชาชน ฯลฯ ทำให้กลุ่มการเมืองนั้น ๆ ได้รับการเลือกตั้งกลับเข้ามาอีกหลายครั้งติดต่อกัน แม้จะเปลี่ยนตัวผู้นำทางการเมือง แต่กลุ่มการเมืองนั้น ๆ อาจยังได้รับการเลือกตั้งกลับเข้ามาอย่างต่อเนื่อง หรืออาจเกิดจากหลาย ๆ ปัจจัยร่วมกันก็ได้ เช่น เป็นผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่น อิงอำนาจการเมืองระดับชาติ อีกทั้งมีผลงานเป็นที่ชื่นชมของประชาชน ก็จะมีอำนาจผูกขาดในตลาดการเมืองท้องถิ่นที่เข้มแข็งและไร้คู่แข่งเป็นเวลานาน หลายสมัยติดต่อกันก็ได้ ดังนี้ เป็นต้น การเมืองในระบบวัฒนธรรมแบบนี้จะมีกลุ่มการเมืองที่ผูกขาดอำนาจการเมืองท้องถิ่นโดดเด่นเพียงกลุ่มเดียว ปราศจากคู่แข่งที่สามารถท้าทายอำนาจได้จริง ๆ

3.1 พลเมืองในท้องถิ่นพลเมืองในระบบวัฒนธรรมการเมืองแบบผูกขาดอำนาจมีความโน้มเอียงไปในทาง “ยอมรับอำนาจ” การปกครองดูแลบ้านเมืองของผู้นำท้องถิ่น ปล่อยให้ผู้นำทางการเมืองในท้องถิ่นเป็นผู้ตัดสินใจ และทำตัวเป็น “ผู้รับบริการที่ดี” หรือ “ผู้บริโภคนโยบายที่ดี” ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น “ทุกคนมีหน้าที่และทำหน้าที่ของตนเอง ปล่อยให้การเมืองเป็นเรื่องของนักการเมือง ประชาชนมีหน้าที่เสียภาษีและรับบริการ”

พลเมืองส่วนใหญ่มีความหวังว่าหน่วยงานภาครัฐ (องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) จะต้องทำหน้าที่จัดบริการสาธารณะให้ดี ถ้าไม่ดีก็ต้องปรับปรุง แม้ในความเป็นจริงอาจจะไม่พอใจในบริการฯ ของท้องถิ่นไปหมดทุกเรื่อง แต่คิดว่าเป็นหน้าที่ของส่วนราชการและนักการเมืองที่จะต้องมาตรวจสอบ สอบถามจากประชาชน และนำไปปรับปรุงแก้ไขต่อไป “ประชาชนพลเมืองไม่จำเป็นต้องไปให้ข้อมูลหรือประท้วงโวยวาย ฯลฯ เพราะโวยวายไปก็เสียเวลาเปล่า คิดว่าการแสดงความเห็น/ให้ข้อมูลของคนเพียงคนเดียวหรือไม่ก็คนจะไม่ช่วยให้อะไรดีขึ้น การแสดงความเห็น/ให้ข้อมูลแก่ส่วนราชการเป็นเรื่องไร้ประโยชน์

3.2 การมีส่วนร่วมทางการเมืองของพลเมืองวัฒนธรรมการเมืองแบบผูกขาดและรวมศูนย์อำนาจเน้นระบบการตัดสินใจโดยกลุ่มผู้นำ (Elite group) จำนวนน้อย และไม่นิยมใช้วิธีการทำประชาคม ประชาพิจารณ์ หรือรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในท้องถิ่นอย่างจริงจัง กระบวนการทางการเมืองที่เป็นทางการ เช่น การเลือกตั้ง การจัดเวทีชุมชนเพื่อรับฟังความเห็นของประชาชน (ถ้ามี) อาจไม่ได้มีสาระสำคัญมากไปกว่าการสร้างภาพชอบธรรมให้กับการเข้าสู่อำนาจและการตัดสินใจของกลุ่มผูกขาดอำนาจทางการเมืองเท่านั้น ในขณะที่เดียวกันกลุ่มการเมืองที่มีอำนาจผูกขาดทางการเมืองในท้องถิ่นก็ใช้กระบวนการทางเศรษฐกิจสังคมอื่น ๆ เช่น กิจกรรมทางศาสนา การค้าขาย การลงทุน อิทธิพลอำนาจมืด ฯลฯ เป็นต้น เป็นวิถีแห่งการเข้าสู่อำนาจและรักษาอำนาจ และจัดสรรผลประโยชน์ทางการเมืองไปสู่ผู้เกี่ยวข้องด้วยสถานะผู้นำท้องถิ่นที่เข้มแข็งและเป็นการเมืองแบบรวมศูนย์และผูกขาดอำนาจต่อเนื่องชัดเจนชัดเจน ทำให้ประชาชนพลเมืองมีความรู้สึกขาดความเชื่อมั่นในความสามารถทางการเมืองของตนเอง รู้สึกเป็นเพียง “คนตัวเล็ก ๆ” ไม่มีความสำคัญในทางการเมือง ไม่มีอิทธิพลใด ๆ ต่อการตัดสินใจของนักการเมืองได้ และไม่สามารถเข้าถึงทรัพยากรทางการเมืองของท้องถิ่นได้ กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ มีความสามารถทางการเมืองต่ำ (Low in political competency) นั่นเองความรู้สึกขาดความเชื่อมั่นทางการเมือง และไม่สามารถเข้าถึงทรัพยากรทางการเมืองได้นี้มีส่วนทำให้ประชาชนพลเมืองในท้องถิ่นไม่ค่อยสนใจเข้าไปมีส่วนร่วมกิจกรรมกลุ่มองค์กรชุมชน หรือเข้าร่วมกิจกรรมเวทีชุมชนที่จัดโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีทัศนคติที่เน้นความเป็นปัจเจกชนชัดเจนมากขึ้น

3.3 ความเชื่อถือในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผูกขาดและรวมศูนย์อำนาจนี้ ประชาชนพลเมืองมีความ โน้มเอียงที่จะให้ความเชื่อถือในองค์กรปกครองท้องถิ่นของตนเองในเรื่องการจัดบริการสาธารณะให้แก่พลเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ เชื่อมั่นในผลผลิตและผลลัพธ์ (Outputs/outcomes) ของระบบการเมืองในระดับสูงหรือค่อนข้างสูง ซึ่งเป็นสิ่งที่พลเมืองในระบบวัฒนธรรมแบบนี้คาดหวังจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากกว่าเรื่องอื่น ๆ ซึ่งน่าจะกล่าวได้ว่ามีแบบแผนทางการเมืองแบบ Subjective political culture นั่นเอง (Almond &

Verba, 1963 อ้างถึงใน จรัส สุวรรณมาลา, 2550) แต่ในขณะเดียวกันก็อาจมิได้เชื่อถือศรัทธาในระบบการเมืองและกระบวนการทางการเมืองแบบประชาธิปไตยที่เป็นทางการแต่อย่างใด จึงไม่ค่อยสนใจกิจกรรมการผลักดันประเด็นนโยบายฯ การตรวจสอบผู้มีอำนาจทางการเมือง ฯลฯ ดังที่ได้กล่าวแล้วข้างต้น

3.4 ภาวะผู้นำทางการเมืองในท้องถิ่น เป็นศูนย์กลางอำนาจและการตัดสินใจ เน้นการสรรหาผู้นำแบบ CEO มีวิสัยทัศน์ มีความสามารถด้านการวางแผน การริเริ่มนวัตกรรมที่เน้นการเดินไปสู่ความเจริญ ทันสมัย เจริญก้าวหน้า มากกว่าการแก้ปัญหาในอดีตและปัจจุบัน มีทักษะด้านการบริหารที่สามารถนำเสนอ สามารถจูงใจ ประสานงานกับหน่วยงานและภาคส่วนต่าง ๆ ให้เห็นคล้อยตามและให้ความร่วมมือ เพื่อขับเคลื่อนแผนงาน ไปสู่เป้าหมายของผู้บริหาร ดังนั้นผู้บริหารท้องถิ่นจึงมีความ โน้มเอียงที่จะเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ด้านการบริหารสูง อีกทั้งมีบุคลิกเป็นผู้นำสูงเป็นส่วนใหญ่ในระบบวัฒนธรรมแบบนี้มักจะจัดระบบอำนาจทางการเมืองการบริหารเป็นแนวตั้งและเป็นแบบ “เจ้านาย-ลูกน้อง” มีการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์กันระหว่างผู้เป็นเจ้านาย/ลูกพี่กับผู้น้อยตามลำดับชั้น ในระบบการเมืองแบบนี้ประชาชนพลเมืองทั่วไปถูกจัดให้เป็น “ผู้น้อย” ระดับล่างสุด ประชาชนจะเรียนรู้จากการเมืองว่าหากต้องการได้รับการคุ้มครองและได้รับการจัดสรรผลประโยชน์จากการเมืองท้องถิ่น ต้องการเข้าถึงทรัพยากรทางการเมือง (เข้าถึงตัวผู้มีอำนาจตัดสินใจทางการเมือง) ฯลฯ ก็ต้องเข้าไปอยู่ในกลุ่มบริวารของผู้มีอำนาจเท่านั้น จึงมีแนวโน้มที่จะเดินเข้าแถวไปเป็นพวกเดียวกับกลุ่มการเมืองท้องถิ่นที่ผูกขาดอำนาจ ไม่มีการแก่งแย่งอำนาจกัน ดังนั้นหากสังเกตจากสายตาของคนภายนอกก็จะเห็นว่าการเมืองแบบนี้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยดี ไม่วุ่นวาย

3.5 การเลือกตั้ง การแข่งขันทางการเมือง และความขัดแย้งทางการเมืองการเมืองแบบที่สามนี้มีจุดเด่นในเรื่องการรวมศูนย์และการผูกขาดอำนาจทางการเมืองแบบเด็ดขาดต่อเนื่อง ไม่มีคู่แข่งทางการเมืองที่เข้มแข็งเพียงพอที่จะทำให้ทายอำนาจของกลุ่มที่กุมอำนาจทางการเมืองได้ การเลือกตั้งอาจไม่จำเป็นต้องซื้อเสียง ผลการเลือกตั้งก็มักจะเป็นที่ยอมรับของประชาชนส่วนใหญ่ เว้นแต่ในบางกรณีที่เป็นกรณีการผูกขาดโดยผู้มีอิทธิพลแบบดั้งเดิม ก็อาจมีการใช้อำนาจข่มขู่ให้กลัว ประกอบกับการซื้อเสียงก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ประชาชนทราบดีว่าผลการเลือกตั้งไม่ได้แสดงถึงการยอมรับของประชาชน แต่ก็ยอมรับด้วยความเชื่อที่ว่าประชาชนไม่สามารถท้าทายอำนาจเพื่อแก้ไขเปลี่ยนแปลงอำนาจอิทธิพลของนักการเมืองท้องถิ่นที่ผูกขาดอำนาจได้เป็นที่น่าสังเกตว่าการเลือกตั้งในท้องถิ่นกรณีนี้ไม่ค่อยมีความขัดแย้งรุนแรง เพราะไม่มีการต่อสู้ทางการเมืองที่แหลมคมใด ๆ เพราะกลุ่มผูกขาดอำนาจทางการเมืองในท้องถิ่นได้จัดสรรอำนาจและผลประโยชน์ทางการเมืองให้คนกลุ่มต่าง ๆ ใ้ได้อย่างลงตัวไว้แล้ว ดังนั้น หากพิจารณาผิวเผินก็จะเห็นว่าท้องถิ่นที่มี

วัฒนธรรมการเมืองแบบนี้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ลงตัว และมีเสถียรภาพสูง มองไม่เห็นข้อขัดแย้งและความไม่สมดุลต่าง ๆ ที่ซ่อนอยู่ภายใต้องค์กรที่มีระดับชั้นอำนาจซับซ้อนนี้

3.6 สภาท้องถิ่นและการตรวจสอบทางการเมืองในระบบวัฒนธรรมแบบนี้พลเมืองไม่สามารถคาดหวังได้ว่าสภาท้องถิ่นจะทำหน้าที่ตรวจสอบถ่วงดุลฝ่ายบริหารอย่างจริงจังแต่อย่างใด เพราะสภาท้องถิ่นไม่มีฝ่ายค้าน มีแต่ฝ่ายสนับสนุน หรืออาจมีคนที่ไม่ใช่พวกเดียวกับฝ่ายบริหารเพียง 1-2 คนซึ่งไม่สามารถตรวจสอบอะไรได้มากนัก ไม่มีการตรวจสอบอย่างจริงจัง ฝ่ายบริหารสามารถทำงานได้สะดวก คล่องตัว และได้รับการสนับสนุนอย่างเต็มที่จากสภาท้องถิ่นในตนเอง ถ้อยที่ถ้อยอาศัยกันและกัน (จรัส สุวรรณมาลา, 2550, หน้า 94-96)

แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่มีอาณาเขตแน่นอน มีประชากรตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ มีอำนาจการปกครองตนเอง มีการบริหารคลังของตนเองและ และมีสภาท้องถิ่นที่ได้รับเลือกจากประชาชน (William, 1959 อ้างถึงใน ชีรวุฒิ ไศภิชญกุล, 2550, หน้า 17)

การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจหรือ กระจายอำนาจให้ เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นมีอำนาจในการปกครองร่วมกันทั้งหมดหรือบางส่วน ตามหลักการปกครองของประชาชน โดยประชาชนและ เพื่อประชาชน การปกครองท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีองค์กรของตนเอง อันเกิดจากการกระจายอำนาจ (Danial, 1967 อ้างถึงใน ชีรวุฒิ ไศภิชญกุล, 2550, หน้า 14)

การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองซึ่งหน่วยงานปกครองมีอิสระในการเลือกตั้งผู้บริหาร มีอำนาจอิสระและมีความรับผิดชอบซึ่งสามารถใช้ได้โดยปราศจากการควบคุมของหน่วยงานส่วนกลางหรือภูมิภาค แต่ยังคงอยู่ภายใต้บังคับว่าด้วยอำนาจอธิปไตยของรัฐ (Mongtagu, 1984 อ้างถึงใน ชีรวุฒิ ไศภิชญกุล, 2550, หน้า 18)

การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งจัดการปกครองและดำเนินการบางอย่าง โดยดำเนินการกันเองเพื่อบำบัดความต้องการของตน การบริหารงานของท้องถิ่นมีการจัดองค์การ มีเจ้าหน้าที่ซึ่งประชาชนเลือกตั้งขึ้นมาทั้งหมดหรือบางส่วน ทั้งนี้มีความเป็นอิสระในการบริหารงานแต่รัฐบาลต้องควบคุมด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม จะปราศจากการควบคุมไม่ได้ เพราะการปกครองท้องถิ่นเป็นสิ่งที่รัฐทำให้เกิดขึ้น (อุทัย หิรัญโต, 2523 อ้างถึงใน ชีรวุฒิ ไศภิชญกุล, 2550, หน้า 18)

การปกครองท้องถิ่น หมายถึง กระบวนการปกครองที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระจายอำนาจทางการปกครองของรัฐและ โดยในนี้ จะเกิดองค์การการทำหน้าที่ปกครองท้องถิ่น โดยคนใน

ท้องถิ่นนั้น ๆ องค์การนี้จัดตั้งและถูกควบคุมโดยรัฐบาล แต่ก็มีอำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมให้มีการปฏิบัติไปตามนโยบายของตนเอง (ประทาน คงฤทธิศึกษากร, 2528 อ้างถึงใน ธีรวุฒิ โสภิญญกุล, 2550, หน้า 18)

การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองพื้นที่ส่วนใดส่วนหนึ่งของประเทศ ซึ่งมีองค์กรทางการเมืองแยกแตกต่างจากส่วนกลางทำหน้าที่กำหนดนโยบายและบริหารงานให้ เป็นไปตามนโยบายโดยอิสระโดยมีงบประมาณและบุคลากรของตนเอง ทั้งนี้โดยรัฐบาลกลางหรือ รัฐบาลส่วนกลางเพียงควบคุมดูแลให้การดำเนินการเป็นไปด้วยความเรียบร้อยภายใต้ข้อกำหนดของ กฎหมาย (ธีรวุฒิ โสภิญญกุล, 2550, หน้า 18)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยของยุทธนา แสนชาติ (2544) เรื่อง การเลือกผู้นำท้องถิ่นในชุมชน กลุ่มตัวอย่างที่ ใช้ในการวิจัย ได้แก่ กลุ่มชาวบ้านที่มีฐานะยากจน กลุ่มชาวบ้านที่มีฐานะปานกลาง กลุ่มชาวบ้านที่มี ฐานะทางเศรษฐกิจดี ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มชาวบ้านที่มีฐานะยากจนจะเลือกผู้นำที่เป็นทางการที่มีความรู้ และประสบการณ์ทั้งในและนอกชุมชน มีความซื่อสัตย์ การมีน้ำใจ การเสียสละ ยุติธรรม และมีฐานะทางเศรษฐกิจที่ดีเพื่อที่จะได้พึ่งพาในการกู้ยืมเงิน การเช่าที่ดิน การค้าประกัน การอาศัย รถยนต์ของผู้นำในกิจกรรมต่าง ๆ กลุ่มชาวบ้านที่มีฐานะปานกลางจะเลือกผู้นำทางการมีการศึกษา สูงหรือมีประสบการณ์ชีวิตจากการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกชุมชน มีความเสียสละช่วยเหลือ ชุมชนอย่างสม่ำเสมอ มีอัธยาศัยดี มีความรับผิดชอบ เป็นคนหนุ่มมีความคล่องแคล่วว่องไวในการ ทำงาน มีฐานะดี มีความรู้กว้างขวาง กลุ่มชาวบ้านที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีจะเลือกผู้นำที่เป็น ทางการที่มีคุณธรรม มีความซื่อสัตย์ เสียสละ เป็นคนหนุ่ม ยุติธรรม มีการศึกษาสูง มีความ กระฉับกระเฉง คล่องแคล่วในการทำงาน มีความรับผิดชอบ มีความอดทน กล้าพูดกล้าทำ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มุ่งมั่นในการทำงาน เด็ดเดี่ยวในการตัดสินใจ เป็นผู้นำทั้งการผู้และการกระทำ บุคลิกภาพดี ฐานะดี มีความรอบรู้ข่าวสารข้อมูลหรือมีเครือข่ายภายนอกชุมชนมากเพื่อสามารถเป็น ตัวแทนของชาวบ้านในการติดต่อประสานงาน โครงการพัฒนาของรัฐและองค์กรเอกชนเข้ามา พัฒนาชุมชน หรือช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ระบบคิดในการเลือกผู้นำที่ไม่เป็นทางการของชาวบ้าน ทั้ง 3 กลุ่มใช้เกณฑ์ในการเลือกเหมือนกันคือ จะเลือกผู้ที่เป็นคนดี มีความรู้ ความสามารถ มีความ เสียสละช่วยเหลือกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนอย่างสม่ำเสมอ พุดจริงทำจริง มีความรู้ในประเพณี วัฒนธรรมและรอบรู้ในกิจกรรมที่รับผิดชอบเป็นอย่างดี ปัจจัยที่ชุมชนใช้ประกอบการตัดสินใจ เลือกผู้นำทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ได้แก่ ปัจจัยภายใน คือ สภาพทางภูมิศาสตร์ อาชีพ รายได้ ฐานะ เครือญาติ การช่วยเหลือ ปัจจัยภายนอกคือ นโยบายของรัฐ

งานวิจัยของทรงยุทธ วิถีธรรมศักดิ์ (2552) เรื่อง พฤติกรรมในการเลือกผู้นำท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งขวาง อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ กลุ่มชาวบ้านที่มีฐานะยากจน กลุ่มชาวบ้านที่มีฐานะปานกลาง กลุ่มชาวบ้านที่มีฐานะทางเศรษฐกิจร่ำรวย ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ส่วนบุคคล ประชาชนเลือกผู้นำเพราะรู้จักเป็นอย่างดี ไปใช้สิทธิหน้าที่ เลือกผู้นำเพราะเป็นคนดี ไม่ใช่บุญคุณและไม่เลือกผู้นำที่ให้เงิน ด้านบุคลิกภาพต้องเป็นผู้นำที่มีความเชื่อมั่นและกระตือรือร้น มีคุณธรรม จริยธรรม ไม่จำเป็นต้องมีหน้าตาดี ด้านการมีส่วนร่วมผู้นำต้องเข้าร่วมงานประเพณีท้องถิ่นทุกครั้งและร่วมมือในการพัฒนาชุมชน มีการวางแผนและตั้งงบประมาณ ตลอดจนเข้าร่วมงานเลี้ยงในชุมชนบ้าง ด้านความรู้ความสามารถในการบริหารงาน ผู้นำต้องมีความรู้ความสามารถในการบริหารงานตามแผนงานระเบียบกฎข้อบังคับที่กำหนดไว้ และรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ควรเข้ารับการอบรมหลักการบริหารงาน เพื่อช่วยพัฒนาท้องถิ่นและแก้ไขปัญหาชุมชน สำหรับอิทธิพลจากการจงใจส่วนใหญ่เดินทางไปกับตนเองกับครอบครัวและไม่เคยไปร่วมงานเลี้ยงของนักการเมือง

งานวิจัยของ วุฒิสักดิ์ บุตณู (ม.ป.ป.) เรื่อง วัฒนธรรมทางการเมืองของชาวบ้าน ศึกษาเฉพาะกรณีกลุ่มชาวบ้านหมู่บ้านห้วยหลิม ตำบลมะขาม อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ กลุ่มผู้นำชุมชน ผู้นำกลุ่ม ผู้นำองค์กรต่าง ๆ ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการจำนวน 9 คน และ ตัวอย่างที่เป็นชาวบ้านทั่วไป จำนวน 19 คน ผลการวิจัยพบว่า วัฒนธรรมทางการเมืองของชาวบ้านห้วยหลิมสามารถพบได้ทั้ง 2 รูปแบบคือ วัฒนธรรมการเมืองแบบมีส่วนร่วม และวัฒนธรรมการเมืองแบบไพร่ฟ้าโดยปรากฏว่ากลุ่มมีผู้นำชุมชน ทั้งในส่วนที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ และผู้ใกล้ชิดกับผู้นำชุมชน มีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างเป็นชาวบ้านทั่วไปยังคงมีวัฒนธรรมการเมืองแบบไพร่ฟ้า แม้ว่ากลุ่มตัวอย่างเหล่านี้จะมีฐานะทางเศรษฐกิจที่ดี แต่ก็ไม่มีผลต่อทัศนคติ และพฤติกรรมทางการเมืองที่แตกต่างจากประชาชนกลุ่มอื่น ๆ แต่อย่างใด และในด้านกระบวนการเรียนรู้ทางการเมืองของชาวบ้านพบได้ 5 ช่องทางคือ กระบวนการเรียนรู้วัฒนธรรมทางการเมืองผ่านการศึกษา กระบวนการเรียนรู้วัฒนธรรมทางการเมืองผ่านทางสื่อมวลชน กระบวนการเรียนรู้วัฒนธรรมทางการเมืองผ่านทางครอบครัว กระบวนการเรียนรู้วัฒนธรรมทางการเมืองผ่านกลุ่มเพื่อนบ้าน และ กระบวนการเรียนรู้วัฒนธรรมทางการเมืองผ่านทางเพื่อนร่วมงาน

ไพฑูรย์ โพธิสว่าง และวิเชียร ต้นศิริกมล (2556) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งของผู้นำทางการเมืองในประเทศไทย เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งของผู้นำทางการเมืองในประเทศไทย แล้วนำมาสร้างเป็นสมการทางคณิตศาสตร์ เพื่อให้ทราบว่า การได้รับคะแนนเสียงนั้นเกิดจากปัจจัยใดบ้าง และแต่ละปัจจัยมี

ความสำคัญมากน้อยเพียงใดและอย่างไร จึงสุ่มตัวอย่างผู้มีสิทธิเลือกตั้งจากเขตเลือกตั้ง 4 ภาค ผลการวิจัยพบว่า ในภาคเหนือปัจจัยที่มีผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งของผู้ที่ได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็นอันดับ 1 ซึ่งชนะการเลือกตั้งและได้เป็นสส. คือ คุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลมากที่สุด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้ที่ได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็นอันดับ 1 และได้เป็นผู้ใหญ่บ้านมีปัจจัยสำคัญคือ การสังกัดกลุ่มการเมืองหรือพรรคการเมือง เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลมากที่สุด ในภาคกลาง ผู้ที่ได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็นอันดับ 1 และได้เป็นนายกเทศมนตรีมีปัจจัยสำคัญคือ กลยุทธ์การหาเสียง กลไก การพนันและการติดสินบนเจ้าหน้าที่ และสุดท้ายภาคใต้ผู้ที่ได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็นอันดับ 1 และได้เป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล มีปัจจัยสำคัญคือ คุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง การแจกจ่ายทรัพย์สินและเงิน

คูสิต กลางประพันธ์ (2552) วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่นของประชาชน: กรณีศึกษาอำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชนในเขตอำเภอหนองสูงจังหวัดมุกดาหารและเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชนในเขตพื้นที่อำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร ประชากรเป้าหมายคือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลเป่าตำบลภูวงและตำบลหนองสูงได้จำนวน 21 หมู่บ้านจำนวน 7,642 คนโดยสุ่มมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง 364 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS วิเคราะห์ด้วยค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งระดับชาติ (ส.ส.) และระดับท้องถิ่น (ส.จ.) ของประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งของอำเภอหนองสูงจังหวัดมุกดาหารส่วนใหญ่มีการไปเลือกตั้งในช่วงเช้ามืดก่อนเที่ยงเมื่อเลือกแล้วจะไม่บอกว่าเลือกใครและนิยมไปเป็นกลุ่ม 4-5 คนก่อนเลือกจะตรวจรายชื่อผู้สมัครแล้วเข้าหาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใครนั้นจะพิจารณาจากลักษณะทางคุณธรรมจริยธรรมความน่าไว้วางใจหรือความน่าเชื่อถือของผู้สมัครนอกจากนี้ยังต้องพิจารณาจากพรรคที่สังกัดว่ามีนโยบายที่ชัดเจนที่จะให้ประโยชน์กับประชาชนอย่างเป็นรูปธรรมมีความเข้มแข็งมั่นคงพอที่จะทำประโยชน์ให้กับประชาชนได้จริงหากได้เป็นรัฐบาลส่วนรูปแบบในการหาเสียงที่เห็นว่ามีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงนั้นได้แก่การเปิดเวทีปราศรัยตามจุดสำคัญ ๆ และการเข้าถึงประชาชนอย่างสม่ำเสมอทั้งก่อนการเลือกตั้งและในระหว่างการเลือกตั้ง

อวิกา เอกทัต (2549) ศึกษาการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น เรื่อง การซื้อสิทธิขายเสียงของพรรคการเมืองท้องถิ่น: กรณีศึกษา เทศบาลตำบลหนึ่งในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ใช้การสัมภาษณ์อย่างเจาะลึกพบว่า พฤติกรรมการซื้อสิทธิขายเสียงแบ่งเป็น 5 รูปแบบ คือ รูปแบบการซื้อหัวคะแนน

รูปแบบซื้อสมาชิกฝ่ายตรงข้าม รูปแบบการตัดผู้สมัครฝ่ายตรงข้าม และการสร้างผู้สมัครเทียม รูปแบบในการจัดงานเลี้ยง รูปแบบในการซื้อตำแหน่งภายในพรรค พบว่า ระบบอุปถัมภ์ทางการเมืองแบบเครือญาติคดบทยาทลงเนื่องจากความเป็นเมืองและระบบเศรษฐกิจแบบเงินตราเข้ามาในชุมชนมากขึ้น ทำให้เกิดระบบอุปถัมภ์ทางเศรษฐกิจแบบนายกับลูกจ้างโดยมีเงินตราและผลตอบแทนในทางเศรษฐกิจในระบบงบประมาณท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทสำคัญ

อุดม เกสโรทยาน (2550) วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองน่าน จังหวัดน่าน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนทัศน์การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองน่านในเขตเทศบาลเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลในด้านต่าง ๆ ของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองน่านกับระดับการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเป็นการศึกษาเชิงสำรวจโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรซึ่งเป็นประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2549 ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองน่านจังหวัดน่าน 375 คน

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า

1. ศึกษาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพภูมิหลังของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งกับระดับการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งพบว่าเพศระดับการศึกษาอาชีพรายได้เฉลี่ยต่อเดือนและระยะเวลาที่เข้ามาอยู่อาศัยในเขตเทศบาลไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองน่านแต่อายุมีความความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองน่าน

2. ศึกษาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งกับระดับการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งพบว่าการรับรู้ข่าวสารทางวิทยุโทรทัศน์ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองน่านแต่การรับรู้ข่าวสารทางหนังสือพิมพ์การสนทนากับนักการเมืองการสนทนากับข้าราชการการเสนอความต้องการต่อส่วนราชการและการเข้าร่วมประชุมมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองน่าน

ชวลวิทย์ แจ่มขา (2550) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการไปใช้สิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางโหลง อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางโหลง อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ เพื่อทราบข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้ง และทราบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางโจลง ซึ่งวิธีดำเนินการวิจัยได้นำเอาจำนวนประชากรของตำบลบางโจลงที่มีสิทธิเลือกตั้งจำนวน 7,830 คน มาเทียบตามตารางของกลุ่มตัวอย่างสำเร็จรูปของ Yamane (1973) โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างจำนวน 381 ราย แล้วนำมาเก็บข้อมูลจากตัวอย่างในตำบลบางโจลงตามสัดส่วนร้อยละของประชากรแต่ละหมู่บ้านด้วยการใช้ผู้นำท้องถิ่นและผู้วิจัยร่วมกันเก็บข้อมูล

ผลการศึกษาพบว่า ด้านข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการไปใช้สิทธิเลือกตั้งผู้ไปใช้สิทธิส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีอายุวัยกลางคน มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีรายได้ระดับปานกลาง และอาชีพรับจ้างในโรงงานไปใช้สิทธิมาก โดยผู้ที่ไปใช้สิทธิน้อยจะเป็นกลุ่มอาชีพเกษตรกรกรรม ซึ่งจะเป็นคนมีอายุมาก การรับรู้ข่าวสารส่วนมากผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งส่วนใหญ่ไม่ค่อยไปรับฟังคำชี้แจงและจะติดตามข่าวโดยดูจากป้ายโฆษณาและแผ่นพับใบปลิว การไปใช้สิทธิจะไปด้วยจิตสำนึกตัวเองเท่านั้น ในส่วนปัจจัยต่าง ๆ ของคุณสมบัติของกลุ่มการเมืองพบว่า ประชาชนชอบความซื่อสัตย์ โปร่งใส และยึดตัวผู้สมัครที่มีความรู้ความสามารถเป็นหลัก

สมนึก วรรณาม (2550) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลวังพิศกุล อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พฤติกรรมในการเลือกตั้งและการมีส่วนร่วมของประชาชน ศึกษาจากประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปอาศัยอยู่ในเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลวังพิศกุล จำนวน 16 หมู่บ้าน ประชากรที่ศึกษาได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เก็บรวบรวมโดยการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้โดยการหาค่าเฉลี่ยค่าความเบี่ยงเบน มาตรฐานและร้อยละการศึกษาครั้งนี้พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่สนใจการเลือกตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล เพราะว่าการเลือกตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลจะมีผลประโยชน์โดยตรงต่อประชาชน ชุมชนในตำบล ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น คือความใกล้ชิดสนิทสนมกัน โดยเป็นญาติ เป็นมิตร ความเป็นคนดีของสังคมที่เคยทำงานให้แก่ส่วนรวมในหมู่บ้าน ชุมชนตลอดมา ส่วนการให้เงินหรือสิ่งของ เป็นการตอบแทนนั้น เป็นปัจจัยรองลงมาที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำชุมชนและ เพื่อศึกษาคุณสมบัติของผู้นำชุมชนที่ประชาชนในเขตพื้นที่หมู่ 7 ตำบลหนองบอนอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว โดยมีรายละเอียด และวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตพื้นที่หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้วจำนวนผู้มีสิทธิ 444 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตพื้นที่หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้วจำนวน 211 คน ซึ่งกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ด้วยสูตรของ ยามาเน่ (Yamane, 1967 อ้างถึงใน ไพฑูรย์ โพธิ์สว่าง, 2554, หน้า, 171) โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ 0.5 และสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Proportional stratified random sampling)

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้สูตรของยามาเน่ เพื่อกำหนดขนาดตัวอย่างคือ

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n = จำนวนสมาชิกกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมด (444คน)

E = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นได้ = .05

$$\text{แทนค่า } N = \frac{444}{1 + 444(.05)^2}$$

$$n = 210.42$$

$$n = 211 \text{ คน}$$

วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้สุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) เพราะประชากรมีลักษณะคล้ายคลึงกัน โดยเขียนบ้านเลขที่ของกลุ่มตัวอย่างลงในสลากแต่ละใบ จากนั้นนำไปสุ่มอย่างสุ่มให้ปะปนกันแล้วหยิบขึ้นมาจะได้บ้านเลขที่ของกลุ่มตัวอย่างที่จะแจกแบบสอบถาม ทำจนครบจำนวนที่ต้องการ (ไพฑูรย์ โปธิสว่าง, 2554, หน้า, 171)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามแสดงเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ให้ผู้ตอบกาเครื่องหมาย ลงในช่องว่างหรือเติมเลขตามข้อเท็จจริงของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำชุมชนซึ่งมีทั้งหมด 16 ข้อ ให้ผู้ตอบแบบสอบถามทำเครื่องหมายถูกในช่องระดับปัจจัย ระดับ 1-5 โดยมีหลักเกณฑ์ให้คะแนนดังนี้

มากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
มาก	ให้ 4 คะแนน
ปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
น้อย	ให้ 2 คะแนน
น้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

และการให้คะแนนเป็นน้ำหนักเปอร์เซ็นต์ 0 – 100 ของการลงคะแนนให้ผู้สมัคร

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

แบบสอบถามฉบับนี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องการตัดสินใจเลือกผู้นำชุมชน จากนั้นนำมากำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย กำหนดนิยาม และเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกผู้นำชุมชน และตรวจสอบเนื้อหาของแบบสอบถามว่าครอบคลุมวัตถุประสงค์หรือไม่ จากนั้นนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบแล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาโดยแบบสอบถามส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เลือกใช้

การวัดแบบนามมาตรา (Nominal scale) แบบสอบถามส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว เลือกใช้การวัดแบบจัดอันดับมาตรา (Ordinal scale) และการวัดแบบช่วงมาตรา (Interval scale)

แบบสอบถามที่สร้างขึ้นมี 2 ส่วน ประกอบไปด้วย ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ซึ่งเกี่ยวกับผู้ทำแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้วเกี่ยวกับเหตุผลในการตัดสินใจเลือกผู้นำชุมชนมีจำนวน 16 ข้อ

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยการหาค่า IOC จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์

4. นำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับประชากรที่ทำการศึกษา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือโดยการหาความเที่ยงหรือความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม (Reliability) แบบ Cronbach's Alpha ได้ค่าความเที่ยงหรือความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.85 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามนี้มีความเชื่อถือได้สามารถนำไปเก็บข้อมูลจริงต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอนดังนี้

1. เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษาจากเอกสาร ข้อมูล แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย
2. จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามไปจำนวน 220 ชุด มีแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาและมีความสมบูรณ์ จำนวน 212 ชุด คิดเป็น 96.36 เปอร์เซ็นต์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว ใช้วิธีการประมวลผลค่าทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จ ซึ่งประมวลผลโดยคอมพิวเตอร์ ใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติ .05 เพื่อค้นหาคำตอบว่าปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอนอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว ได้แก่ การเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้าน และการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน และประกอบกับการสัมภาษณ์ นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้ใหญ่บ้านหมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน พื้นที่หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว

ส่วนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างของการศึกษานี้ได้จากการเก็บข้อมูลจากประชากรวิจัย จำนวน 212 คน เป็นแบบสอบถามที่ใช้วัดผลได้จำนวน 212 ชุด สามารถจำแนกให้เห็นความแตกต่างของลักษณะส่วนบุคคลได้ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ ของผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	97	45.8
หญิง	115	54.2
รวม	212	100.0

จากตารางที่ 1 พบว่า ตัวอย่างของประชาชนที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมดใกล้เคียงกัน โดยเป็นเพศหญิง 115 คน คิดเป็นร้อยละ 54.2 และ เพศชาย 97 คิดเป็นร้อยละ 45.8 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามช่วงอายุ

ช่วงอายุ	จำนวน	ร้อยละ
18-25	32	15.1
26-30	26	12.3
31-45	52	24.5
46-55	36	17
56 ปี ขึ้นไป	66	31.1
รวม	212	100.0

จากตารางที่ 2 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด โดยภาพรวมอยู่ในกลุ่มที่มีอายุ 56 ปีขึ้นไป มากที่สุด จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 31.1 รองลงมาเป็นกลุ่มที่มีอายุ 31-45 ปี จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 24.5 กลุ่มที่มีอายุ 46-55 จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 17 กลุ่มอายุ 18-25 ปี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 15.1 และสุดท้าย กลุ่มอายุ 26-30 ปี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 12.3 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานะ

สถานะ	จำนวน	ร้อยละ
โสด	55	25.9
สมรส	130	61.3
หย่าร้าง/หม้าย	27	12.7
รวม	212	100.0

จากตารางที่ 3 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมดมีสถานะ สมรส จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 61.3 โสด จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 25.9 และหย่าร้างหรือหม้าย จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 12.7 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	96	45.3
มัธยมศึกษาตอนต้น	35	16.5
มัธยมศึกษาตอนปลาย	31	14.6
สายอาชีพ ปวช. ปวส.	21	9.9
ปริญญาตรี	25	11.8
สูงกว่าปริญญาตรี	4	1.9
รวม	212	100.0

จากตารางที่ 4 กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษาที่ระดับประถมศึกษา จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 45.3 ระดับมัธยมศึกษาต้น จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 16.5 ระดับมัธยมศึกษาปลาย จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 14.6 ระดับปริญญาตรี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 11.8 สายอาชีพ ปวช. ปวส. จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 9.9 และ สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 4คน คิดเป็นร้อยละ 1.9 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
รับราชการและรัฐวิสาหกิจ	24	11.3
ลูกจ้างเอกชน	29	13.7
ธุรกิจส่วนตัวและค้าขาย	17	8
รับจ้างทั่วไปและลูกจ้างรายวัน	68	32.1
เกษตรกร	45	21.2
แม่บ้านและอื่นๆ	29	13.7
รวม	212	100.0

จากตารางที่ 5 กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอาชีพรับจ้างทั่วไปและลูกจ้างรายวัน จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 32.1 รองลงมา มีอาชีพเกษตรกร จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 21.2 ลูกจ้างเอกชน จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 13.7 แม่บ้านและอื่น ๆ จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 13.7 รับราชการและรัฐวิสาหกิจ จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 11.3 และ ธุรกิจส่วนตัวและค้าขาย จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 8 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 10,000 บ.	106	50
10,001-15,000 บ.	60	28.3
15,001-25,000 บ.	17	8
25,001-35,000 บ.	11	5.2
35,001-50,000 บ.	12	5.7
สูงกว่า 50,000 บ.	6	2.8
รวม	212	100.0

จากตารางที่ 6 กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีรายได้ต่อเดือนที่ต่ำกว่า 10,000 บ. จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมา มีรายได้ต่อเดือนที่ 10,001-15,000 บ. จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 28.3 รายได้ต่อเดือนที่ 15,001-25,000 บ. จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 8 รายได้ต่อเดือนที่ 35,001-50,000 บ. จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 5.7 รายได้ต่อเดือนที่ 25,001-35,000 บ. จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 5.2 รายได้ต่อเดือนที่สูงกว่า 50,000 บ. จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 2.8 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้านหมู่ 7 ตำบลหนองบอน

อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว

การเลือกตั้งผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว เป็นการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้านเมื่อ 22 มีนาคม 2554 จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 444 คน จำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง 353 คิดเป็นร้อยละ 79.5 ผู้ที่ชนะการเลือกตั้งได้คะแนนสูงสุดเป็นอันดับ 1 คือนายรัชชัย เจนคง ได้คะแนน 233 คะแนน ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้คะแนนเป็นอันดับ 2 คือ

นายสุริยัน น้อยศรี ได้คะแนน 120 ห่างกัน 113 คะแนน โดยได้คำนวณขนาดตัวอย่างแล้ว ได้ 211 ตัวอย่าง ซึ่งเราต้องการศึกษาว่ามีปัจจัยใดที่ทำให้ชนะการเลือกตั้ง เพราะเหตุใด จึงได้รับคะแนนสูงสุดและได้เป็นผู้นำชุมชน แบ่งเป็น 3 ส่วนดังนี้ คือ

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยหลักที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้านอันดับ 1 ในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยย่อยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้านอันดับ 1 ในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว
3. การสัมภาษณ์

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยหลักที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้านอันดับ 1 ในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยหลักขั้นตอนที่ 1-2 ของการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณแบบขั้นตอนของผู้ได้รับคะแนนผู้ใหญ่บ้านอันดับ 1

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized	t	Sig.
		B	Std. Error	Coefficients		
1	(Constant)	6.383	9.593		.665	.507
	นโยบาย	4.565	.593	.469	7.698	.000
2	(Constant)	25.262	10.854		2.328	.021
	นโยบาย	4.221	.587	.434	7.192	.000
	ผลประโยชน์ ตอบแทน	-1.401	.408	-.207	-3.432	.001

ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยหลักขั้นตอนที่ 2 ของ การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ แบบขั้นตอนของผู้สมัครผู้ใหญ่มากกว่าบ้าน ได้รับคะแนนอันดับ 1

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized	t	Sig.
		B	Std. Error	Coefficients		
2	(Constant)	25.262	10.854		2.328	.021
	นโยบาย	4.221	.587	.434	7.192	.000
	ผลประโยชน์	-1.401	.408	-.207	-3.432	.001
	ตอบแทน					

Adjusted R square ที่ปรับแล้ว = .288

จากตารางที่ 8 แสดงว่า ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 เมื่อควบคุมตัวแปรอื่น ๆ ให้เป็นค่าคงที่ตัวแปรด้านนโยบาย ผลประโยชน์ตอบแทน มีความสัมพันธ์กับการได้รับคะแนนเสี่ยงเลือกตั้ง และใช้พยากรณ์การได้รับคะแนนเสี่ยงเลือกตั้งได้โดยมีประสิทธิภาพของการพยากรณ์ 28.8 % นั่นคือตัวพยากรณ์ทั้ง 2 ตัว ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการได้รับคะแนนเสี่ยงเลือกตั้งได้ร้อยละ 28.8 และถ้าทราบค่าของตัวแปรทั้ง 2 ตัว สามารถคาดคะเนค่าของการได้รับคะแนนเสี่ยงเลือกตั้งได้จากสมการถดถอยนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลสามารถนำมาเขียนเป็นรูปสมการถดถอยที่คำนวณโดยใช้ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Unstandardized Coefficients หรือ B) ได้ดังนี้

$$\text{Get top score} = 25.262 + 4.221 (\text{ด้านนโยบาย}) - 1.401 (\text{ด้านผลประโยชน์ตอบแทน})$$

$$\text{เมื่อ Get top score} = \text{การได้รับคะแนนเสี่ยงเลือกตั้งมากที่สุดเป็นอันดับ 1}$$

จากสมการข้างต้นแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ที่ได้รับคะแนนเป็นอันดับที่ 1 พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการได้รับคะแนนเสี่ยงเลือกตั้งมีอยู่ 2 ปัจจัย ซึ่งมีความสำคัญแตกต่างกัน ลดหลั่นกันลงมา กล่าวคือ ปัจจัยที่มีผลต่อการได้รับคะแนนเสี่ยงเลือกตั้งที่มีอิทธิพลมากที่สุดคือ ด้านนโยบาย รองลงมาคือ ด้านผลประโยชน์ตอบแทน ซึ่งสามารถอธิบายสมการได้ดังนี้

เมื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับคะแนนอันดับ 1 ไม่มีคุณสมบัติด้านนโยบายและ ไม่มีผลประโยชน์ตอบแทน คาดว่าจะได้รับคะแนนเสี่ยงเลือกตั้ง 25.262

เมื่อผู้ที่ได้รับคะแนนอันดับ 1 มีคุณสมบัติด้านผลประโยชน์ตอบแทนเท่ากัน ถ้าผู้ที่ได้รับคะแนนเป็นอันดับ 1 มีคุณสมบัติด้านนโยบายเพิ่มขึ้น คาดว่าผู้ที่ได้รับคะแนนเป็นอันดับ 1 จะได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งเพิ่มขึ้น 4.221

เมื่อผู้ที่ได้รับคะแนนอันดับ 1 มีคุณสมบัติด้านนโยบายเท่ากัน ถ้าผู้ที่ได้รับคะแนนเป็นอันดับ 1 มีคุณสมบัติด้านผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มขึ้น คาดว่าผู้ที่ได้รับคะแนนเป็นอันดับ 1 จะได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งลดลง 1.401

การวิเคราะห์ข้อมูลสามารถนำมาเขียนเป็นรูปสมการถดถอยที่คำนวณโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน (Standardized Coefficients หรือ Beta) ได้ดังนี้

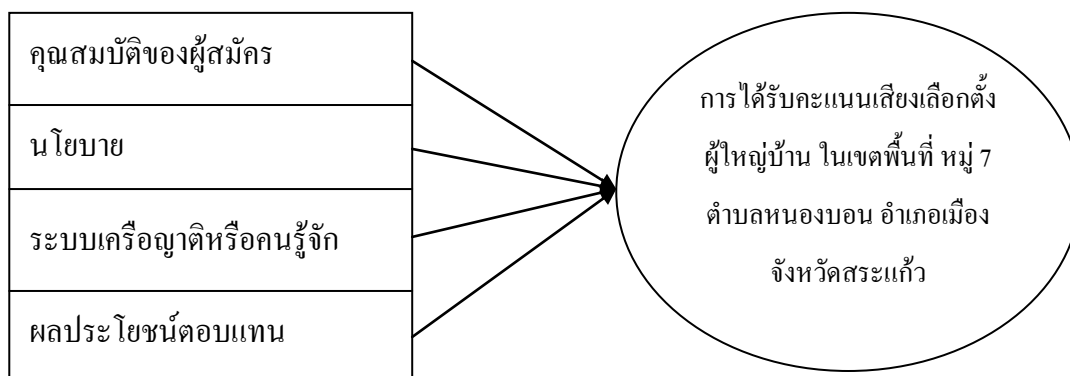
Beta Model 2: Get top score = .434 (ด้านนโยบาย) -.207 (ด้านผลประโยชน์ตอบแทน)
จากสมการแสดงว่า

เมื่อผู้ที่ได้รับคะแนนอันดับ 1 มีคะแนนมาตรฐานด้านผลประโยชน์ตอบแทนเท่ากัน ถ้าผู้ที่ได้รับคะแนนเป็นอันดับ 1 มีคะแนนมาตรฐานด้านนโยบายเพิ่มขึ้น คาดว่าผู้ที่ได้รับคะแนนเป็นอันดับ 1 จะได้รับคะแนนมาตรฐานของการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งเพิ่มขึ้น .434

เมื่อผู้ที่ได้รับคะแนนอันดับ 1 มีคะแนนมาตรฐานด้านนโยบายเท่ากัน ถ้าผู้ที่ได้รับคะแนนเป็นอันดับ 1 มีคะแนนมาตรฐานด้านผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มขึ้น คาดว่าผู้ที่ได้รับคะแนนเป็นอันดับ 1 จะได้คะแนนมาตรฐานของการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งลดลง .207

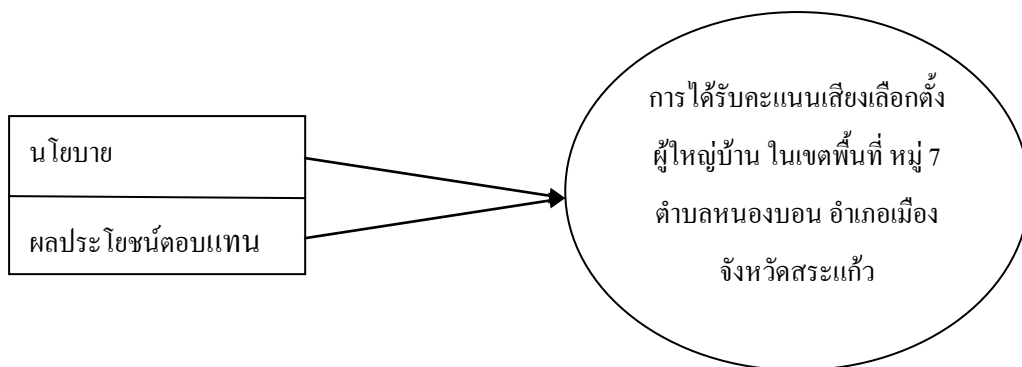
ถ้ากล่าวอีกนัยหนึ่งคือ เมื่อพิจารณาแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ของผู้ที่ได้รับคะแนนอันดับ 1 (ชนะการเลือกตั้งผู้ใหญ่นบ้านในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว) มีคุณสมบัติด้านนโยบายเท่าไรก็ยิ่งทำให้ได้รับคะแนนจากผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งมากขึ้น (ขั้นตอนที่ 1 ค่า Beta เท่ากับ .434)

เมื่อผู้ที่ได้รับคะแนนอันดับ 1 มีคุณสมบัติด้านผลประโยชน์ตอบแทนมากเท่าไรก็ยิ่งทำให้คะแนนจากผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งน้อยลง (ขั้นตอนที่ 2 ค่า Beta เท่ากับ -.207)

ภาพที่ 2 การวิจัยก่อนการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยหลัก การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอนของผู้ที่ได้รับ คะแนนอันดับ 1 ในการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้าน ในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว (ขณะการเลือกตั้ง ได้เป็นผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว)

จากภาพที่ 2 แสดงถึงสมมติฐานปัจจัยหลักก่อนการวิเคราะห์ข้อมูลการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอนของผู้ที่ได้รับคะแนนอันดับ 1 ในการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้าน ในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว พบว่า ปัจจัยด้านคุณสมบัติของผู้สมัคร ปัจจัยด้านนโยบาย ปัจจัยด้านระบบเครือข่ายหรือคนรู้จัก ปัจจัยด้านผลประโยชน์ตอบแทน เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว ซึ่งเป็นสมมติฐานของการวิจัยในการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว

ภาพที่ 3 การวิจัยหลังการวิเคราะห์ข้อมูลการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอนของผู้ที่ได้รับ คะแนนอันดับ 1 ในการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้าน ในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว (ชนะการเลือกตั้ง ได้เป็นผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว)

จากภาพที่ 3 แสดงถึงการทดสอบสมมติฐานปัจจัยหลักโดยการวิเคราะห์ข้อมูลการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน พบว่า ปัจจัยด้านนโยบาย และปัจจัยด้านผลประโยชน์ตอบแทน เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว (ชนะการเลือกตั้ง ได้เป็นผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตารางที่ 9 สรุปสมมติฐานปัจจัยหลักของผู้ที่ได้รับคะแนนอันดับ 1 เลือกตั้งผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว (ชนะการเลือกตั้งได้เป็นผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว)

สมมติฐาน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 (Sig.)	ผลการทดสอบ สมมติฐาน
สมมติฐานที่ 1 คุณสมบัติของผู้สมัคร มีผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้ง	.295	ไม่เป็นไปตาม สมมติฐาน
สมมติฐานที่ 2 นโยบาย มีผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้ง	.000	เป็นไปตาม สมมติฐาน
สมมติฐานที่ 3 ระบบเครือข่ายหรือคนรู้จัก มีผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้ง	.714	ไม่เป็นไปตาม สมมติฐาน
สมมติฐานที่ 4 ผลประโยชน์ตอบแทน มีผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้ง	.001	เป็นไปตาม สมมติฐาน

เนื่องจากการวิเคราะห์หาปัจจัยหลักทำให้เห็นถึงภาพรวมขนาดใหญ่และง่ายต่อความเข้าใจต่อปัจจัยที่ผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำชุมชน (ผู้ใหญ่บ้าน) แต่กระนั้นก็ยังไม่สามารถแสดงผลถึงข้อรายละเอียดปลีกย่อยในปัจจัยข้อต่าง ๆ ได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการศึกษาเจาะลึกในรายละเอียดปลีกย่อยของปัจจัยที่ส่งผลการตัดสินใจเลือกผู้นำชุมชน (ผู้ใหญ่บ้าน) เพื่อจะได้ทราบถึงความชัดเจนของแต่ละปัจจัยที่เข้ามามีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำชุมชนว่ามีปัจจัยย่อยเจาะลึกอะไรบ้าง

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยย่อยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง
ผู้ใหญ่บ้านอันดับ 1 ในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว

ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยย่อยขั้นตอนที่ 1-3 ของการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ
แบบขั้นตอนของผู้ได้รับคะแนนผู้ใหญบ้านอันดับ 1

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized	t	Sig.
		B	Std. Error	Coefficients		
1	(Constant)	22.416	8.088		2.771	.006
	นโยบายมี ประโยชน์พัฒนา ชุมชน	13.844	1.931	.443	7.168	.000
2	(Constant)	43.342	9.123		4.751	.000
	นโยบายมี ประโยชน์พัฒนา ชุมชน	11.851	1.909	.380	6.209	.000
	ผู้สมัครข้างหรือ จ่ายเงินให้มา ลงคะแนน	-5.975	1.369	-.267	-4.364	.000
3	(Constant)	28.762	10.015		2.872	.005
	นโยบายมี ประโยชน์พัฒนา ชุมชน	8.456	2.146	.271	3.939	.000
	ผู้สมัครข้างหรือ จ่ายเงินให้มา ลงคะแนน	-6.414	1.346	-.286	-4.763	.000
	เป็นผู้มี ความสามารถ	7.145	2.225	.214	3.210	.002

ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยย่อยขั้นตอนที่ 3 ของ การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ แบบขั้นตอนของผู้สมัครผู้ใหญ่วัยบ้านได้รับคะแนนอันดับ 1

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized	t	Sig.
		B	Std. Error	Coefficients		
3	(Constant)	28.762	10.015		2.872	.005
	นโยบายมี ประโยชน์พัฒนา ชุมชน	8.456	2.146	.271	3.939	.000
	ผู้สมัครจ้างหรือ จ่ายเงินให้มา ลงคะแนน	-6.414	1.346	-.286	-4.763	.000
	เป็นผู้มี ความสามารถ	7.145	2.225	.214	3.210	.002

Adjusted R square ที่ปรับแล้ว = .288

จากตารางที่ 11 แสดงว่าที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 เมื่อควบคุมตัวแปรอื่น ๆ ให้เป็นค่าคงที่ตัวแปรด้านนโยบายมีประโยชน์พัฒนาชุมชน ผู้สมัครจ้างหรือจ่ายเงินให้มา ลงคะแนน เป็นผู้มีความสามารถ มีความสัมพันธ์กับการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้ง และใช้พยากรณ์ การได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งได้โดยมีประสิทธิภาพของการพยากรณ์ 28.8 % นั่นคือตัวพยากรณ์ ทั้ง 3 ตัว ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งได้ร้อยละ 28.8 และถ้า ทราบค่าของตัวแปรทั้ง 3 ตัว สามารถคาดคะเนค่าของการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งได้จากสมการ ถดถอยนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลสามารถนำมาเขียนเป็นรูปสมการถดถอยที่คำนวณโดยใช้ค่าความ คลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Unstandardized Coefficients หรือ B) ได้ดังนี้

Get top score = 28.762+ 8.456 (นโยบายมีประโยชน์พัฒนาชุมชน) – 6.414 (ผู้สมัครจ้าง หรือจ่ายเงินให้มาลงคะแนน) + 7.145 (เป็นผู้มีความสามารถ)

เมื่อ Get top score = การได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งมากที่สุดเป็นอันดับ 1

จากสมการข้างต้นแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ที่ได้รับคะแนนเป็นอันดับที่ 1 พบว่า

ปัจจัยที่มีผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งมีอยู่ 3 ปัจจัย ซึ่งมีความสำคัญแตกต่างกัน ลดหลั่นกันลงมา กล่าวคือ ปัจจัยที่มีผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งที่มีอิทธิพลมากที่สุดคือ ด้านนโยบายมีประโยชน์พัฒนาชุมชน รองลงมาคือ ด้านผู้สมัครจ้างหรือจ่ายเงินให้มาลงคะแนน และตามมาด้วย เป็นผู้มีความสามารถ ซึ่งสามารถอธิบายสมการ ได้ดังนี้

เมื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับคะแนนอันดับ 1 ไม่มีนโยบายที่มีประโยชน์พัฒนาชุมชน ไม่มีการจ้างหรือจ่ายเงินให้มาลงคะแนน และ ไม่มีคุณสมบัติด้านเป็นผู้มีความสามารถ คาดว่าจะได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้ง 28.762

เมื่อผู้ที่ได้รับคะแนนอันดับ 1 มีคุณสมบัติด้านผู้สมัครจ้างหรือจ่ายเงินให้มาลงคะแนนเท่ากัน และ เป็นผู้มีความสามารถเท่ากัน ถ้าผู้ที่ได้รับคะแนนเป็นอันดับ 1 มีคุณสมบัตินโยบายมีประโยชน์พัฒนาชุมชนเพิ่มขึ้น คาดว่าผู้ที่ได้รับคะแนนเป็นอันดับ 1 จะได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งเพิ่มขึ้น 8.456

เมื่อผู้ที่ได้รับคะแนนอันดับ 1 มีคุณสมบัติด้านนโยบายมีประโยชน์พัฒนาชุมชนเท่ากัน และ ผู้สมัครเป็นผู้มีความสามารถเท่ากัน ถ้าผู้ที่ได้รับคะแนนเป็นอันดับ 1 มีคุณสมบัติด้านผู้สมัครจ้างหรือจ่ายเงินให้มาลงคะแนนเพิ่มขึ้น คาดว่าผู้ที่ได้รับคะแนนเป็นอันดับ 1 จะได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งลดลง 6.414

เมื่อผู้ที่ได้รับคะแนนอันดับ 1 มีคุณสมบัติด้านนโยบายมีประโยชน์พัฒนาชุมชนเท่ากัน และ ผู้สมัครจ้างหรือจ่ายเงินให้มาลงคะแนนเท่ากัน ถ้าผู้ที่ได้รับคะแนนเป็นอันดับ 1 มีคุณสมบัติด้านผู้สมัครเป็นผู้มีความสามารถเพิ่มขึ้น คาดว่าผู้ที่ได้รับคะแนนเป็นอันดับ 1 จะได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งเพิ่มขึ้น 7.145

การวิเคราะห์ข้อมูลสามารถนำมาเขียนเป็นรูปสมการถดถอยที่คำนวณโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน (Standardized Coefficients หรือ Beta) ได้ดังนี้

Beta Model 2: Get top score = .271 (นโยบายมีประโยชน์พัฒนาชุมชน) -.286 (ผู้สมัครจ้างหรือจ่ายเงินให้มาลงคะแนน) + .214 (เป็นผู้มีความสามารถ)

จากสมการแสดงว่า

เมื่อผู้ที่ได้รับคะแนนอันดับ 1 มีคะแนนมาตรฐานด้านผู้สมัครจ้างหรือจ่ายเงินให้มาลงคะแนนเท่ากัน และ มีคะแนนมาตรฐานด้านเป็นผู้มีความสามารถเท่ากัน ถ้าผู้ที่ได้รับคะแนนเป็นอันดับ 1 มีคะแนนมาตรฐานด้านนโยบายมีประโยชน์พัฒนาชุมชนเพิ่มขึ้น คาดว่าผู้ที่ได้รับคะแนนเป็นอันดับ 1 จะได้รับคะแนนมาตรฐานของการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งเพิ่มขึ้น .271

เมื่อผู้ที่ได้รับคะแนนอันดับ 1 มีคะแนนมาตรฐานด้านนโยบายมีประโยชน์พัฒนาชุมชนเท่ากัน และ มีคะแนนมาตรฐานด้านเป็นผู้มีความสามารถเท่ากัน ถ้าผู้ที่ได้รับคะแนนเป็นอันดับ 1 มี

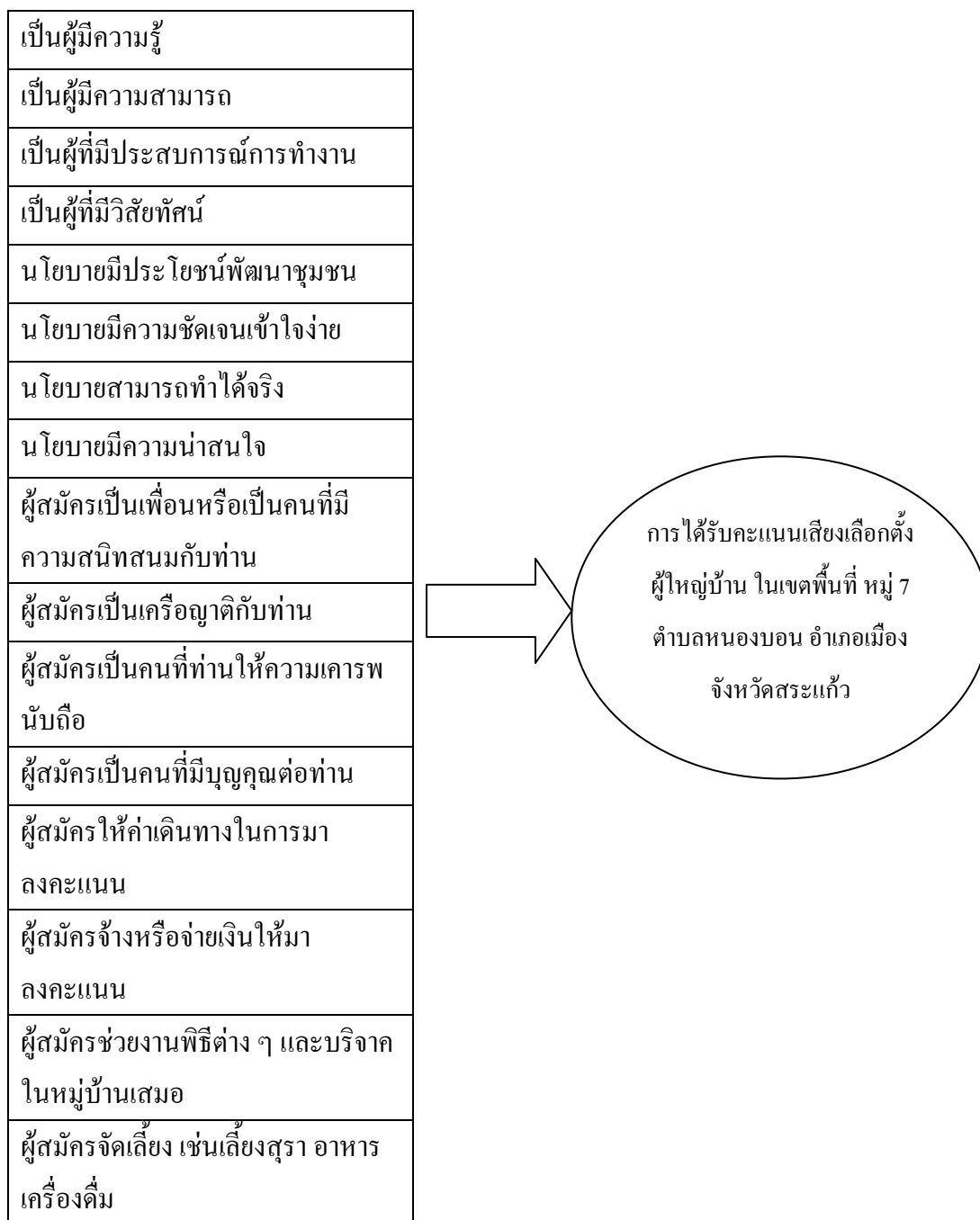
คะแนนมาตรฐานด้านผู้สมัครจ้างหรือจ่ายเงินให้มาลงคะแนนเพิ่มขึ้น คาดว่าผู้ที่ได้รับคะแนนเป็นอันดับ 1 จะได้คะแนนมาตรฐานของการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งลดลง .286

เมื่อผู้ที่ได้รับคะแนนอันดับ 1 มีคะแนนมาตรฐานด้านนโยบายมีประโยชน์พัฒนาชุมชนเท่ากัน และมีคะแนนมาตรฐานด้านผู้สมัครจ้างหรือจ่ายเงินให้มาลงคะแนนเท่ากัน ถ้าผู้ที่ได้รับคะแนนเป็นอันดับ 1 มีคะแนนมาตรฐานด้านเป็นผู้มีความสามารถเพิ่มขึ้น คาดว่าผู้ที่ได้รับคะแนนเป็นอันดับ 1 จะได้คะแนนมาตรฐานของการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งเพิ่มขึ้น .214

ถ้ากล่าวอีกนัยหนึ่งคือ เมื่อพิจารณาแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ของผู้ที่ได้รับคะแนนอันดับ 1 (ชนะการเลือกตั้งผู้ใหญบ้านในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว) มีคุณสมบัติด้านนโยบายมีประโยชน์พัฒนาชุมชนเท่าไรก็ยังทำให้ได้รับคะแนนจากผู้มีสิทธิเลือกตั้งมากขึ้น (ขั้นตอนที่ 1 ค่า Bata เท่ากับ .443)

เมื่อผู้ที่ได้รับคะแนนอันดับ 1 มีคุณสมบัติด้านผู้สมัครจ้างหรือจ่ายเงินให้มาลงคะแนนมากเท่าไรก็ยังทำให้คะแนนจากผู้มีสิทธิเลือกตั้งน้อยลง (ขั้นตอนที่ 2 ค่า Beta เท่ากับ -.267)

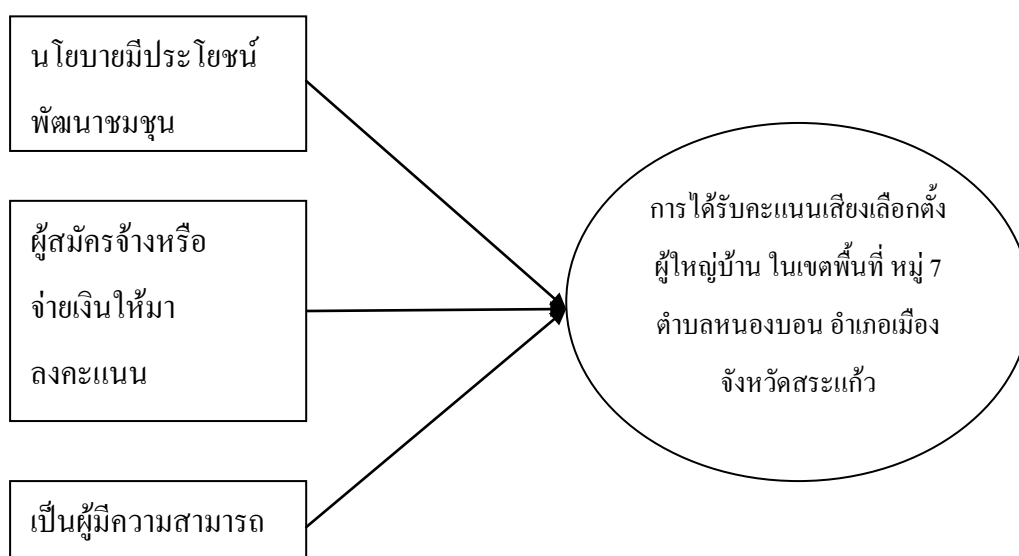
เมื่อผู้ที่ได้รับคะแนนอันดับ 1 มีคุณสมบัติด้านเป็นผู้มีความสามารถมากเท่าไรก็ยังทำให้คะแนนจากผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพิ่มขึ้น (ขั้นตอนที่ 3 ค่า Beta เท่ากับ .214)

ภาพที่ 4 การวิจัยก่อนการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยย่อย การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอนของผู้ที่ได้รับ คะแนนอันดับ 1 ในการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว (ชนะการเลือกตั้ง ได้เป็นผู้ใหญ่บ้าน)

จากภาพที่ 4 แสดงถึงสมมติฐานก่อนการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยย่อย การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอนของผู้ที่ได้รับคะแนนอันดับ 1 ในการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 7

ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว พบว่า ปัจจัยเป็นผู้มีความรู้ เป็นผู้มีความสามารถ เป็น ผู้ที่มีประสบการณ์การทำงาน เป็นผู้ที่มิวิสัยทัศน์ นโยบายมีประโยชน์พัฒนาชุมชน นโยบายมีความ ชัดเจนเข้าใจง่าย นโยบายสามารถทำได้จริง นโยบายมีความน่าสนใจ ผู้สมัครเป็นเพื่อนหรือเป็นคน ที่มีความสนิทสนมกับท่าน ผู้สมัครเป็นเครือญาติกับท่าน ผู้สมัครเป็นคนที่ท่านให้ความเคารพนับ ถือ ผู้สมัครเป็นคนที่มิบุญคุณต่อท่าน ผู้สมัครจัดเลี้ยง เช่นเลี้ยงสุรา อาหาร เครื่องดื่ม ผู้สมัครจ้าง หรือจ่ายเงินให้มาลงคะแนน ผู้สมัครช่วยงานพิธีต่าง ๆ และบริจาคในหมู่บ้านเสมอ ผู้สมัครให้ค่า เติงทางในการมาลงคะแนน เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว (ชนะการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว) ซึ่งเป็นสมมติฐานของการวิจัยในการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 7 ตำบล หนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว

ภาพที่ 5 การวิจัยหลังการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยย่อย การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบเป็น ขั้นตอนของผู้ที่ได้รับ คะแนนอันดับ 1 ในการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว (ชนะการเลือกตั้ง ได้เป็นผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว)

จากภาพที่ 5 แสดงถึงการทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยย่อย การ วิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน พบว่า ปัจจัยด้านนโยบายมีประโยชน์พัฒนาชุมชน ผู้สมัครจ้างหรือจ่ายเงินให้มาลงคะแนน และ ปัจจัยด้าน เป็นผู้มีความสามารถ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อ

การได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว (ชนะการเลือกตั้ง ได้เป็นผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

3. การสัมภาษณ์

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณทำให้ทราบว่าปัจจัยด้านนโยบาย และปัจจัยด้านผลประโยชน์ตอบแทน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำชุมชน (ผู้ใหญ่บ้าน) แต่นั่นอาจไม่เพียงพอ ผู้วิจัยจึงได้มีการสัมภาษณ์ผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในพื้นที่เพื่อให้ได้ข้อมูลที่รอบด้านและนำข้อมูลของการวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพมาประกอบกันเป็นคำตอบของการวิจัย

การตัดสินใจเลือกลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้านอันดับ 1 (ชนะการเลือกตั้งได้เป็นผู้ใหญ่บ้าน) ซึ่งในการสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ การสัมภาษณ์แบบรายบุคคล และ การสัมภาษณ์แบบรายกลุ่มซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 6 คน ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ความร่วมมือกับผู้ที่วิจัยในการตอบคำถามจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ผู้วิจัยได้ถอดเทปข้อมูลสัมภาษณ์ และเขียนหมวดหมู่ของข้อมูลตามประเด็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้นำชุมชน และทำการสรุปข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ซึ่งผลการศึกษามีดังนี้

สัมภาษณ์แบบรายบุคคล

1. นโยบาย

ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นและเหตุผลในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้นำชุมชนว่าใช้อะไรเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจในการเลือกลงคะแนน โดยประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้เหตุผลตรงกันโดยสรุปว่า

ชาวบ้านท่านที่หนึ่งก็ให้ข้อมูลสัมภาษณ์ ได้กล่าวไว้ว่า

“...ปกป้องดูแลชุมชนได้ ว่าเขาทำงานจริง ถ้าเกิดเป็นญาติพี่น้องแถมมองดูแลญาติพี่น้องทำงานไม่ได้เราก็ไม่เลือก เราก็เลือกคนอื่นเพราะว่าเราเลือกไปแล้วไม่ได้เป็นแคว้นสองวัน เป็นตั้ง 4 ปี...” (ชาวบ้านหมู่ที่ 7, สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2560)

จากการสัมภาษณ์ ผู้ช่วย ผู้ใหญ่บ้านท่านหนึ่ง ได้กล่าวถึงประเด็นนี้ว่า

“...เรามองเห็นคนที่ว่าทำงานได้ มีความสามารถ ทำงานเพื่อหมู่บ้านได้ แล้วก็มีความเสียสละ และตั้งใจจริง ๆ ถ้าคนไม่เสียสละเวลามหาเสียงก็พูดต่าง ๆ นานา แต่พอเข้าไปแล้วก็ทำงานไม่ได้ เราก็เลยเลือกคนที่เสียสละ และตั้งใจจริงดีกว่าเพราะเขาทำงานจริง ๆ ...” (ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านท่านที่ 1, สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2560)

จากการสัมภาษณ์พบว่าในเรื่องนโยบายนั้นประชาชนในพื้นที่ที่มองความตั้งใจและ
 เสียสละเป็นนโยบาย ประชาชนจะมองว่าผู้สมัครมีความเสียสละสามารถปกป้องดูแลหมู่บ้านได้
 เนื่องจากการทำหน้าที่ผู้ใหญ่บ้านต้องเป็นที่พึ่งและให้ความช่วยเหลือชาวบ้านเสมอ ซึ่งผู้สมัครจะชู
 นโยบายในเรื่องของการพึ่งพาและปกป้องหมู่บ้านและการเสียสละในการทำงานเป็นสำคัญ
 ประกอบกับการพิจารณาของชาวบ้านว่าผู้สมัครท่านนี้สามารถทำตามนโยบายหรือคำพูดได้จริงจึง
 เลือกบุคคลท่านนี้

2. ผลประโยชน์ตอบแทน

หัวข้อแนท่านหนึ่งได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับปัจจัยด้านผลประโยชน์ตอบแทนว่า

“...ในการเลือกตั้งเราจะมีการประเมินคะแนนเสียงแบ่งเสียงเป็นสามกลุ่ม

หนึ่ง กลุ่มที่เลือกเราแน่ ๆ เช่นเป็นญาติ หรือคนสนิท สอง กลุ่มที่ไม่เลือกเราแน่ ๆ เช่นกลุ่มที่เป็น
 ญาติหรือคนสนิทของกลุ่มคู่แข่ง พวกนี้เราไม่ได้คะแนนเสียงแน่ ๆ สาม กลุ่มที่ยังไม่แน่ใจ กลุ่มนี้ก็จะม
 ีการเขาไปหา พูดคุยใกล้ชิดเป็นพิเศษ มีของติดไม้ติดมือไป เช่น น้ำอัดลม เหล้าหรือเบียร์ และบาง
 คนอาจมีการใช้เงินซื้อเสียง มีการเกทับอีกฝ่าย แต่เราไม่ใช้เงินกับทุกคน เราต้องดูเป็นคนคนไป
 และกลุ่มนี้จะเป็นตัวตัดสินได้เหมือนกันว่าจะชนะเลือกตั้งหรือไม่ สำหรับพวกกลุ่มที่หนึ่งคือคนที่
 คิดว่าได้แน่ ๆ ถ้าไม่ได้อยู่ในหมู่บ้าน ออกไปทำงานกรุงเทพอาจมีการออกค่ารถค่าเสียเวลาทำงาน
 ให้ เพราะคนกลุ่มนี้เราประเมินแล้วว่าเลือกเราแน่ ๆ ฉะนั้นเราเสียคะแนนตรงนี้ไปไม่ได้...”

(หัวข้อแนท่านหนึ่ง, สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2560)

ในทำนองนองเดียวกัน ชาวบ้านท่านหนึ่งก็ให้ข้อมูลสัมภาษณ์ ได้กล่าวไว้ว่า

“...ก็จะได้ค่ารถ ค่าเสียเวลา ค่าแรงทำงานที่เราต้องลงงานมา แต่ก็มิให้แค่ฝ่ายเดียวอีก

ฝ่ายไม่ได้ให้ แต่ใจเราก็จะเลือกคน ๆ นี้อยู่แล้วเพราะสนิทกับฝั่งทางนี้ ที่ให้คงเพราะเกรงใจในการ
 เดินทางกลับมาเลือกถือเป็นค่าเสียเวลาไป...” (ชาวบ้านหมู่ที่ 7 ท่านที่ 1, สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2560)

จากการสัมภาษณ์จะพบว่าผลประโยชน์ตอบแทนมีหลายรูปแบบแล้วแต่ผู้สมัครจะ
 ประเมินว่าจะใช้ในรูปแบบใดกับใคร รูปแบบที่ 1. คือ การออกค่าใช้จ่ายในการเดินทาง กล่าวคือ
 ผู้สมัครจะเลือกผู้มีสิทธิ์ลงคะแนนเสียงที่ไม่ได้อาศัยอยู่ในพื้นที่(ทำงานต่างจังหวัด) โดยต้องมั่นใจ
 ว่าบุคคลนั้นจะเลือกตนเองจริง ๆ โดยจะออกค่าใช้จ่ายในการเดินทางและค่าจ้างชดเชยในการลา
 งานให้ 2. รูปแบบการใช้จ่ายเงินซื้อเสียง รูปแบบนี้ผู้สมัครจะประเมินใช้กับผู้มีสิทธิ์ลงคะแนนที่ยังไม่
 ตัดสินใจเลือกใครโดยผู้สมัครจะใช้จ่ายเงินซื้อเสียงให้ลงคะแนนฝั่งตนแต่ถ้าหากคู่แข่งจ่ายเงินซื้อเสียง
 เช่นกันก็จะต้องมีการเกทับกัน โดยเพิ่มจำนวนเงินให้มากขึ้น 3. รูปแบบการให้เครื่องดื่ม สุรา อาหาร
 ในรูปแบบนี้จะเป็นรูปแบบพื้นฐานที่ผู้สมัครจะมีเครื่องดื่ม หรืออาหารติดไม้ติดมือไปให้ผู้มีสิทธิ์
 เลือกตั้งเวลาหาเสียงเสมอ ๆ แต่ในบ้างครั้งผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งบางคนเรียกร้องขอเครื่องดื่ม สุราจาก

ผู้สมัครด้วยตนเอง โดยผู้สมัครก็จำเป็นต้องให้มีเช่นนั้นอาจจะทำให้เสียคะแนนเสียงได้ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าผลประโยชน์ตอบแทนยังเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญต่อการได้รับคะแนนเสียงไม่ว่าจะเป็นการออกค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาลงคะแนน การซื้อเสียง และการให้เครื่องดื่ม สุรา

สัมภาษณ์แบบกลุ่ม

การสัมภาษณ์แบบกลุ่มทำให้ได้ภาพรวม และข้อสรุปของข้อมูลที่ชัดเจนยิ่งขึ้น สำหรับเหตุผลในการตัดสินใจเลือกผู้นำชุมชนในพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ชาวบ้านหมู่ 7 ผลการวิจัยมีดังนี้

1. นโยบายมีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำชุมชนเพราะอะไร อย่างไร
 2. ผลประโยชน์ตอบแทนมีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำชุมชนเพราะอะไร อย่างไร
- ชาวบ้านท่านหนึ่งแสดงเหตุผลในการตัดสินใจลงคะแนนว่า

“...เลือกจากอย่างหนึ่งคือความรู้ ความสามารถที่เราเห็น เช่นการช่วยงานหมู่บ้านพัฒนาหมู่บ้าน การเสียสละ การเข้าถึงประชาชน การมีสินน้ำใจมันก็มีทั้งนั้นบางทีก็ต้องรับมันปฏิเสธเขาไม่ได้แต่เวลาเลือกเรามีคนในใจเราอยู่แล้ว...” (ชาวบ้านหมู่ที่ 7, สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2560)

นอกจากนี้ได้มีชาวบ้านอีกท่านหนึ่งแสดงเหตุผลของตนเองว่า

“...ในเรื่องการมีสินน้ำใจหรือผลประโยชน์ตอบแทนมันก็มีหลายประเภทเช่นการซื้อเสียงแต่จะไม่ได้ซื้อทุกคน เป็นบางคนที่จะทำอย่างนั้นได้ การจ่ายค่ารถสำหรับคนที่ทำงานไกล ๆ การเลี้ยงเครื่องดื่มต่าง ๆ ซึ่งทำแบบนี้กันทุกฝ่าย แต่ส่วนใหญ่ชาวบ้านก็จะเลือกคนในใจอยู่แล้วก็คือ ญาติหรือคนสนิท ถ้าไม่สนิทหรือไม่รู้จักใครเลย เขาก็อาจตัดสินใจจากการจ่ายเงินซื้อเสียงหรือความดีของคนนั้น ๆ แต่ละคนตัดสินใจไม่เหมือนกัน...” (ชาวบ้านหมู่ที่ 7, สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2560)

จากการสัมภาษณ์แบบกลุ่มพบว่า นโยบายการเสียสละต่อส่วนร่วม ความรู้ความสามารถมีผลต่อการตัดสินใจเลือกลงคะแนนเสียงเลือกผู้นำชุมชนเพราะประชาชนในพื้นที่ต้องการผู้นำที่พึ่งพาได้โดยต้องมีความเสียสละและมีความรู้เมื่อเข้าไปทำงานในส่วนตรงนี้ ดังนั้นชาวบ้านจะเน้นที่เป็นผู้มีความเสียสละมีนโยบายและความสามารถที่จะพัฒนาและดูแลหมู่บ้านได้จริง

ผลประโยชน์ตอบแทนก็มีความสำคัญต่อการได้รับคะแนนเสียงเช่นกัน โดยจะเป็นค่าเดินทางมาลงคะแนน ในส่วนนี้ถ้าไม่มีค่าเดินทางอาจทำให้เสียคะแนนและอาจแพ้เลือกตั้งได้ แต่ในการตัดสินใจผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งบางคนก็ตัดสินใจเลือกผู้นำชุมชนที่ตนเองอยากจะเลือกไว้อยู่แล้ว เพราะฉะนั้นการใช้จ่ายหรือค่าตอบแทนต้องดูและพิจารณาเป็นรายบุคคลไปว่าสมควรใช้กับใครบุคคลใดบ้าง

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน พื้นที่หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว

การเลือกตั้งผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว เป็นการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอนในเขตพื้นที่หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว เมื่อ 12 ตุลาคม พ.ศ. 2556 จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 444 คน จำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง 415 คิดเป็นร้อยละ 93.46 ผู้ที่ชนะการเลือกตั้งได้คะแนนสูงสุดเป็นอันดับ 1 คือ นายสุพจน์ ชุมทอง ได้คะแนน 164 คะแนน ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้คะแนนเป็นอันดับ 2 คือ นาวสาว เสาวลักษณ์ สุขเสาร์ ได้คะแนน 151 ห่างกัน 13 คะแนน โดยได้คำนวณขนาดตัวอย่างแล้ว ได้ 211 ตัวอย่าง ซึ่งเราต้องการศึกษาว่ามีปัจจัยใดที่ทำให้ชนะการเลือกตั้ง เพราะเหตุใด จึงได้รับคะแนนสูงสุดและได้เป็นผู้นำชุมชน แบ่งเป็น 2 ส่วนดังนี้ คือ

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน พื้นที่หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว ที่ได้รับคะแนนเสียงอันดับ 1 (ได้เป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว)

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน พื้นที่หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว ที่ได้รับคะแนนเสียงอันดับ 2 (ได้เป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว)

3. การสัมภาษณ์

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน พื้นที่หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว ที่ได้รับคะแนนเสียงอันดับ 1 (ได้เป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว)

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยหลักขั้นตอนที่ 1-2 ของการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณแบบขั้นตอนของผู้ได้รับคะแนนสมาชิก อบต. อันดับ 1

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized	t	Sig.
		B	Std. Error	Coefficients		
1	(Constant)	83.094	4.921		16.884	.000
	ด้าน	-1.359	.473	-.194	-2.871	.005
	ผลประโยชน์ ตอบแทน					
2	(Constant)	55.555	12.637		4.396	.000
	ด้าน	-1.168	.475	-.167	-2.457	.015
	ผลประโยชน์ ตอบแทน					
	ด้านนโยบาย	1.614	.683	.160	2.362	.019

ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยหลักขั้นตอนที่ 2 ของการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณแบบขั้นตอนของผู้สมัครสมาชิก อบต. ได้รับคะแนนอันดับ 1

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized	t	Sig.
		B	Std. Error	Coefficients		
2	(Constant)	55.555	12.637		4.396	.000
	ผลประโยชน์ ตอบแทน	-1.168	.475	-.167	-2.457	.015
	นโยบาย	1.614	.683	.160	2.362	.019

Adjusted R square ที่ปรับแล้ว = .054

จากตารางที่ 14 แสดงว่าที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 เมื่อควบคุมตัวแปรอื่น ๆ ให้เป็นค่าคงที่ตัวแปรด้านผลประโยชน์ตอบแทน และด้านนโยบาย มีความสัมพันธ์กับการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้ง และใช้พยากรณ์การได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งได้โดยมีประสิทธิภาพของการพยากรณ์ 5.4 % นั่นคือตัวพยากรณ์ทั้ง 2 ตัว ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งได้ร้อยละ 5.4 และถ้าทราบค่าของตัวแปรทั้ง 2 ตัว สามารถคาดคะเนค่าของการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งได้จากสมการถดถอยนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลสามารถนำมาเขียนเป็นรูปสมการถดถอยที่คำนวณ โดยใช้ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Unstandardized Coefficients หรือ B) ได้ดังนี้

$$\text{Get top score} = 55.555 - 1.168 (\text{ด้านผลประโยชน์ตอบแทน}) + 1.614 (\text{ด้านนโยบาย})$$

เมื่อ Get top score = การได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งมากที่สุดเป็นอันดับ 1

จากสมการข้างต้นแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ที่ได้รับคะแนนเป็นอันดับที่ 1 พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งมีอยู่ 2 ปัจจัย ซึ่งมีความสำคัญแตกต่างกัน ลดหลั่นกันลงมา กล่าวคือ ปัจจัยที่มีผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งที่มีอิทธิพลมากที่สุดคือ ด้านผลประโยชน์ตอบแทน รองลงมาคือ ด้านนโยบาย ซึ่งสามารถอธิบายสมการได้ดังนี้

เมื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับคะแนนอันดับ 1 ไม่มีคุณสมบัติด้านผลประโยชน์ตอบแทนและ ไม่มีคุณสมบัติด้านนโยบาย คาดว่าจะได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้ง 55.555

เมื่อผู้ที่ได้รับคะแนนอันดับ 1 มีคุณสมบัติด้านนโยบายเท่านั้น ถ้าผู้ที่ได้รับคะแนนเป็นอันดับ 1 มีคุณสมบัติด้านผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มขึ้น คาดว่าผู้ที่ได้รับคะแนนเป็นอันดับ 1 จะได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งลดลง 1.168

เมื่อผู้ที่ได้รับคะแนนอันดับ 1 มีคุณสมบัติด้านผลประโยชน์ตอบแทนเท่านั้น ถ้าผู้ที่ได้รับคะแนนเป็นอันดับ 1 มีคุณสมบัติด้านนโยบายเพิ่มขึ้น คาดว่าผู้ที่ได้รับคะแนนเป็นอันดับ 1 จะได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งเพิ่มขึ้น 1.614

การวิเคราะห์ข้อมูลสามารถนำมาเขียนเป็นรูปสมการถดถอยที่คำนวณ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน (Standardized Coefficients หรือ Beta) ได้ดังนี้

$$\text{Beta Model 2: Get top score} = -.167 (\text{ด้านผลประโยชน์ตอบแทน}) + .160 (\text{ด้านนโยบาย})$$

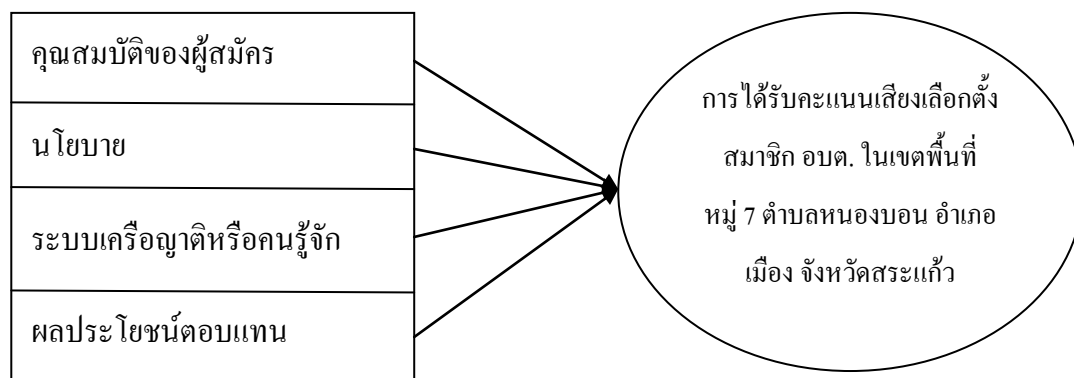
จากสมการแสดงว่า

เมื่อผู้ที่ได้รับคะแนนอันดับ 1 มีคะแนนมาตรฐานด้านนโยบายเท่านั้น ถ้าผู้ที่ได้รับคะแนนเป็นอันดับ 1 มีคะแนนมาตรฐานด้านผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มขึ้น คาดว่าผู้ที่ได้รับคะแนนเป็นอันดับ 1 จะได้รับคะแนนมาตรฐานของการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งลดลง .167

เมื่อผู้ที่ได้รับคะแนนอันดับ 1 มีคะแนนมาตรฐานด้านผลประโยชน์ตอบแทนเท่ากัน ถ้าผู้ที่ได้รับคะแนนเป็นอันดับ 1 มีคะแนนมาตรฐานด้านนโยบายเพิ่มขึ้น คาดว่าผู้ที่ได้รับคะแนนเป็นอันดับ 1 จะได้คะแนนมาตรฐานของการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งเพิ่มขึ้น .160

ถ้ากล่าวอีกนัยหนึ่งคือ เมื่อพิจารณาแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยหลักการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ของผู้ที่ได้รับคะแนนอันดับ 1 (ชนะการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน ในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว) มีคุณสมบัติด้านผลประโยชน์ตอบแทนเท่าไรก็ยังยิ่งทำให้ได้รับคะแนนจากผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งลดลง (ขั้นตอนที่ 1 ค่า Bata เท่ากับ -.194)

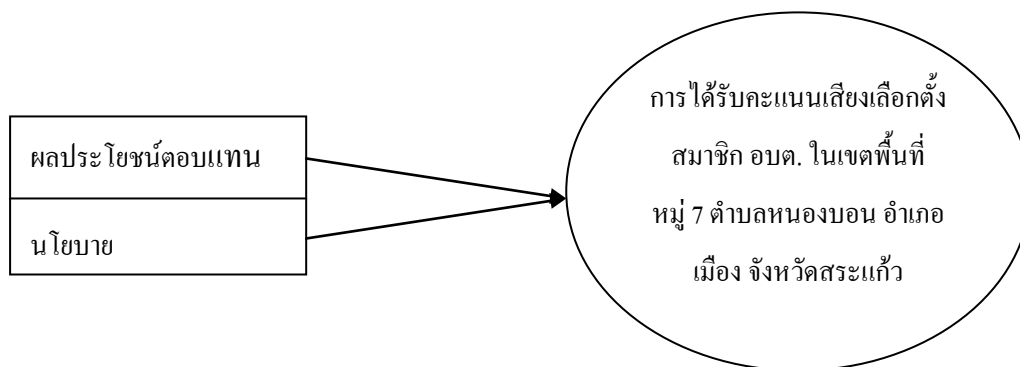
เมื่อผู้ที่ได้รับคะแนนอันดับ 1 มีคุณสมบัติด้านนโยบายมากเท่าไรก็ยังยิ่งทำให้คะแนนจากผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งเพิ่มขึ้น (ขั้นตอนที่ 2 ค่า Beta เท่ากับ .160)

ภาพที่ 6 การวิจัยก่อนการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยหลักการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอนของผู้ที่ได้รับ คะแนนอันดับ 1 ในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน ในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว (ชนะการเลือกตั้ง ได้เป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน ในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว)

จากภาพที่ 6 แสดงถึงสมมติฐานก่อนการวิเคราะห์ข้อมูลการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอนของผู้ที่ได้รับคะแนนอันดับ 1 ในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน ในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว พบว่า ปัจจัยด้านคุณสมบัติของผู้สมัคร ปัจจัยด้านนโยบาย ปัจจัยด้านระบบเครือข่ายหรือคนรู้จัก ปัจจัยด้านผลประโยชน์ตอบแทน เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน ในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว (ชนะการ

เลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน ในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว) ซึ่งเป็นสมมติฐานของการวิจัยในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน ในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว

ภาพที่ 7 การวิจัยหลังการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยหลักการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอนของผู้ที่ได้รับ คะแนนอันดับ 1 ในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน ในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว (ขณะการเลือกตั้ง ได้เป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน ในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว)

จากภาพที่ 7 แสดงถึงการทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ข้อมูลการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน พบว่า ปัจจัยด้านผลประโยชน์ตอบแทน และนโยบาย เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน ในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว (ขณะการเลือกตั้ง ได้เป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน ในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตารางที่ 14 สรุปสมมติฐานปัจจัยหลักของผู้ที่ได้รับคะแนนอันดับ 1 ของการเลือกตั้งสมาชิก
องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน ในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง
จังหวัดสระแก้ว (ชนะการเลือกตั้งได้เป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน
ในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว)

สมมติฐาน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 (Sig.)	ผลการทดสอบ สมมติฐาน
สมมติฐานที่ 1 คุณสมบัติของผู้สมัคร มีผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้ง	.674	ไม่เป็นไปตาม สมมติฐาน
สมมติฐานที่ 2 นโยบาย มีผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้ง	.015	เป็นไปตาม สมมติฐาน
สมมติฐานที่ 3 ระบบเครือข่ายหรือคนรู้จัก มีผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้ง	.376	ไม่เป็นไปตาม สมมติฐาน
สมมติฐานที่ 4 ผลประโยชน์ตอบแทน มีผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้ง	.019	เป็นไปตาม สมมติฐาน

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอนพื้นที่หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว ที่ได้รับคะแนนเสียงอันดับ 2 (ได้เป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว)

ตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยหลักของการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณแบบขั้นตอนของผู้ได้รับคะแนนสมาชิก อบต. อันดับ 2

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized	t	Sig.
		B	Std. Error	Coefficients		
1	(Constant)	35.702	6.145		5.810	.000
	ผลประโยชน์ ตอบแทน	1.715	.591	.196	2.901	.005

Adjusted R square ที่ปรับแล้ว = .034

จากตารางที่ 15 แสดงว่าที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 เมื่อควบคุมตัวแปรอื่น ๆ ให้เป็นค่าคงที่ตัวแปรด้านผลประโยชน์ตอบแทน มีความสัมพันธ์กับการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้ง และใช้พยากรณ์การได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งได้โดยมีประสิทธิภาพของการพยากรณ์ 3.4 % นั่นคือตัวพยากรณ์ทั้ง 1 ตัว ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งได้ร้อยละ 3.4 และถ้าทราบค่าของตัวแปรทั้ง 1 ตัว สามารถคาดคะเนค่าของการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งได้จากสมการถดถอยนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลสามารถนำมาเขียนเป็นรูปสมการถดถอยที่คำนวณโดยใช้ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Unstandardized Coefficients หรือ B) ได้ดังนี้

$$\text{Get Second top score} = 35.702 + 1.715 (\text{ด้านผลประโยชน์ตอบแทน})$$

เมื่อ Get Second top score = การได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งมากที่สุดเป็นอันดับ 2

จากสมการข้างต้นแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ที่ได้รับคะแนนเป็นอันดับที่ 2 พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งมีอยู่ 1 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านผลประโยชน์ตอบแทน ซึ่งสามารถอธิบายสมการได้ดังนี้

เมื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับคะแนนอันดับ 2 ไม่มีคุณสมบัติด้านผลประโยชน์ตอบแทน คาดว่าจะได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้ง 35.702

ถ้าผู้ที่ได้รับคะแนนอันดับ 2 มีคุณสมบัติด้านผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มขึ้น คาดว่าผู้ที่ได้รับคะแนนเป็นอันดับ 2 จะได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งเพิ่มขึ้น 1.715

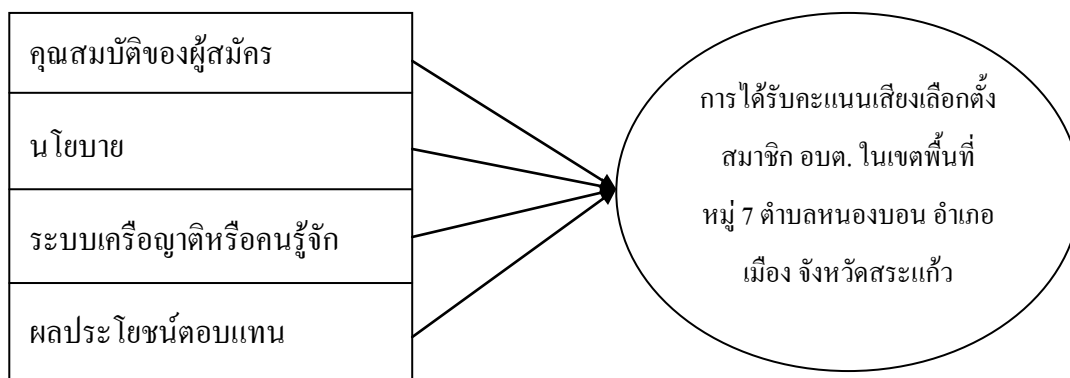
การวิเคราะห์ข้อมูลสามารถนำมาเขียนเป็นรูปสมการถดถอยที่คำนวณโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน (Standardized Coefficients หรือ Beta) ได้ดังนี้

Beta Model 2: Get top score = -.196 (ด้านผลประโยชน์ตอบแทน)

จากสมการแสดงว่า

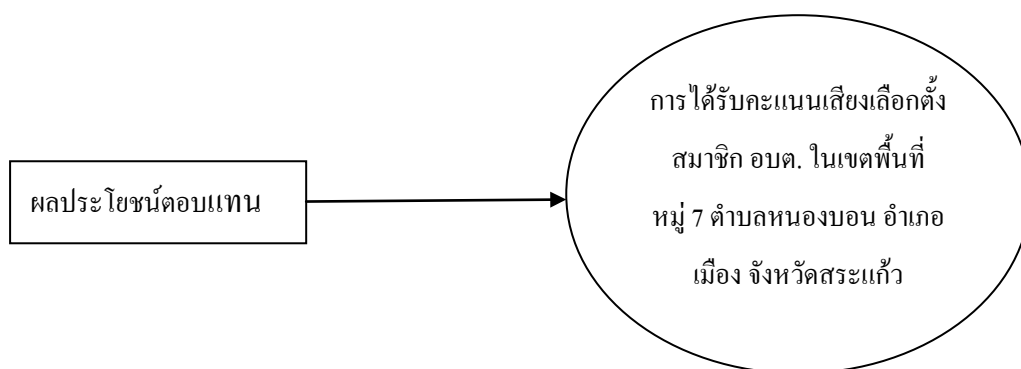
ถ้าผู้ที่ได้รับคะแนนเป็นอันดับ 2 มีคะแนนมาตรฐานด้านผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มขึ้น คาดว่าผู้ที่ได้รับคะแนนเป็นอันดับ 2 จะได้รับคะแนนมาตรฐานของการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งเพิ่มขึ้น .196

กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ เมื่อพิจารณาแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยหลักการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ของผู้ที่ได้รับคะแนนอันดับ 2 (ชนะการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน ในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว) มีคุณสมบัติด้านผลประโยชน์ตอบแทนเท่าไรก็ยิ่งทำให้ได้รับคะแนนจากผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งเพิ่มขึ้น (ค่า Beta เท่ากับ .196)

ภาพที่ 8 การวิจัยก่อนการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยหลักการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอนของผู้ที่ได้รับ คะแนนอันดับ 2 ในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน ในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว (ชนะการเลือกตั้ง ได้เป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน ในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว)

จากภาพที่ 8 แสดงถึงสมมติฐานก่อนการวิเคราะห์ข้อมูลการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอนของผู้ที่ได้รับคะแนนอันดับ 2 ในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน ในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว พบว่า ปัจจัยด้านคุณสมบัติของผู้สมัคร ปัจจัยด้านนโยบาย ปัจจัยด้านระบบเครือข่ายหรือคนรู้จัก ปัจจัยด้านผลประโยชน์ตอบแทน เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน ในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว (ขณะการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน ในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว) ซึ่งเป็นสมมติฐานของการวิจัยในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน ในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว

ภาพที่ 9 การวิจัยหลังการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยหลักการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอนของผู้ที่ได้รับ คะแนนอันดับ 2 ในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน ในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว (ขณะการเลือกตั้ง ได้เป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน ในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว)

จากภาพที่ 9 แสดงถึงการทดสอบสมมติฐาน โดยการวิเคราะห์ข้อมูลการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน พบว่า ปัจจัยด้านผลประโยชน์ตอบแทน เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน ในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว (ขณะการเลือกตั้ง ได้เป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน ในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตารางที่ 16 สรุปสมมติฐานปัจจัยหลักของผู้ที่ได้รับคะแนนอันดับ 2 ของการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน ในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว (ชนะการเลือกตั้งได้เป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน ในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว)

สมมติฐาน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 (Sig.)	ผลการทดสอบ สมมติฐาน
สมมติฐานที่ 1 คุณสมบัติของผู้สมัคร มีผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้ง	.783	ไม่เป็นไปตาม สมมติฐาน
สมมติฐานที่ 2 นโยบาย มีผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้ง	.740	ไม่เป็นไปตาม สมมติฐาน
สมมติฐานที่ 3 ระบบเครือข่ายหรือคนรู้จัก มีผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้ง	.371	ไม่เป็นไปตาม สมมติฐาน
สมมติฐานที่ 4 ผลประโยชน์ตอบแทน มีผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้ง	.005	เป็นไปตาม สมมติฐาน

3. การสัมภาษณ์

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณทำให้ทราบว่าปัจจัยด้านผลประโยชน์ และปัจจัยด้านนโยบาย มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำชุมชน (สมาชิก อบต.) แต่นั่นอาจไม่เพียงพอผู้วิจัยจึงได้มีการสัมภาษณ์ผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในพื้นที่เพื่อให้ได้ข้อมูลที่รอบด้านและนำข้อมูลของการวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพมาประกอบกันเป็นคำตอบของการวิจัย

การตัดสินใจเลือกลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิก อบต. อันดับ 1 และอันดับ 2 (ชนะการเลือกตั้งได้เป็นสมาชิก อบต.) ซึ่งในการสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ การสัมภาษณ์แบบรายบุคคล และการสัมภาษณ์แบบรายกลุ่มซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 6 คน ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ความร่วมมือกับผู้ทำวิจัยในการตอบคำถามจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ผู้วิจัยได้

ถอดเทปข้อมูลสัมภาษณ์ และเขียนหมวดหมู่ของข้อมูลตามประเด็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ
เลือกตั้งผู้นำชุมชน และทำการสรุปข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ซึ่งผลการศึกษามีดังนี้

สัมภาษณ์แบบรายบุคคล

1. ผลประโยชน์ตอบแทน

ชาวบ้านท่านหนึ่งก็ให้ข้อมูลสัมภาษณ์ ได้กล่าวไว้ว่า

“...เวลาเขาหาเขาก็มีน้ำติดไม้ติดมือมา ก็รับไว้ไม่ได้ปฏิเสธ แต่เรื่องเงินไม่รับ ไม่รับ
เด็ดขาด แต่ก็ยังมีบางคนที่เรียกร้องจากผู้สมัคร ขอเบียร์บ้าง ขอเหล้าบ้าง ช่วงที่มีการเลือกตั้งก็จะมีคน
พวกนี้คอยเรียกร้องกับผู้สมัครทุกคนอยู่เสมอ ผู้สมัครเขาจึงจำเป็นต้องให้ไม่ให้ก็ไม่ได้เพราะเขา
เรียกร้องขอทั้งสองฝ่ายเดี๋ยวจะกลายเป็นข้ออ้างที่ไม่เลือกได้...” (ชาวบ้านหมู่ที่ 7, สัมภาษณ์, 7
กันยายน 2560)

ชาวบ้านอีกท่านก็ได้ให้เหตุผลว่า

“...เขาก็ช่วยงานส่วนรวมมาตลอด ไปวัดไปวาาก็เห็นหน้าค่าตาตลอด เป็นคนที่ช่วยงาน
ส่วนรวม ก็มองว่าเป็นคนดีเสียสละน่าจะทำงานเพื่อหมู่บ้านหรือส่วนรวมได้...” (ชาวบ้านหมู่ที่ 7,
สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2560)

จากการสัมภาษณ์พบว่าผลประโยชน์ตอบแทนมีผลต่อคะแนนเสียงแต่ผลประโยชน์ตอบแทน
ในที่นี้ไม่ได้หมายถึงผลประโยชน์ตอบแทนที่เป็นเงินเสมอไป ชาวบ้านพิจารณาจากการ
ช่วยงานในหมู่บ้านซึ่งก็อาจจะเป็นงานบุญ งานบวช ซึ่งก็เป็นผลประโยชน์ตอบแทนกับส่วนรวม
ดังนั้นผลประโยชน์ตอบแทนจึงมีความสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกลงคะแนนเลือกตั้งผู้นำชุมชน

2. นโยบาย

ชาวบ้านท่านที่สองก็ให้ข้อมูลสัมภาษณ์ ได้กล่าวไว้ว่า

“...เราต้องดูก่อนว่าเมื่อก่อนเป็นคนยังไง พอจะมาเลือกตั้งเป็นคนยังไง
อย่างเช่นแต่ก่อนไม่เห็นหน้าเห็นตาว่าไม่มา แต่พอจะเลือกตั้งถึงมาให้เห็นหน้าเห็นตา แบบนี้ใช้
ไม่ได้...” (ชาวบ้านหมู่ที่ 7, สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2560)

ชาวบ้านท่านที่สองให้ข้อมูลสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัจจัยด้านนโยบายว่า

“...นโยบาย ไม่เหมือนเลือก ส.ส. ถ้าพูดไว้แล้วทำไม่ได้ก็จะเสียเราดูความ ตั้งใจเอาใจใส่
ของเขามันก็เป็นนโยบายได้เหมือนกัน...” (ชาวบ้านหมู่ที่ 7, สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2560)

จากการสัมภาษณ์พบว่า ชาวบ้านให้ความสำคัญกับนโยบายซึ่งก็คือการเสียสละ การ
ตั้งใจทำงานซึ่งผู้สมัครมักจะใช้หาเสียงก่อนเลือกตั้ง โดยจะพบว่าชาวบ้านจะพิจารณาความเป็นไป
ได้ที่ผู้สมัครจะทำตามคำที่เคยพูดค้นหาเสียงนั้นก็คือ แต่ก่อนแต่ไรไม่เคยเห็นหน้าพอมมีการ

เลือกตั้งก็มาเสียงแบบนี้ชาวบ้านจะไม่พิจารณาเลือกเพราะอาจจะทำตามคำที่พูดไว้ไม่ได้ ดังนั้น
 ในส่วนของนโยบายชาวบ้านจะพิจารณาหลายองค์ประกอบว่าใครจะทำตามนโยบายได้หรือไม่

สัมภาษณ์แบบกลุ่ม

การสัมภาษณ์แบบกลุ่มทำให้ได้ภาพรวม และข้อสรุปของข้อมูลที่ชัดเจนยิ่งขึ้น สำหรับ
 เหตุผลในการตัดสินใจเลือกผู้นำชุมชนในพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว
 ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ชาวบ้านหมู่ 7 ผลการวิจัยมีดังนี้

1. นโยบายมีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำชุมชนเพราะอะไร อย่างไร
 2. ผลประโยชน์ตอบแทนมีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำชุมชนเพราะอะไร อย่างไร
- ชาวบ้านอีกท่านแสดงเหตุผลของตนเองด้วยว่า

“...เราต้องดูก่อนว่าเมื่อก่อนเป็นคนยังไง พอจะมาเลือกตั้งเป็นคนยังไง

อย่างเช่นแต่ก่อนไม่เห็นหน้าเห็นตาว่าใครมา แต่พอจะเลือกตั้งถึงมาให้เห็นหน้าเห็นตา แบบนี้ใช้
 ไม่ได้...” (ชาวบ้านหมู่ที่ 7, สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2560)

ในทำนองเดียวกันชาวบ้านแสดงเหตุผลว่า

“...มันก็ต้องเอาคนมีความรู้ความสามารถ ญาติถ้าเกิดไม่มีความรู้จะเอาทำไม ญาติก็
 คือส่วนญาติ ก็ต้องเอาคนที่มีความสามารถมีความรู้ ถ้าญาติเกิดไม่มีความรู้อะไรเลือกมาทำงานก็
 ไม่ได้อะไร...” (ชาวบ้านหมู่ที่ 7, สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2560)

จากการสัมภาษณ์แบบกลุ่มพบว่า การเลือกสมาชิก อบต. นั้น ชาวบ้านจะเน้นที่เป็นผู้มี
 ความรู้ ความเสียสละ ผู้ที่มีความรู้ซึ่งผู้สมัครรับเลือกตั้งใช้เป็นนโยบายหาเสียง เนื่องจากการเลือก
 ตัวแทนหมู่บ้านไปทำหน้าที่ในสภาสำคัญที่สุดก็ต้องมีความรู้ในจุดนี้ชาวบ้านจึงเลือกตัดสินใจ
 ลงคะแนนให้

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

สรุป

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่ ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว มีคำถามวิจัยว่าปัจจัยอะไรที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว กำหนดวัตถุประสงค์การวิจัยไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว

ในการวิจัยนี้ได้สำรวจ ทบทวน แนวความคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ แล้วนำมาประมวล วิเคราะห์ จนสุดท้ายได้นำผลการวิจัย ข้อค้นพบเหล่านั้นมาตั้งเป็นสมมติฐานของการวิจัย ดังต่อไปนี้

สมมติฐานของปัจจัยหลัก

สมมติฐานที่ 1 คุณสมบัติของผู้สมัครมีผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้ง

สมมติฐานที่ 2 นโยบายมีผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้ง

สมมติฐานที่ 3 ระบบเครือข่ายหรือคนรู้จักมีผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้ง

สมมติฐานที่ 4 ผลประโยชน์ตอบแทนมีผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้ง

เพื่อให้ได้คำตอบตามคำถามวัตถุประสงค์การวิจัยและเป็นการทดสอบสมมติฐานด้วยจึงได้ทำการแบ่งการเลือกตั้งเป็น 2 ประเภท เขตเลือกตั้ง คือ 1. การเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว และ 2. การเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตพื้นที่หมู่ 7 ต.หนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว

การวิจัยนี้ต้องการทราบว่า ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว แล้วนำมาสร้างเป็นสมการทางคณิตศาสตร์ เพื่อให้ทราบว่า การตัดสินใจเลือกลงคะแนนนั้นเกิดจากปัจจัยอะไรบ้าง และแต่ละปัจจัยมีความสำคัญมากน้อยเพียงใด อย่างไรก็ตามนี่คือปัจจัยใดที่เข้ามาในสมการแสดงว่าเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อได้พื้นที่การวิจัยแล้ว ก็ได้สุ่มตัวอย่างและเก็บข้อมูลผู้มีสิทธิเลือกตั้งในพื้นที่ซึ่งมีจำนวน 121 ตัวอย่าง วิเคราะห์ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า

การวิจัยเชิงปริมาณ

1. การเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัด

สระแก้ว

1.1 ปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกลงคะแนนเสียงให้ผู้ที่ได้รับคะแนนเสียงอันดับ 1 ซึ่งชนะการเลือกตั้งและได้เป็นผู้ใหญ่บ้านหมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว คือ ปัจจัยด้านนโยบาย รองลงมาคือ ปัจจัยด้านผลประโยชน์ตอบแทน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ซึ่งสามารถนำมาเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

การเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว

Get top score = 25.262 + 4.221 (ด้านนโยบาย) – 1.401 (ด้านผลประโยชน์ตอบแทน)

2. การเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว

2.1 ปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกลงคะแนนเสียงให้ผู้ที่ได้รับคะแนนเสียงอันดับ 1 ซึ่งชนะการเลือกตั้งและได้เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว คือ ปัจจัยด้านผลประโยชน์ตอบแทน รองลงมาคือ ปัจจัยด้านนโยบาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ซึ่งสามารถนำมาเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

การเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว

Get top score = 55.555 - 1.168 (ด้านผลประโยชน์ตอบแทน) + 1.614 (ด้านนโยบาย)

ซึ่งมีปัจจัยย่อยที่เจาะลึกคือ

2.2 ปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกลงคะแนนเสียงให้ผู้ที่ได้รับคะแนนเสียงอันดับ 2 ซึ่งชนะการเลือกตั้งและได้เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว คือ ปัจจัยด้านผลประโยชน์ตอบแทน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ซึ่งสามารถนำมาเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

การเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว

Get Second top score = 35.702 + 1.715 (ด้านผลประโยชน์ตอบแทน)

ปัจจัยหลักที่ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้าน

ตารางที่ 17 สรุปผลทดสอบสมมติฐาน ปัจจัยหลักที่ส่งผลกระทบต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้ง, ระดับปัจจัยหลักที่ส่งผลกระทบต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้ง และความเหมือนความต่างของผู้ที่ชนะเลือกตั้งการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 7 ต.หนองบอน อ.เมือง จ.สระแก้ว ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

สมมติฐาน	ผู้ที่ได้รับคะแนน อันดับ 1
ปัจจัยด้านคุณสมบัติของผู้สมัคร มีผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้ง	ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน .295
ปัจจัยด้านนโยบาย มีผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้ง	(1) เป็นไปตามสมมติฐาน.000
ปัจจัยด้านระบบเครือข่ายหรือคนรู้จัก มีผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้ง	ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน .714
ปัจจัยด้านผลประโยชน์ตอบแทน มีผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้ง	(2) เป็นไปตามสมมติฐาน.001

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บเป็นตัวเลขที่บอกถึงระดับปัจจัย

จากตารางที่ 17 จะเห็นได้ว่าจากสมาการผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้คะแนนเป็นอันดับ 1 มีปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียง คือ ปัจจัยด้านนโยบายและปัจจัยด้านผลประโยชน์ตอบแทน โดยปัจจัยด้านนโยบายเป็นอันดับที่ 1 รองลงมาคือ ปัจจัยด้านผลประโยชน์ตอบแทน ที่เข้ามามีส่วนสำคัญที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วน
ตำบล

ตารางที่ 18 สรุปผลทดสอบสมมติฐาน ปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้ง, ระดับ
ปัจจัยที่ส่งผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้ง และความเหมือนความต่างของผู้ที่ชนะ
เลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล หมู่ 7 ต.หนองบอน อ.เมือง จ.สระแก้ว ที่มี
นัยสำคัญทางสถิติ.05

สมมติฐาน	ผู้ที่ได้รับคะแนน	ผู้ที่ได้รับคะแนน
	อันดับ 1	อันดับ 2
ปัจจัยด้านคุณสมบัติของผู้สมัคร มีผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้ง	ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน .674	ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน .783
ปัจจัยด้านนโยบาย มีผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้ง	(2)เป็นไปตามสมมติฐาน .019	ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน .740
ปัจจัยด้านระบบเครือข่ายหรือคนรู้จัก มีผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้ง	ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน .376	ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน .371
ปัจจัยด้านผลประโยชน์ตอบแทน มีผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้ง	(1)เป็นไปตามสมมติฐาน .015	(1)เป็นไปตามสมมติฐาน .005

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บเป็นตัวเลขที่บอกถึงระดับปัจจัย

จากตารางที่ 18 จะเห็นได้ว่า จากสมการ ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับคะแนนเป็นอันดับที่
1 มีปัจจัยสำคัญที่ทำให้ได้รับคะแนนเสียงคือ ปัจจัยด้านผลประโยชน์ตอบแทน เป็นปัจจัยที่มี
อิทธิพลมากที่สุด รองลงมาคือ ปัจจัยด้านนโยบาย ส่วนผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับคะแนนเป็น
อันดับที่ 2 มีปัจจัยสำคัญที่ทำให้ได้รับคะแนนเสียงคือ ปัจจัยด้านผลประโยชน์ตอบแทน และ
ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับคะแนนเป็นอันดับที่ 3 มีปัจจัยสำคัญที่ทำให้ได้รับคะแนนเสียงคือ ปัจจัย
ด้านผลประโยชน์ตอบแทน เช่นเดียวกับผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับคะแนนเป็นอันดับที่ 2 แต่
ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับคะแนนเป็นอันดับที่ 1 มีปัจจัยด้านนโยบายเข้ามามีส่วนสำคัญต่อการ
ได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้ง กล่าวคือ ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับคะแนนเป็นอันดับที่ 1 มี 2 ปัจจัยที่มี
ส่วนสำคัญในการได้รับการเลือกตั้ง คือ ปัจจัยด้านผลประโยชน์ตอบแทน และ ปัจจัยด้านนโยบาย

ส่วนผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับคะแนนเป็นอันดับที่ 2 และ 3 มีเพียงปัจจัยเดียวที่มีส่วนสำคัญในการได้รับการเลือกตั้ง คือ ปัจจัยด้านผลประโยชน์ตอบแทน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้นำชุมชน

ตารางที่ 19 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน, ปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้ง และความเหมือนความต่างของทั้งสองการเลือกตั้งผู้นำชุมชน (เลือกตั้งผู้ใหญ่บ้าน เขตพื้นที่ หมู่ 7 ต.หนองบอน อ.เมือง จ.สระแก้ว, การเลือกสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน เขตพื้นที่ หมู่ 7 ต.หนองบอน อ.เมือง จ.สระแก้ว)

สมมติฐาน	ผู้ใหญ่บ้าน	สมาชิก อบต. อันดับ 1	สมาชิก อบต. อันดับ 2
ปัจจัยด้านคุณสมบัติของผู้สมัคร	ไม่เป็นไปตาม สมมติฐาน .295	ไม่เป็นไปตาม สมมติฐาน.674	ไม่เป็นไปตาม สมมติฐาน.783
ปัจจัยด้านนโยบาย	(1) เป็นไปตาม สมมติฐาน.000	(2)เป็นไปตาม สมมติฐาน.019	ไม่เป็นไปตาม สมมติฐาน.740
ปัจจัยด้านระบบเครือข่ายหรือคนรู้จัก	ไม่เป็นไปตาม สมมติฐาน .714	ไม่เป็นไปตาม สมมติฐาน.376	ไม่เป็นไปตาม สมมติฐาน.371
ปัจจัยด้านผลประโยชน์ตอบแทน	(2)เป็นไปตาม สมมติฐาน.001	(1)เป็นไปตาม สมมติฐาน.015	(1)เป็นไปตาม สมมติฐาน.005

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บเป็นตัวเลขที่บอกถึงระดับปัจจัย

จากตารางที่ 19 พบว่า การเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้านมี 2 ปัจจัยคือ ปัจจัยด้านนโยบาย และปัจจัยด้านผลประโยชน์ตอบแทนที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ส่วนการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน อันดับ 1 มี 2 ปัจจัยเช่นกัน คือ ปัจจัยด้านผลประโยชน์ตอบแทน และปัจจัยด้านนโยบายแทนที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 การเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน อันดับ 2 มี 1 ปัจจัย คือ ด้านผลประโยชน์ตอบแทน

จะเห็นได้ว่าผู้ที่ชนะเลือกตั้งทั้ง 3 คน มีปัจจัยที่มีส่วนสำคัญในการได้รับคะแนนเสียงที่เหมือนกันคือ ปัจจัยด้านนโยบาย และปัจจัยด้านผลประโยชน์ตอบแทน ยกเว้นสมาชิก อบต. อันดับ 2 ที่มีเพียงปัจจัยด้านผลประโยชน์ตอบแทนเพียงปัจจัยเดียว

ความถี่ของปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเลือกตั้งผู้นำชุมชน

ตารางที่ 20 สรุปความถี่ของปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ต.หนองบอน อ.เมือง จ.สระแก้ว (เลือกตั้งผู้ใหญ่บ้าน เขตพื้นที่ หมู่ 7 ต.หนองบอน อ.เมือง จ.สระแก้ว, การเลือกสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล หนองบอน เขตพื้นที่ หมู่ 7 ต.หนองบอน อ.เมือง จ.สระแก้ว)

ปัจจัย	ผู้ใหญ่บ้าน อันดับ 1	อบต. อันดับ 1	อบต. อันดับ 2	ความถี่
คุณสมบัติของผู้สมัคร				0/3
นโยบาย	✓	✓		2/3
ระบบเครือญาติหรือคนรู้จัก				0/3
ผลประโยชน์ตอบแทน	✓	✓	✓	3/3

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บเป็นตัวเลขที่บอกถึงระดับปัจจัย

จากตารางที่ 20 พบว่า ปัจจัยด้านผลประโยชน์ตอบแทนของผู้ที่ได้รับคะแนน อันดับ 1 (ผู้ใหญ่บ้าน, อบต.) อันดับ 2 (อบต.) มีความถี่มากที่สุด คือ 3 ส่วน 3 (3/3) เป็นปัจจัยที่เข้ามามีส่วนสำคัญในการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ส่วนปัจจัยด้านระบบเครือญาติหรือคนรู้จัก และ ปัจจัยด้านคุณสมบัติของผู้สมัคร เป็นปัจจัยที่ไม่มีส่วนสำคัญที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งไม่มีความถี่เลย ทั้งนี้ปัจจัยด้านระบบเครือญาติหรือคนรู้จัก และ ปัจจัยด้านคุณสมบัติของผู้สมัคร อาจจะมีหรือเกิดขึ้นจริงแต่ยังไม่มากพอจนทำให้เข้ามามีส่วนสำคัญที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

การวิจัยเชิงคุณภาพ

กล่าวโดยภาพรวมการเลือกตั้งในระดับชุมชนนั้นมีการแข่งขันที่ค่อนข้างมากทีเดียว ถึงแม้จะเป็นระดับชุมชนแต่ก็มีการแข่งขันกันในหลายรูปแบบหลายมิติ การตัดสินใจเลือกผู้นำชุมชนประชาชนบางคนตัดสินใจจากตัวบุคคล หรือบางคนอาจจะตัดสินใจจากความเป็นญาติพี่น้อง และความสนิทชิดเชื้อ หรือบางคนอาจตัดสินใจจากปัจจัยอย่างอื่นที่มีมาเกี่ยวข้อง แต่ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลอะไรก็ตาม เหตุผลเหล่านั้นก็มีส่วนในการตัดสินใจเลือกผู้นำชุมชนทั้งสิ้น จากการเก็บข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง

จากการศึกษาปัจจัยในเชิงคุณภาพทำให้ผู้วิจัยทราบถึงเหตุผลและปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกผู้นำชุมชน การศึกษากลุ่มตัวอย่างจากการสัมภาษณ์ของประชาชน พบว่าประชาชนส่วนใหญ่ ใช้ปัจจัยด้านนโยบายในการตัดสินใจเลือก โดยประชาชนในพื้นที่จะคำนึงถึงความเป็นไปได้ของนโยบาย ซึ่งผู้สมัครมักชูนโยบายว่า เสียสละและทำงานจริงฟังพาได้ โดยอาจจะพิจารณาถึงคุณสมบัติส่วนตัวประกอบเพื่อความเป็นไปได้ของนโยบาย ดังเช่น ผู้ชนะเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งมีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี ประชาชนในพื้นที่ก็คำนึงว่าเป็นผู้มีความรู้ สามารถทำงานได้จริงตามคำหาเสียงหรือนโยบาย เป็นที่พึ่งพาของชาวบ้านได้ ด้านผลประโยชน์ตอบแทน จากข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้นำชุมชน ผลประโยชน์ตอบแทนจะแบ่งออกเป็นสองประเภท ประเภทที่หนึ่งคือ ผลประโยชน์ตอบแทนในด้านส่วนรวม คือ การที่ผู้สมัครเสียสละช่วยงานสังคมในชุมชน บ่อย ๆ ไม่ว่าจะเป็นการช่วยงานที่วัด หรือ ช่วยงานที่บ้าน และผลประโยชน์ตอบแทนในด้านส่วนบุคคล ในด้านนี้จะเป็นการใช้สินน้ำใจในการชักจูงให้ลงคะแนนให้ เช่นการ ออกค่ารถให้มาลงคะแนน การเลี้ยงเครื่องดื่ม สุรา หรือแม้กระทั่งการใช้เงินสดซื้อเสียง ซึ่งการมีผลประโยชน์ตอบแทนส่วนบุคคลนี้หัวหน้าคะแนนจะพิจารณาเป็นรายบุคคลไปว่าใช้กับบุคคลใดได้บ้าง ไม่ได้ใช้กับทุกคนเสมอไป ปัจจัยด้านผลประโยชน์ตอบแทนจึงมีความสำคัญในระดับหนึ่งต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้นำชุมชน

การวิจัยครั้งนี้พบว่า การเลือกตั้งผู้นำชุมชนทั้ง 2 การเลือกตั้ง สอดคล้องกับการวิจัยเชิงปริมาณ คือให้ความสำคัญด้านนโยบายและผลประโยชน์ตอบแทนเป็นปัจจัยหลักในการตัดสินใจเลือกลงคะแนนเสียง โดยประชาชนในพื้นที่ที่มีสิทธิ์ในการลงคะแนนจะพิจารณาถึงนโยบายความเสียสละ การช่วยเหลือหมู่บ้าน ชุมชน ความเสียสละพร้อมที่จะทำงานเพื่อส่วนรวม ที่ผู้สมัครหาเสียงไว้ และอีกส่วนหนึ่งพบว่า ปัจจัยด้านผลประโยชน์ตอบแทน แบ่งออกเป็นสองประเภท ประเภทที่หนึ่ง คือ ผลประโยชน์ตอบแทนในด้านส่วนรวม คือ การที่ผู้สมัครเสียสละช่วยงานสังคม

ในชุมชน เช่นการช่วยงานที่วัด หรือ ช่วยงานที่บ้าน สองผลประโยชน์ตอบแทนในด้านส่วนบุคคล เช่นการ ออกค่ารถให้มาลงคะแนน การเลี้ยงเครื่องดื่ม สุรา หรือแม้กระทั่งการใช้เงินสดซื้อเสียง

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยข้างต้น จะเห็นได้ว่าผู้ที่ชนะการเลือกตั้งได้รับคะแนนเสียงเป็นอันดับ 1 มีปัจจัยหลักที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกลงคะแนนซ้ำกัน ทั้ง 2 การเลือกตั้ง คือ ปัจจัยด้านนโยบาย และ ปัจจัยด้านผลประโยชน์ตอบแทน ส่วนผู้ที่ชนะการเลือกตั้งได้รับคะแนนเสียงเป็นอันดับ 1 มีปัจจัยย่อยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกลงคะแนนซ้ำกันทั้ง 2 การเลือกตั้ง คือ ปัจจัยด้านผู้สมัครจ้างหรือจ่ายเงินให้มาลงคะแนน

การเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว จากการศึกษาโดยการวิเคราะห์ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งมีอยู่ 2 ปัจจัย ซึ่งมีความสำคัญแตกต่างกัน ลดหลั่นกันลงมา กล่าวคือ ปัจจัยที่มีผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งที่มีอิทธิพลมากที่สุดคือ ด้านนโยบาย รองลงมาคือ ด้านผลประโยชน์ตอบแทนที่เข้ามามีส่วนร่วมสำคัญที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

การเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว จากการศึกษาโดยการวิเคราะห์ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งมีอยู่ 2 ปัจจัย ซึ่งมีความสำคัญแตกต่างกัน ลดหลั่นกันลงมา กล่าวคือ ปัจจัยที่มีผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งที่มีอิทธิพลมากที่สุดคือ ด้านผลประโยชน์ตอบแทน รองลงมาคือ ด้านนโยบาย แทนที่เข้ามามีส่วนร่วมสำคัญที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ทั้งสองการเลือกตั้งมีปัจจัยที่มีอิทธิพลที่เหมือนกันคือ ด้านนโยบาย และ ด้านผลประโยชน์ตอบแทน เทียบเคียงงานวิจัยอื่นได้ดังนี้ ไพฑูรย์ โปธิสว่าง และ วิเชียร ต้นศิริคงคล (2556) วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งของผู้นำทางการเมืองในประเทศไทย โดยได้ทำการเก็บข้อมูลจาก 4 ภาคทั่วประเทศ 4 เขตเลือกตั้ง ผลการวิจัยพบว่า ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้ที่ได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็นอันดับ 1 และได้เป็นผู้ใหญ่บ้านมีปัจจัยสำคัญ 7 ปัจจัย ซึ่งมีความสำคัญแตกต่างกัน ลดหลั่นกันลงมา กล่าวคือ ปัจจัยที่มีผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้ง ที่มีอิทธิพลมากที่สุดคือ การสังกัดกลุ่มการเมืองหรือพรรคการเมือง รองลงมาคือ คุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง กลยุทธ์การหาเสียง ญาติมิตรช่วยเหลือแนะนำ การแจกจ่ายทรัพย์สินและการบริจาคเงินแก่ชุมชน และกลไกการพนันและการติดสินบนเจ้าหน้าที่ (Fraud) เข้ามามีส่วนร่วมสำคัญที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ภาสพรรณ แก้วประดับ (2545) ได้ศึกษาเรื่อง การตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาเทศบาลตำบลบ้านค่าย มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ

องค์ประกอบในการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาเทศบาลตำบลบ้านค่าย และการเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาเทศบาลตำบลบ้านค่าย พบว่า คุณสมบัติส่วนบุคคลของผู้สมัคร นโยบายของผู้สมัคร กลยุทธ์ในการหาเสียงของผู้สมัครหัวคะแนนและสิ่งแวดลอมอื่น ๆ ในการเลือกตั้ง ผลการศึกษาในด้านคุณสมบัติส่วนบุคคลของผู้สมัคร นโยบายของผู้สมัคร กลยุทธ์ในการหาเสียงของผู้สมัครหัวคะแนนและสิ่งแวดลอมอื่น ๆ พบว่า ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับประเด็นดังกล่าวในระดับปานกลางทุกประเด็น งานวิจัยของวนิดา แสนทวีสุข (2551) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่น: กรณีศึกษาการเลือกกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่อำเภอคอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ประชาชนใช้ในการตัดสินใจเลือกนี้ ประชาชนส่วนใหญ่ใช้ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยใช้ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านวิสัยทัศน์ และด้านคุณธรรม จริยธรรม มาใช้ในการตัดสินใจในระดับมาก ส่วนปัจจัยด้านอิทธิพลจากนักการเมืองเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อย่อยพบว่า ถูกนำไปใช้ในการตัดสินใจเลือกกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในระดับน้อย และปัจจัยด้านอื่น ๆ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อย่อยพบว่า ปัจจัยคุณสมบัติผู้สมัครเป็นชายเท่านั้น เป็นปัจจัยที่ประชาชนนำมาประกอบการตัดสินใจเลือกในระดับมาก แต่โดยภาพรวมเป็นปัจจัยที่ประชาชนนำมาใช้ในการตัดสินใจเลือกในระดับปานกลาง ความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับการเลือกกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 13 ข้อ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในระดับต่ำ ผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จำแนกตามลักษณะประชากร เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ พบว่า การใช้ปัจจัยแต่ละด้านซึ่งประกอบด้วยปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านวิสัยทัศน์ และด้านคุณธรรม จริยธรรมในการตัดสินใจเลือกกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 วิเชียร ต้นศิริมงคล (2548) ได้วิจัยศึกษาพฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อ พ.ศ. 2548 พบว่า ผลจากการศึกษาพบว่าประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีพฤติกรรมทางการเมืองที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม กล่าวคือ ประชาชนผู้มีสิทธิ์ลงคะแนนดังกล่าวส่วนใหญ่เริ่มหันมาให้ความสนใจกับนโยบายของพรรคการเมือง (Party platforms) มากขึ้น โดยนำมาประกอบกับตัวผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งในเขตการเลือกตั้งของตน

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งที่จะตอบคำถามการตัดสินใจเลือกลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง อย่างไรก็ตามงานวิจัยในลักษณะนี้ ควรขยายพื้นที่ในการวิจัยให้ทั่วประเทศ และเก็บ

ตัวอย่างให้มากขึ้นกว่านี้ แบ่งข้อเสนอแนะออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ด้านผู้สมัครรับเลือกตั้ง ด้านองค์กรที่เกี่ยวกับการพัฒนาการเลือกตั้ง และด้านการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะด้านผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

1. ผู้มีสิทธิเลือกตั้งควรพิจารณาให้ดีว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติที่ดีหรือไม่ เช่นมีการศึกษาที่ดีและตามกฎหมายการเลือกตั้งกำหนด ตลอดจนพิจารณาเรื่องนโยบายที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งคิดว่าเป็นนโยบายที่ดี ตอบสนองความต้องการของตนและประชาชนส่วนใหญ่

2. ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ควรออกมาใช้สิทธิเลือกตั้ง เพราะผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีสิทธิและหน้าที่ เพื่อเป็นการแสดงออกในการเลือกผู้ปกครอง ซึ่งเป็นอำนาจอธิปไตยของประชาชน

ข้อเสนอแนะด้านผู้สมัครรับเลือกตั้ง

1. ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ควรพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ ว่ามีปัจจัยใดบ้าง อาทิเช่น นโยบายหรือกลุ่มการเมือง คุณสมบัติตัวบุคคล ที่จะผลทำให้ตนเองได้รับคะแนนเสียงเพิ่มขึ้นและได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง

2. งานวิจัยครั้งนี้ผลการวิจัยได้ชี้ให้เห็นถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้นำท้องถิ่น คือ ปัจจัยด้านนโยบาย และ ปัจจัยด้านผลประโยชน์ตอบแทนเป็นปัจจัยสำคัญที่เข้ามามีส่วนสำคัญต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งทั้งสองการเลือกตั้ง ดังนั้นผู้สมัครรับเลือกตั้งพิจารณาปัจจัยด้านนี้

ข้อเสนอแนะด้านองค์กรที่เกี่ยวกับการพัฒนาการเลือกตั้ง

1. หน่วยงานที่ทำหน้าที่จัดการเลือกตั้ง เช่น คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ทุกระดับ กรรมการปกครอง และองค์กรอื่นที่จัดการเลือกตั้งในหน่วยงานของตนเอง ควรค้นหาวิธีการป้องกัน กลโกง การพนัน และการติดสินบนเจ้าหน้าที่ เพื่อให้การเลือกตั้งนั้นเป็นไปโดยบริสุทธิ์ยุติธรรม และแสวงหาวิธีการป้องกันการแจกจ่ายทรัพย์สินเงินทองโดยผ่านตัวแทน หัวคะแนนหรือแจกจ่ายโดยตรงให้แก่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในรูปแบบต่าง ๆ

2. หน่วยงานที่รับผิดชอบงานด้านการเมือง เช่น คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.)

สถาบันพระปกเกล้า สำนักงานเลขาธิการรัฐสภาและกรมการปกครอง กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กรมการพัฒนาชุมชนและหน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทยกระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องควรนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาระบบประชาธิปไตย และการเลือกตั้งของไทยให้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำวิธีการวิจัยนี้ไปขยายขอบเขตการวิจัยให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น เช่น วิจัยเลือกตั้ง ส.ส. วิจัยในเขตเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา(ส.ว.)และเขตเลือกตั้งนายกและสมาชิกสภาองค์การบริหาร ส่วนจังหวัด (ส.จ.) ขยายขอบเขตเลือกตั้งนายกเทศมนตรีทั่วประเทศ ขยายขอบเขตการเลือกตั้ง ผู้ใหญ่บ้านให้ครอบคลุมทั่วทั้งประเทศและขยายขอบเขตการเลือกตั้งเฉพาะแบบอื่น ๆ จนได้ ข้อมูลเพิ่มมากขึ้น มีข้อมูลเด่นชัดมากขึ้นเพื่อให้สามารถนำผลการวิจัยนั้นมาสร้างเป็นทฤษฎีทาง การเมืองยุคใหม่ได้ต่อไป นอกจากนั้นยังอาจใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative method) เข้ามา ผสมผสานเพื่อให้งานวิจัยมีความละเอียดลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- คนอง ว่างฝ้ายแก้ว. (2555). แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมือง. เข้าถึงได้จาก <https://www.gotoknow.org/posts/510415>.
- จรัส สุวรรณมาลา. 2550. คู่มือการฝึกอบรมโดยใช้กรณีศึกษานวัตกรรมท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชวัลวิทย์ แจ่มขา. (2550). ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางโหลง อำเภอบางพลี. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น, วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชาวบ้านหมู่ที่ 7. (2560, 7 กันยายน). สัมภาษณ์.
- คุณิต กลางประพันธ์. (2552). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่นของประชาชน: กรณีศึกษาอำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ทรงยุทธ วิถีธรรมศักดิ์. (2552). พฤติกรรมในการเลือกผู้นำท้องถิ่นของประชาชนในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งขวาง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ธีรวุฒิ โสภิญญกุล. (2550). การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์.
- ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านท่านที่ 1. (2560, 7 กันยายน). สัมภาษณ์.
- พัชราภรณ์ ศิริพงษ์. (2557). ปัจจัยที่มีผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขตเลือกตั้งที่ 8 จังหวัดชลบุรี. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ไพฑูรย์ โพธิสว่าง. (2546). ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการป้องกันการซื้อเสียงเลือกตั้ง : ศึกษาเฉพาะกรณีพื้นที่ภาคตะวันออก. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ไพฑูรย์ โพธิสว่าง. (2554). การทำวิจัยทางสังคมศาสตร์: หลักการ วิธีปฏิบัติ สถิติ และคอมพิวเตอร์. ชลบุรี: คัมอิน.
- ไพฑูรย์ โพธิสว่าง. (2561). การเลือกตั้ง: เลือกผู้นำและผู้แทน (พิมพ์ครั้งที่ 2). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ไพฑูรย์ โพธิสว่าง และวิเชียร ต้นศิริคงคล. (2556). ปัจจัยที่มีผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งของผู้นำทางการเมืองในประเทศไทย. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ยุทธนา แสนชัด. (2544). *การเลือกผู้นำท้องถิ่นในชุมชน*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิเชียร วิทญูดม. (2553). *ภาวะผู้นำ*. กรุงเทพฯ: ธนรัชการพิมพ์.
- วุฒิสักดิ์ บุญ. (ม.ป.ป.). *วัฒนธรรมทางการเมืองของชาวบ้าน ศึกษาเฉพาะกรณีกลุ่มชาวบ้าน หมู่บ้านห้วยหลิม ตำบลมะบัว กิ่งอำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด*. ม.ป.ท.
- ศิริพร เชาวลิต. (2555). *การเมืองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สมนึก วรรณม. (2550). *ความคิดเห็นของประชาชนต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลวังพิกุล อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์*. รายงานการศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น, วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- หวัชระแนนท่านหนึ่ง. (2560, 7 กันยายน). สัมภาษณ์.
- อเนก เหล่าธรรมทัศน์. (2557). *สร้างการปกครองท้องถิ่นให้เป็นรากฐานของประชาธิปไตย*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อวิกา เอกทัต. (2549). *การซื้อสิทธิขายเสียงของพรรคการเมืองท้องถิ่น: กรณีศึกษา เทศบาลตำบลหนึ่งในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. งานนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมืองและการบริหารจัดการ, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อมรา พงศาพิชญ์ ปรีชา คุณินทร์พันธุ์. (2539). *ระบบอุปถัมภ์*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เอกวิทย์ มณีธร. (2554). *รัฐศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: เอ็ม.ที.เพรส.
- อุดม เกสโรทยาน. (2550). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองน่าน จังหวัดน่าน*. ภาคนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาประชาคมเมืองและชนบท, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำชุมชน (ผู้ใหญ่บ้าน,สมาชิก อบต.) ในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว

.....

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้ใช้ในการศึกษาวิจัย ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้วเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว จึงขอความกรุณาท่าน โปรดตอบคำถามให้ครบทุกข้อ ตามความคิดเห็นและตรงกับข้อเท็จจริงของท่านให้มากที่สุด และจะถูกเก็บรักษาไว้เป็นความลับไม่มีผลร้ายใด ๆ ต่อผู้ตอบแบบสอบถาม คำตอบที่ได้จากท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการศึกษาในครั้งนี้

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม, ส่วนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง: โปรดเลือกตอบโดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความหรือช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

1. เพศ

() ชาย () หญิง

2. อายุ

() 18-25 ปี () 26 - 30 ปี

() 31 - 45 ปี () 46 - 55 ปี

() สูงกว่า 55 ปีขึ้นไป

3. สถานภาพการสมรส

() โสด () สมรส

() หย่าร้าง / หม้าย

4. ระดับการศึกษา

() ประถมศึกษา () มัธยมศึกษาตอนต้น

() มัธยมศึกษาปลาย () สายอาชีพ ปวช. ปวส.

() ปริญญาตรี () สูงกว่าปริญญาตรี

5. อาชีพ

() รับราชการและรัฐวิสาหกิจ () ลูกจ้างเอกชน

() ธุรกิจส่วนตัวและค้าขาย () รับจ้างทั่วไปและลูกจ้างรายวัน

() เกษตรกร () แม่บ้านและอื่น ๆ

6. ระดับรายได้เงินเดือนต่อเดือน

() ต่ำกว่า 10,000 บาท () 10,001 - 15,000 บาท

() 15,001 - 25,000 บาท () 25,001 - 35,000 บาท

() 35,001 - 50,000 บาท () สูงกว่า 50,000 บาท

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่ หมู่ 7

ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว

คำชี้แจง: โปรดเลือกตอบโดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความหรือช่องว่างที่ตรงกับความรู้สึกรหรือความคิดเห็นของท่านมากที่สุด เพียง 1 ข้อ

ปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกผู้นำชุมชน	ระดับการใช้ปัจจัยในการตัดสินใจ				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1. ด้านคุณสมบัติของผู้สมัคร					
1.1 เป็นผู้มีความรู้					
1.2 เป็นผู้มีความสามารถ					
1.3 เป็นผู้ที่มีประสบการณ์การทำงาน					
1.4 เป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์					
2. ด้านนโยบาย					
2.1 นโยบายมีประโยชน์พัฒนาชุมชน					
2.2 นโยบายมีความชัดเจนเข้าใจง่าย					
2.3 นโยบายสามารถทำได้จริง					
2.4 นโยบายมีความน่าสนใจ					
3. ด้านระบบเครือข่ายหรือคนรู้จัก					
3.1 ผู้สมัครเป็นเพื่อนหรือเป็นคนที่มีความสนิทสนมกับท่าน					
3.2 ผู้สมัครเป็นเครือข่ายกับท่าน					
3.3 ผู้สมัครเป็นคนที่ท่านให้ความเคารพนับถือ					
3.4 ผู้สมัครเป็นคนที่มิบุญคุณต่อท่าน					
4. ด้านผลประโยชน์ตอบแทน					
4.1 ผู้สมัครให้ค่าเดินทางในการมาลงคะแนน					
4.2 ผู้สมัครจ้างหรือจ่ายเงินให้มาลงคะแนน					
4.3 ผู้สมัครช่วยงานพิธีต่าง ๆ และบริจาคในหมู่บ้านเสมอ					
4.4 ผู้สมัครจัดเลี้ยง เช่นเลี้ยงสุรา อาหาร เครื่องดื่ม					

สรุปแล้วการเลือกตั้งผู้นำชุมชนครั้งล่าสุดท่านเลือกใคร โดยให้ท่านเลือกให้น้ำหนักเป็นเปอร์เซ็นต์ เดิมเลข0-100 (เช่น 10, 20, 50, 70, 90) ตามความเห็นของท่านลงในช่องว่าง (.....%) ของแต่ละข้อ

เลือกผู้ใหญ่บ้าน

1. โดยสรุปแล้วท่านลงคะแนนให้ผู้สมัครผู้ใหญ่บ้านชื่อนายรัชชัย เจนคง
ให้น้ำหนัก (.....%)
2. โดยสรุปแล้วท่านลงคะแนนให้ผู้สมัครผู้ใหญ่บ้านชื่อนายสุริยัน น้อยศรี
ให้น้ำหนัก (.....%)
3. โดยสรุปแล้วท่านลงคะแนนให้ผู้สมัครผู้ใหญ่บ้าน ชื่อนางนัสชา ศรีแสงทอง
ให้น้ำหนัก (.....%)

เลือก อบต.

4. โดยสรุปแล้วท่านลงคะแนนให้ผู้สมัครอบต. ชื่อนายสุพจน์ ขุมทอง
ให้น้ำหนัก (.....%)
5. โดยสรุปแล้วท่านลงคะแนนให้ผู้สมัครอบต. ชื่อนายเสมอ อ่ำศรี
ให้น้ำหนัก (.....%)
6. โดยสรุปแล้วท่านลงคะแนนให้ผู้สมัครอบต. ชื่อนางสาวลักษณีย์ สุกเสา
ให้น้ำหนัก (.....%)
7. โดยสรุปแล้วท่านลงคะแนนให้ผู้สมัครอบต. ชื่อนายสมจิต สายสิริ
ให้น้ำหนัก (.....%)

ภาคผนวก ข

ผลการทดสอบความแม่นยำเชิงเนื้อหาของเครื่องมือ (Content validity)

การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ (Item-Objective Congruence Index : IOC)ในงานวิจัยเรื่อง เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำชุมชน ในเขตพื้นที่ หมู่ 7 ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว

ประเด็นที่ ต้องการวัด	ข้อความถาม	ระดับความสอดคล้อง			
		สอดคล้อง	ไม่ แน่ใจ	ไม่ สอดคล้อง	$IOC = \sum R/n$
1. คุณสมบัติของ ผู้สมัครเป็น ปัจจัยที่มีผลต่อ การตัดสินใจ เลือกผู้นำชุมชน	ข้อ 1.1 เป็นผู้มีความรู้	3	0	0	1.0
	ข้อ 1.2 เป็นผู้มีความสามารถ	3	0	0	1.0
	ข้อ 1.3 เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ การทำงาน	3	0	0	1.0
	ข้อ 1.4 เป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์	3	0	0	1.0
2. นโยบายของ ผู้สมัครเป็น ปัจจัยที่มีผลต่อ การตัดสินใจ เลือกผู้นำชุมชน	ข้อ 2.1 นโยบายมีประโยชน์ พัฒนาชุมชน	3	0	0	1.0
	ข้อ 2.2 นโยบายมีความชัดเจน เข้าใจง่าย	3	0	0	1.0
	ข้อ 2.3 นโยบายสามารถทำได้ จริง	3	0	0	1.0
	ข้อ 2.4 นโยบายมีความ น่าสนใจ	3	0	0	1.0
3. ระบบเครือ ญาติหรือคนรู้จัก เป็นปัจจัยที่มีผล ต่อการตัดสินใจ เลือกผู้นำชุมชน	ข้อ 3.1 ผู้สมัครเป็นเพื่อนหรือ เป็นคนที่มีความสนิทสนมกับ ท่าน	3	0	0	1.0
	ข้อ 3.2 ผู้สมัครเป็นเครือญาติ กับท่าน	3	0	0	1.0
	ข้อ 3.3 ผู้สมัครเป็นคนที่ท่าน ให้ความเคารพนับถือ	3	0	0	1.0
	ข้อ 3.4 ผู้สมัครเป็นคนที่มิ บุญคุณต่อท่าน	3	0	0	1.0

ประเด็นที่ ต้องการวัด	ข้อความ	ระดับความสอดคล้อง			
		สอดคล้อง	ไม่ แน่ใจ	ไม่ สอดคล้อง	$IOC = \sum R/n$
4. ผลประโยชน์ ตอบแทนเป็น ปัจจัยที่มีผลต่อ การตัดสินใจ เลือกผู้นำชุมชน	ข้อ 4.1 ผู้สมัครให้ค่าเดินทาง ในการมาลงคะแนน	3	0	0	1.0
	ข้อ 4.2 ผู้สมัครจ้างหรือจ่ายเงิน ให้มาลงคะแนน	3	0	0	1.0
	ข้อ 4.3 ผู้สมัครช่วยงานพิธีต่าง ๆ และบริจาคในหมู่บ้านเสมอ	3	0	0	1.0
	ข้อ 4.4 ผู้สมัครจัดเลี้ยง เช่น เลี้ยงสุรา อาหาร เครื่องดื่ม	3	0	0	1.0
การตัดสินใจ ลงคะแนนเลือก ผู้ใหญ่บ้าน	1. โดยสรุปแล้วท่านลงคะแนน ให้ผู้สมัครผู้ใหญ่บ้าน ชื่อนาย รัชชัย เจนคง ให้น้ำหนัก (.....%)	3	0	0	1.0
	2. โดยสรุปแล้วท่านลงคะแนน ให้ผู้สมัครผู้ใหญ่บ้าน ชื่อนาย สุริยัน น้อยศรี ให้น้ำหนัก (.....%)	3	0	0	1.0
	3. โดยสรุปแล้วท่านลงคะแนน ให้ผู้สมัครผู้ใหญ่บ้าน ชื่อนาง นัสชา ศรีแสงทอง ให้น้ำหนัก (.....%)	3	0	0	1.0

ประเด็นที่ ต้องการวัด	ข้อความ	ระดับความสอดคล้อง			
		สอดคล้อง	ไม่ แน่ใจ	ไม่ สอดคล้อง	$IOC = \sum R/n$
การตัดสินใจ ลงคะแนนเลือก สมาชิก อบต.	1. โดยสรุปแล้วท่านลงคะแนน ให้ผู้สมัครอบต. ชื่อนายสุพจน์ ชุมทอง ให้น้ำหนัก (.....%)	3	0	0	1.0
	2. โดยสรุปแล้วท่านลงคะแนน ให้ผู้สมัครอบต. ชื่อนายเสมอ อำศรี ให้น้ำหนัก (.....%)	3	0	0	1.0
	3. โดยสรุปแล้วท่านลงคะแนน ให้ผู้สมัครอบต. ชื่อนาง เสาวลักษณ์ สุขเสา ให้น้ำหนัก (.....%)	3	0	0	1.0
	4. โดยสรุปแล้วท่านลงคะแนน ให้ผู้สมัครอบต. ชื่อนายสมจิต สายศิริ ให้น้ำหนัก (.....%)	3	0	0	1.0

ภาคผนวก ค
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล Reliability

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.853	16

Item Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
เป็นผู้มีความรู้	3.77	.858	30
เป็นผู้มีความสามารถ	3.60	1.163	30
เป็นผู้มีประสบการณ์การทำงาน	3.50	.938	30
เป็นผู้มีวิสัยทัศน์	3.30	.952	30
นโยบายมีประโยชน์พัฒนาชุมชน	3.40	1.192	30
นโยบายมีความชัดเจนเข้าใจง่าย	3.30	.915	30
นโยบายสามารถทำได้จริง	3.27	1.015	30
นโยบายมีความน่าสนใจ	3.37	1.159	30
ผู้สมัครเป็นเพื่อนหรือเป็นผู้มีความสนิทสนมกับท่าน	3.60	1.429	30
ผู้สมัครเป็นเครือญาติกับท่าน	3.40	1.404	30
ผู้สมัครเป็นคนที่ท่านให้ความเคารพนับถือ	3.67	1.348	30
ผู้สมัครเป็นคนที่มีความรู้ต่อท่าน	3.33	1.398	30
ผู้สมัครให้ค่าเดินทางในการลงคะแนน	2.50	1.548	30
ผู้สมัครจ้างหรือจ่ายเงินให้มาลงคะแนน	2.47	1.548	30
ผู้สมัครช่วยงานพิธีต่าง ๆ และบริจาคในหมู่บ้านเสมอ	2.97	1.129	30
ผู้สมัครจัดเลี้ยง เช่น สุรา อาหาร เครื่องดื่ม	2.53	1.570	30

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
เป็นผู้มีความรู้	48.20	114.648	.467	.846
เป็นผู้มีความสามารถ	48.37	113.275	.377	.849
เป็นผู้มีประสบการณ์การทำงาน	48.47	113.568	.476	.846
เป็นผู้มีวิสัยทัศน์	48.67	114.230	.434	.847
นโยบายมีประโยชน์พัฒนาชุมชน	48.57	117.220	.206	.858
นโยบายมีความชัดเจนเข้าใจง่าย	48.67	117.126	.303	.852
นโยบายสามารถทำได้จริง	48.70	116.700	.284	.853
นโยบายมีความน่าสนใจ	48.60	113.421	.373	.850
ผู้สมัครเป็นเพื่อนหรือเป็นผู้มีความสนิท สนมกับท่าน	48.37	97.826	.853	.822
ผู้สมัครเป็นเครือญาติกับท่าน	48.57	100.254	.773	.827
ผู้สมัครเป็นคนที่ท่านให้ความเคารพนับถือ	48.30	100.079	.818	.825
ผู้สมัครเป็นคนที่มียุทธศาสตร์ต่อท่าน	48.63	98.378	.852	.822
ผู้สมัครให้ค่าเดินทางในการลงคะแนน	49.47	113.982	.230	.861
ผู้สมัครจ้างหรือจ่ายเงินให้มาลงคะแนน	49.50	113.224	.253	.859
ผู้สมัครช่วยงานพิธีต่าง ๆ และบริจาคใน หมู่บ้านเสมอ	49.00	104.621	.782	.830
ผู้สมัครจัดเลี้ยง เช่น สุรา อาหาร เครื่องดื่ม	49.43	111.771	.293	.857

Scale Statistics

Mean	Variance	Std. Deviation	N of Items
51.97	123.964	11.134	16

Intraclass Correlation Coefficient

	Intraclass Correlation ^b	95% Confidence Interval		F Test with True Value 0			
		Lower Bound	Upper Bound	Value	df1	df2	Sig
Single Measures	.266 ^a	.168	.417	6.807	29	435	.000
Average Measures	.853 ^c	.763	.920	6.807	29	435	.000

Two-way mixed effects model where people effects are random and measures effects are fixed.

- The estimator is the same, whether the interaction effect is present or not.
- Type C intraclass correlation coefficients using a consistency definition-the between-measure variance is excluded from the denominator variance.
- This estimate is computed assuming the interaction effect is absent, because it is not estimable otherwise.

ภาคผนวก ง
ผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณ

Frequencies

Statistics

		เพศ	อายุ	สถานะ	ระดับการศึกษา	อาชีพ	รายได้ต่อเดือน
N	Valid	212	212	212	212	212	212
	Missing	0	0	0	0	0	0

เพศ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	male	97	45.8	45.8	45.8
	female	115	54.2	54.2	100.0
	Total	212	100.0	100.0	

อายุ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	18-25	32	15.1	15.1	15.1
	26-30	26	12.3	12.3	27.4
	31-45	52	24.5	24.5	51.9
	46-55	36	17.0	17.0	68.9
	56ขึ้นไป	66	31.1	31.1	100.0
	Total	212	100.0	100.0	

สถานะ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	โสด	55	25.9	25.9	25.9
	สมรส	130	61.3	61.3	87.3
	หย่าร้าง/หม้าย	27	12.7	12.7	100.0
	Total	212	100.0	100.0	

ระดับการศึกษา

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ประถมศึกษา	96	45.3	45.3	45.3
	มัธยมศึกษาตอนต้น	35	16.5	16.5	61.8
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	31	14.6	14.6	76.4
	สายอาชีพ ปวช. ปวส.	21	9.9	9.9	86.3
	ปริญญาตรี	25	11.8	11.8	98.1
	สูงกว่าปริญญาตรี	4	1.9	1.9	100.0
	Total	212	100.0	100.0	

อาชีพ

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
รับราชการและรัฐวิสาหกิจ	24	11.3	11.3	11.3
ลูกจ้างเอกชน	29	13.7	13.7	25.0
ธุรกิจส่วนตัวและค้าขาย	17	8.0	8.0	33.0
Valid รับจ้างทั่วไปและลูกจ้างรายวัน	68	32.1	32.1	65.1
เกษตรกร	45	21.2	21.2	86.3
แม่บ้านและอื่น ๆ	29	13.7	13.7	100.0
Total	212	100.0	100.0	

รายได้ต่อเดือน

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
ต่ำกว่า10,000 บ.	106	50.0	50.0	50.0
10,001-15,000 บ.	60	28.3	28.3	78.3
15,001-25,000 บ.	17	8.0	8.0	86.3
Valid 25,001-35,000 บ.	11	5.2	5.2	91.5
35,001-50,000 บ.	12	5.7	5.7	97.2
สูงกว่า 50,000 บ.	6	2.8	2.8	100.0
Total	212	100.0	100.0	

Regression

ผู้ใหญ่นับอันดับ 1 (ปัจจัยหลัก)

Variables Entered/Removed^a

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	ค่านโยบาย	.	Stepwise (Criteria: Probability-of-F- to-enter <= .050, Probability-of-F- to-remove >= .100).
2	ค่านผลประโยชน์ตอบแทน	.	Stepwise (Criteria: Probability-of-F- to-enter <= .050, Probability-of-F- to-remove >= .100).

a. Dependent Variable: ผู้ใหญ่นับ อันดับ 1

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	.469 ^a	.220	.216	24.377
2	.512 ^b	.262	.255	23.775

a. Predictors: (Constant), ด้านนโยบาย

b. Predictors: (Constant), ด้านนโยบาย, ด้านผลประโยชน์ตอบแทน

ANOVA^a

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	35216.243	1	35216.243	59.261	.000 ^b
	Residual	124794.676	210	594.260		
	Total	160010.920	211			
2	Regression	41873.197	2	20936.598	37.039	.000 ^c
	Residual	118137.723	209	565.252		
	Total	160010.920	211			

a. Dependent Variable: ผู้ใหญ่บ้าน รัชชัย

b. Predictors: (Constant), ด้านนโยบาย

c. Predictors: (Constant), ด้านนโยบาย, ด้านผลประโยชน์ตอบแทน

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	6.383	9.593		.665	.507
	ด้านนโยบาย	4.565	.593	.469	7.698	.000
	(Constant)	25.262	10.854		2.328	.021
2	ด้านนโยบาย	4.221	.587	.434	7.192	.000
	ด้านผลประโยชน์ตอบแทน	-1.401	.408	-.207	-3.432	.001

a. Dependent Variable: ผู้ใหญ่บ้าน รัชชัย

Excluded Variables^a

Model		Beta In	t	Sig.	Partial Correlation	Collinearity Statistics
						Tolerance
1	ด้านคุณสมบัติส่วนบุคคล	.067 ^b	.758	.450	.052	.475
	ด้านระบบเครือข่ายคณิศร	-.062 ^b	-1.005	.316	-.069	.988
	ด้านผลประโยชน์ตอบแทน	-.207 ^b	-3.432	.001	-.231	.971
2	ด้านคุณสมบัติส่วนบุคคล	.090 ^c	1.043	.298	.072	.472
	ด้านระบบเครือข่ายคณิศร	.022 ^c	.342	.733	.024	.836

a. Dependent Variable: ผู้ใหญ่บ้าน รัชชัย

b. Predictors in the Model: (Constant), ด้านนโยบาย

c. Predictors in the Model: (Constant), ด้านนโยบาย, ด้านผลประโยชน์ตอบแทน

ผู้ใหญ่อันดับ 1 (ปัจจัยย่อย)

Variables Entered/Removed^a

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	นโยบายมีประโยชน์พัฒนาชุมชน		Stepwise (Criteria: Probability-of-F-to-enter <= .050, Probability-of-F-to-remove >= .100).
2	ผู้สมัครจ้างหรือจ่ายเงินให้มาลงคะแนน		Stepwise (Criteria: Probability-of-F-to-enter <= .050, Probability-of-F-to-remove >= .100).
3	เป็นผู้มีความสามารถ		Stepwise (Criteria: Probability-of-F-to-enter <= .050, Probability-of-F-to-remove >= .100).

a. Dependent Variable: ผู้ใหญ่อันดับ 1 รัชชัย

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	.443 ^a	.197	.193	24.742
2	.513 ^b	.264	.257	23.743
3	.546 ^c	.298	.288	23.231

a. Predictors: (Constant), นโยบายมีประโยชน์พัฒนาชุมชน

b. Predictors: (Constant), นโยบายมีประโยชน์พัฒนาชุมชน, ผู้สมัครจ้างหรือจ่ายเงินให้มาลงคะแนน

c. Predictors: (Constant), นโยบายมีประโยชน์พัฒนาชุมชน, ผู้สมัครจ้างหรือจ่ายเงินให้มาลงคะแนน, เป็นผู้มีความสามารถ

ANOVA^a

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	31454.322	1	31454.322	51.381	.000 ^b
	Residual	128556.597	210	612.174		
	Total	160010.920	211			
2	Regression	42191.704	2	21095.852	37.422	.000 ^c
	Residual	117819.216	209	563.728		
	Total	160010.920	211			
3	Regression	47754.292	3	15918.097	29.495	.000 ^d
	Residual	112256.628	208	539.695		
	Total	160010.920	211			

a. Dependent Variable: ผู้ใหญ่อันดับ 1 รัชชัย

b. Predictors: (Constant), นโยบายมีประโยชน์พัฒนาชุมชน

c. Predictors: (Constant), นโยบายมีประโยชน์พัฒนาชุมชน, ผู้สมัครจ้างหรือจ่ายเงินให้มาลงคะแนน

d. Predictors: (Constant), นโยบายมีประโยชน์พัฒนาชุมชน, ผู้สมัครจ้างหรือจ่ายเงินให้มาลงคะแนน, เป็นผู้มีความสามารถ

Coefficients^a

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
1 (Constant)	22.416	8.088		2.771	.006
นโยบายมีประโยชน์พัฒนาชุมชน	13.844	1.931	.443	7.168	.000
2 (Constant)	43.342	9.123		4.751	.000
นโยบายมีประโยชน์พัฒนาชุมชน	11.851	1.909	.380	6.209	.000
ผู้สมัครจ้างหรือจ่ายเงินให้มาลงคะแนน	-5.975	1.369	-.267	-4.364	.000
3 (Constant)	28.762	10.015		2.872	.005
นโยบายมีประโยชน์พัฒนาชุมชน	8.456	2.146	.271	3.939	.000
ผู้สมัครจ้างหรือจ่ายเงินให้มาลงคะแนน	-6.414	1.346	-.286	-4.763	.000
เป็นผู้มีความสามารถ	7.145	2.225	.214	3.210	.002

a. Dependent Variable: ผู้ใหญ่บ้าน รัชชัย

Excluded Variables^a

Model	Beta In	t	Sig.	Partial Correlation	Collinearity Statistics	
					Tolerance	
1	เป็นผู้มีความรู้	.071 ^b	1.000	.319	.069	.765
	เป็นผู้มีความสามารถ	.182 ^b	2.609	.010	.178	.764
	เป็นผู้มีประสบการณ์การทำงาน	.105 ^b	1.368	.173	.094	.643
	เป็นผู้มีวิสัยทัศน์	.063 ^b	.828	.409	.057	.662
	นโยบายมีความชัดเจนเข้าใจง่าย	.175 ^b	2.069	.040	.142	.525
	นโยบายสามารถทำได้จริง	.165 ^b	2.302	.022	.157	.730
	นโยบายมีความน่าสนใจ	.160 ^b	2.090	.038	.143	.640
	ผู้สมัครเป็นเพื่อนหรือเป็นผู้มีความสนิทสนมกับท่าน	-.011 ^d	-.177	.860	-.012	1.000
	ผู้สมัครเป็นเครือญาติกับท่าน	.039 ^b	.633	.528	.044	.993
	ผู้สมัครเป็นคนที่ท่านให้ความเคารพนับถือ	-.040 ^d	-.645	.520	-.045	.998
	ผู้สมัครเป็นคนที่มีบุญคุณต่อท่าน	-.022 ^b	-.352	.725	-.024	1.000
	ผู้สมัครให้ค่าเดินทางในการลงคะแนน	-.205 ^b	-3.315	.001	-.223	.953
	ผู้สมัครจ้างหรือจ่ายเงินให้มาลงคะแนน	-.267 ^b	-4.364	.000	-.289	.943
	ผู้สมัครช่วยงานพิธีต่าง ๆ และบริจาคในหมู่บ้านเสมอ	-.003 ^b	-.045	.964	-.003	1.000
	ผู้สมัครจัดเลี้ยง เช่น สุรา อาหาร เครื่องดื่ม	-.201 ^b	-3.238	.001	-.219	.951
2	เป็นผู้มีความรู้	.149 ^c	2.151	.033	.148	.722
	เป็นผู้มีความสามารถ	.214 ^c	3.210	.002	.217	.756
	เป็นผู้มีประสบการณ์การทำงาน	.119 ^c	1.618	.107	.112	.641
	เป็นผู้มีวิสัยทัศน์	.074 ^c	1.016	.311	.070	.661
	นโยบายมีความชัดเจนเข้าใจง่าย	.153 ^c	1.875	.062	.129	.522
	นโยบายสามารถทำได้จริง	.189 ^c	2.762	.006	.188	.726
	นโยบายมีความน่าสนใจ	.147 ^c	1.999	.047	.137	.638
	ผู้สมัครเป็นเพื่อนหรือเป็นผู้มีความสนิทสนมกับท่าน	.073 ^c	1.179	.240	.081	.910

3	ผู้สมัครเป็นเครือข่ายกับท่าน	.102 ^c	1.673	.096	.115	.945
	ผู้สมัครเป็นคนที่ท่านให้ความเคารพนับถือ	.010 ^c	.164	.870	.011	.962
	ผู้สมัครเป็นคนที่มิบุญคุณต่อท่าน	.043 ^c	.706	.481	.049	.942
	ผู้สมัครให้ค่าเดินทางในการลงคะแนน	.293 ^c	1.813	.071	.125	.133
	ผู้สมัครช่วยงานพิธีต่าง ๆ และบริจาคในหมู่บ้านเสมอ	.122 ^c	1.891	.060	.130	.836
	ผู้สมัครจัดเลี้ยง เช่น สุรา อาหาร เครื่องดื่ม	-.031 ^c	-.364	.717	-.025	.490
	เป็นผู้มีความรู้	.024 ^d	.275	.783	.019	.453
	เป็นผู้มีประสบการณ์การทำงาน	.002 ^d	.019	.985	.001	.476
	เป็นผู้วิสัยทัศน์	-.026 ^d	-.328	.743	-.023	.546
	นโยบายมีความชัดเจนเข้าใจง่าย	.098 ^d	1.182	.239	.082	.493
	นโยบายสามารถทำได้จริง	.128 ^d	1.763	.079	.122	.635
	นโยบายมีความน่าสนใจ	.083 ^d	1.080	.282	.075	.576
	ผู้สมัครเป็นเพื่อนหรือเป็นผู้มีความสนิทสนมกับท่าน	.059 ^d	.968	.334	.067	.905
	ผู้สมัครเป็นเครือข่ายกับท่าน	.089 ^d	1.487	.138	.103	.940
	ผู้สมัครเป็นคนที่ท่านให้ความเคารพนับถือ	.018 ^d	.303	.762	.021	.960
	ผู้สมัครเป็นคนที่มิบุญคุณต่อท่าน	.052 ^d	.867	.387	.060	.940
	ผู้สมัครให้ค่าเดินทางในการลงคะแนน	.290 ^d	1.829	.069	.126	.133
	ผู้สมัครช่วยงานพิธีต่าง ๆ และบริจาคในหมู่บ้านเสมอ	.121 ^d	1.920	.056	.132	.836
	ผู้สมัครจัดเลี้ยง เช่น สุรา อาหาร เครื่องดื่ม	.027 ^d	.316	.752	.022	.468

a. Dependent Variable: ผู้ใหญ่บ้าน รัชชัย

b. Predictors in the Model: (Constant), นโยบายมีประโยชน์พัฒนาชุมชน

c. Predictors in the Model: (Constant), นโยบายมีประโยชน์พัฒนาชุมชน, ผู้สมัครจ้างหรือจ่ายเงินให้มาลงคะแนน

d. Predictors in the Model: (Constant), นโยบายมีประโยชน์พัฒนาชุมชน, ผู้สมัครจ้างหรือจ่ายเงินให้มาลงคะแนน, เป็นผู้มีความสามารถ

อบต. อันดับ 1

Regression

Variables Entered/Removed^a

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	ด้านผลประโยชน์ตอบแทน		Stepwise (Criteria: Probability-of-F- to-enter <= .050, Probability-of-F- to-remove >= .100).
2	ด้านนโยบาย		Stepwise (Criteria: Probability-of-F- to-enter <= .050, Probability-of-F- to-remove >= .100).

a. Dependent Variable: อบต อันดับ สุพจน์

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	.194 ^a	.038	.033	27.982
2	.251 ^b	.063	.054	27.682

a. Predictors: (Constant), ด้านผลประโยชน์ตอบแทน

b. Predictors: (Constant), ด้านผลประโยชน์ตอบแทน, ด้านนโยบาย

ANOVA^a

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	6455.637	1	6455.637	8.245	.005 ^b
	Residual	164422.835	210	782.966		
	Total	170878.472	211			
2	Regression	10728.936	2	5364.468	7.001	.001 ^c
	Residual	160149.536	209	766.266		
	Total	170878.472	211			

a. Dependent Variable: อบต อันดับ สุพจน์

b. Predictors: (Constant), ด้านผลประโยชน์ตอบแทน

c. Predictors: (Constant), ด้านผลประโยชน์ตอบแทน, ด้านนโยบาย

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	83.094	4.921		16.884	.000
	ด้านผลประโยชน์ตอบแทน	-1.359	.473	-.194	-2.871	.005
2	(Constant)	55.555	12.637		4.396	.000
	ด้านผลประโยชน์ตอบแทน	-1.168	.475	-.167	-2.457	.015
	ด้านนโยบาย	1.614	.683	.160	2.362	.019

a. Dependent Variable: อนาคต อันดับ สุพจน์

Excluded Variables^a

Model		Beta In	t	Sig.	Partial Correlation	Collinearity Statistics
						Tolerance
1	ด้านคุณสมบัติส่วนบุคคล	.135 ^b	2.011	.046	.138	.995
	ด้านนโยบาย	.160 ^b	2.362	.019	.161	.971
	ด้านระบบเครือข่ายทัศนศึกษา	-.032 ^b	-.435	.664	-.030	.867
2	ด้านคุณสมบัติส่วนบุคคล	.043 ^c	.444	.658	.031	.472
	ด้านระบบเครือข่ายทัศนศึกษา	-.066 ^c	-.899	.370	-.062	.836

a. Dependent Variable: อนาคต อันดับ สุพจน์

b. Predictors in the Model: (Constant), ด้านผลประโยชน์ตอบแทน

c. Predictors in the Model: (Constant), ด้านผลประโยชน์ตอบแทน, ด้านนโยบาย

อนาคต. อันดับ 2

Regression**Variables Entered/Removed^a**

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	ด้านผลประโยชน์ตอบแทน		Stepwise (Criteria: Probability-of-F-to-enter <= .050, Probability-of-F-to-remove >= .100).

a. Dependent Variable: อนาคต อันดับ เสวลักษณะ

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	.196 ^a	.039	.034	34.937

a. Predictors: (Constant), ด้านผลประโยชน์ตอบแทน

ANOVA^a

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	10273.706	1	10273.706	8.417	.004 ^b
	Residual	256329.577	210	1220.617		
	Total	266603.283	211			

a. Dependent Variable: อนาคตอันใกล้ เสาวลักษณ์

b. Predictors: (Constant), ด้านผลประโยชน์ตอบแทน

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	35.702	6.145		5.810	.000
	ด้านผลประโยชน์ตอบแทน	1.715	.591	.196	2.901	.004

a. Dependent Variable: อนาคตอันใกล้ เสาวลักษณ์

Excluded Variables^a

Model		Beta In	t	Sig.	Partial Correlation	Collinearity Statistics
						Tolerance
1	ด้านคุณสมบัติส่วนบุคคล	.011 ^b	.157	.875	.011	.995
	ด้านนโยบาย	-.002 ^b	-.026	.979	-.002	.971
	ด้านระบบเครือข่ายดิจิทัล	.063 ^b	.873	.384	.060	.867

a. Dependent Variable: อนาคตอันใกล้ เสาวลักษณ์

b. Predictors in the Model: (Constant), ด้านผลประโยชน์ตอบแทน